

كوه طور

شاعر:
عبدالباري جهاني

Ketabton.com

زموږ شاعر جهاني

نه د چا د پېکي ياريم نه د چا په تور سنگساريم
نه بې لاري نه پر لاريم له خپل ځانه مي گيله ده

که هنر د انسان د روحي، فکري، عاطفي اړتياوو پوره کول وي،
نو ښه هنر او له هغې ډلې نه ښه شعرييا د انسان په ارواحي ژور تياوو،
ښکلا ييزو احساساتو (ميني، کرکي او غريزه) کي د هڅو او هاند د
بهر پلټنه، څېړنه او يا د دغه بهير د کومي شېبې يا برخي انځورول دي.
د دې لنډي يادوني نه مي موخه دا وه چې باري جهاني زموږ په هماغو
شاعرانو کي راځي چي دا ټولي يادوني په خپلو شعرونو کي رانغاړي
او زموږ مخي ته ئې د ژونديو انځورونو په توگه ايږدي. د غزلو يا
قصيدو تر څنگ هغه دا هنر په نظم او داستاني بڼه کي هم تصويروي.
باري د خپلې ژبې او ملت ويده نکلونه، هيرې شوي کيسې او ناويل
شوي افسانې بيا ژوندي کوي هغه، هغه اولس ته وريادوي چي پر
هيواد ئې د وحشت او تيارو کيږدي لمن اواره کړې ده. د باري شعر او
دا کيسې د دغه تيارو لاندي، د ده د اولس روښان اندي ته د ستوري
په څېر ځلېږي او د لارو نښي ئې گرځي. د خلکو ژبې ته د هغه شعر د
ژبې نږدې والی د دې سبب شوی دی چي دا هڅه لاپسي بريالۍ او
اغېزمنه وي که کوم لويديز کره کتونکی يا د شعر څېړونکی د هغه د

شعرونو څه زوروره څېړنه وکړي، هرو مرو به هغه د افسانې يا اسطوري جوړونکي شاعر په نامه ونوموي.

هغه د تېرو او اوسنيو مذهبي، ملي تاريخي اتلانو په ملي کولو کي بې ساري لاس لري. هغوی ته ملي څېره ورکوي، هغوی په خپله فلسفه، د ياغي توب او درېدو په اندېښنه، اندېښمنوي. له هغوی سره د هغوی له اواز سره خپل، خپل اواز، خپل هڅونکی ښکلايز انداز ملگری کوي.

آدم او درڅو، شيرين او فرهاد، ملوک او بدریجماله، لیلی او مجنون، بلال، منصور، نمرود، کلیم، نیل، اسرافیل، یعقوب، یوسف، زلیخا، کنعان، ښاپېری، خضر او د خضر چینه، شیطان، سکندر، جام جم او ډېري ډېري نوري خبري دي چی د ده منظومي افسانې رنگینوي. زرکه، شپېلی، شپانه، رمباړي، وچ ډاگونه، نکريزي، ډولونه، غرونه رغونه، د بلبلو چغههار، منگوټي، پایزیب، ځولی، گودر، پېزوان، کلي، سپېلني، کاني، مالت، اغزي، کوچي، کیږدی، دکیږدیو اورونه، اتڼونه، د نجونو ټالونه، ورا، کاروان، رباط، ریبار، رباب، خال او د ده د خلکو ژوند ته نوري ډيري خبري بیا هم دلته حضور لري، او د ده په شعر کي د هغه د اولسي چاپېریال غوره اغېزه گڼلې شو. د هغه ځيني شعرونه د هیواد د فرهنگ، سیاست او تاریخ داسي گډ مالگويي دي چی د هېرو شویو افسانو، یادونو، بدمرغيو، خوښیو او غمونو بېساري انځورونه باسي.

د لرغوني او کلاسیک شعر نه خبرتیا، په هغه پوهېدنه، د هر ښه شاعر غوره ځانگړتیا ده. د ده په نکلونو او ویل شویو نظمونو کي د اله ورايه لیدل کېږي. د دې تر څنگ د خپل تاریخ، تاریخي تگ

لوري او د لوړو ژورو او د جرړو نه خبرتيا د ښه شاعر بله ځانگړتيا گڼله
کېږي.

دغه راز که شاعر د خپل ملت په هره کيسه، هره افسانه، هر متل،
هري ټوکي، ان ملنډو او په ټولي توگه په فوکلور او دود دستورپوه
وي، هغه به د خپلې ژبې له هر توري، هري کلمې، هر ترکيب او هري
جملې نه په رښتيا، لوی، نه هېرېدونکي، ژوند ښونکي، آزاروونکي
او زړه راښکونکي کيسې او افسانې جوړوي.

باري ته باري تعالي دا ټولې ځانگړتياوي ورکړي دي. د هغه
ذهني خوځون، د دې پورتنیو ځانگړتياوو د خوځون له هري لوبشني او
خپک سره خوځېږي، خوځېږي او په خپل تگ لوري کي د زمانې له زړې
حافظې نه هېر شوي زياتره هغه څه ويني او را سپړي، چي نور يې حتی
تصور هم کولای نه شي.

د مثال په توگه د دريو غوايانو کيسه کي چي سپين او ابلق د
زمرې په ټونگ له تور نه خپله لاره بېلوي او وروسته سپين هم د زمري په
شيطانت له ابلق نه بېلېږي او يوازي خپل ځان اصيل ورته ښکاري، او
بالاخره د خپل بېخايه غرور قرباني کېږي، د کيسې وروستۍ او د
نتيجې خبری داسی رانغاړي.

په ژړا شو سپين غويی ويل يې خدايه
په ريشتيا چي زه کم عقل وم له ځايه
په هغه ورغ مي مرگي ته ځان تيار کړ
چي جلا مي تور له ځانه په اختيار کړ
چي ابلق مي د زمري په خوله جلا کړ
هغه ورغ مي ځان له مرگ سره سودا کړ

د غوايي او د زمري پردی دي ويني
 د دښمن سره څوک څنگه پالي ميني
 چي په اصل او کم اصل تېر وتلم
 په لوی لاس مي د مرگي خولې ته ورتللم
 د ده په شعر کي د داستان يا افسانې يا نظم ليکني يوه ستره او
 غوره ځانگړتيا دا ده چي هغه د کومي لاسي ايديالوژۍ او يا واکمن
 مين او اسير نه دی. هغه مين دی، هغه په ښکلا، هغه په ادا، هغه په
 تخليق، هغه په انځورونو او هغه په نوبت مين دی. دی سره له ټولو
 ياغي توبه تر نه باوره پوري د هغو پېرزو او نازوړی دی خو اسيري يې نه
 دی. د باري شعر د پښتو ادب د هغو گوت شماره شاعرانو په شعر کې
 راځي چې له رازونو او نیازونو ډک دی او د رازو نیاز لاتراوسه پور
 وړ وړونکي او وړ سپړوني نه لري.

اوس به له چا سره سيالی ته د نصیب راوړو
 منصورې چيغې غرغړې د میدان پاته نه دي
 دلته راغلي وه د کاپو په حساب سرونه
 جنون هغه دی زولنې د زندان پاته نه دي
 که له گربوانه يې سکروټي اورولي نه دي
 نوري په زړه کي خرڅېنې د اسمان پاته نه دي
 زه د خوښي فلک په سترگو کي اورونه وينم
 پاس له نصیب سره ځولی د توپان پاته نه دي

او يا دا چي :

مه راوړه تندي ته مي انكار په انگارونو کي
 تاته مي نمروده د ايمان کيسه معلومه ده
 څه به مي بودی نظر ته نيسي د حيا پلو
 ماته دي پر شونډو د پېزوان کيسه معلومه ده
 نوري په څپو کي الاهو سندري مه بوله
 رنگ د زمانې کي د توپان کيسه معلومه ده
 ولاړل جهاني زاړه ياران بيا به ستانه نه سي
 وايی ملاجلان د بل جهان کيسه معلومه ده

او يا دا چي :

په تنها کورنگومه د جنون د پلونو نښي
 چي د هر اغزي په کور مي د يادونو کيسه شنه سي
 د پردېس محشر ميدان ته د وږخي ساقي راغلی
 چي پر شونډو می جانانه د کوثر پيال ترڅه سي
 ځواني ستا انتظار يو وړه بودی عمر مي در جارسه
 سپېلنی به داسي چپري درته بل څوک نذرانه سي

د شعر لوستونکي، په شعر پوهېدونکي او د شعر اورېدونکي
 که لږ بڼه ځير شي چي د باري د شعر هر توري څو ځله د وينو د گلاب په
 عطرو، د ارمان په اسوېلو، د درد په زگېرويو، د خيال په څپو او د
 ديدنونو په شېبو کي لمبيدلی، ډوب شوی او بيرته يې ځان د غزل يا
 قصيدې، يا څلوريزي او يا کوم ښکلي نظم په بڼه را څرگند کړی دی.
 که يو کلاسيک شاعر دا يادونه چي شعر په زړه کي د تېر شوي خيال نه
 جوړه شوي خبره ده، چي په ژبه راځي، و منو ډېره به شاعرانه وي مگر دا
 هم بايد ورزياته کړو چي شعريوه داسي نه ماتېدونکې تنده ده چي په

ويلو سره يې ماتېدل غواړي، مگر په ښو شاعرانو کي چي يو هم پکي
باري دی، دا تنده د هر نوي شعر په هر ځل ويلو سره لا څو چنده کېږي. د
نظمونو او داستانونو په بيان کي د باري دغه شان تنده له ورايه بريښي.
هغه خبره چي لېونی ميني کړم اشناله بيا بانه سره، دی ورځ تر ورځي د
کيسو او افسانو د بې پايه شاړو او مېرو لوري ته هڅوي او ورغواړي
يې. دی چي څومره دې پلو ته درومي هومره يې تلوسې لا پسي تلوسې
کوي. دی هره ورځ هلته نوي څه پيدا کوي. کله چي د مقدوني سکندر
استاد، ارسطو هغه ته په رمزد او ورپوهوي چي خپل زاړه او له کاره
لوېدلي مامورين او جنرالان برطرفه کړي او پر ځای باندی ئې ځوان او
لايق افسران وټاکي نو هغه د خپل استاد له توصيې سره سم عمل کوي او
داستان داسي نتيجې ته رسيږي:

مقرر پر مقامونو يې ځوانان کړل
د لښکريې ټوله نوي افسران کړل
ارسطو ورته لږېلي وه رمزونه
ده له رمزه وه اخیستي دا پندونه
زورگمراه لاری ته نه سی سمېدلای
لو مینا خبري نه سی زده کولای
کوډلرگی په بارکی نه سي ځایېدلای
نه کوډلرگی ترمنزله رسېدلای
په وطن کي کراري سوه عدالت سو
له زړو داړه مارانو په راحت سو
د ځاین قاضي يې ورانه کړله خونه
اهل کار ته چي يې وسپارل کارونه

دغه راز تقریبا ټول داستانونه یا په یوه او یا څو بیتونو داسي
تتبیجې ته رسېږي چې د سړي یې بیا بیا لوستلو او اورېدلو ته زړه
کېږي. باري جهاني د خپلې شاعرۍ په اوږدو کې کرار کرار او سوکه له
ذهني ښکلا نه ټولنیزې، ژبنۍ او جلیزي ښکلا ته، هغې ښکلا ته چې
کله ناکله د لویو ارمانونو انځورونه باسي، وروان دی او کولای شو
ووايو چې ورسېدلی دی.

دده د داستاني شعر بهیر په څو ګودرونو وېشلاى شو.
د پښتو په شاعرۍ کې د لاسي یا آگاهانه ښکلا ییزې چارې لپاره هڅه،
ملي معنی، ملي غوښتنو ته، پراخ او ښتون ته او ملي وینښتیا ته لاره
پرانیستل د ټولو په وړاندې درېدل د ده په شعر کې ما دغه خوځون
مخکې د عصیان په نامه نومولی دی.

بله خبره دده د شعر ښکلي ژبه ده. خبره په دې کې ده چې دی آن
غندني، ښکښلي او د نادودو یادونه په ډېر ښکلي انداز سره بیانوي.
که د سلیمان لایق شعر د مست، یاغي او نه اېلېدونکي سمندر ښکلو
خپو ته ورته دی د باري شعر کولای شو، زرین امیل یا مرغیلن امیل ته
ورته کړو. داسې زرین امیل ته چې د ښکلیو د غاړې هار او د غاصب او
مکار زاهد او د دوکه مار مجاهد د غاړې د لعنتونو کړۍ جوړوي. دی
د چا، د کومي ډلي، د کومي لارې ترېورنه دی. دی د تیارو، دی د
شرارت، د شیطاني ارواحو او شیطاني کړو ترېور او د ښمن دی. هغه
خو په دې برخه کې کله ناکله ان د هستۍ ښونکي په وړاندې هم خپله
ترېگني نه پټوي. شاعر باید لوی روح ولري، شاعر باید د لوی روان
درلودونکی او د پراخ زړه خاوند وي. شاعر باید د بې پایه تفکر، د نه
ماتېدونکي ارادې، نه اېلېدونکي تکل، د سمندر سمندر ذوق، د پای
ته نه رسېدونکو خیالونو، د ژور درک، د پیاوړې پېژندنې او نه

هېرېدونې ياد خاوند وي. تېر هغه وخت ښه دى چې د هغه له پېژندنې او تجربې نه نننۍ شخړې او اري كړاى شو او فوكلور د تېر ميراث ژوند كول دي. د فوكلور تر ټولو غوره معنى په ولسى هنر، په تېره بيا ادب كې د ژوند د بهر موندل دي. په فوكلور كې افسانې، متلونه، كيسې، نكلونه او ان اپلتي هم را تللى شي. د فوكلور تر ټولو نه يوه غوره ځانگړتيا په هغه كې د يادونو ژوند دى. ټولو ته به څرگنده وي او كنه چې باري يو مورخ دى، يو ملي مورخ، يو بامسوليتي مورخ او يو د رازونو د راڅرگندولو په تېره بيا په پښتو فوكلور كې د تاريخى پېښو د پلټلو مورخ دى. هغه د هگل خبره د ټولنيز ژوند نه د پردې د پورته كولو مورخ دى. ښه شاعر همدا سې وي چې د خپلې ژبې، د هغې له روحي توان نه د هغه د تخيل، عاطفې او ملي اند پښو له ښكلا ييزو اندازو نه هغه پرده لري كوي چې د انځورولو مخه يې نيولې ده.

د هغه شعر ښكلا وي، نابښكلا وي، تور او سپين او ډېر څه او څوك شعر ته ولېږدوي. هغه ارمانونه، هغه ويرونه، هغه خوبنۍ، هغه مينه، هغه كركه، هغه په شاعرانه نه بيانېدونكي بيان سره، هر هر څه چې نوريې لا په خبرو كې د ويلو توان نه لري، دى يې شعر ته ور لېږدوي.

كه څه هم هغه پخپله هيڅكله د متعهد شاعر دعوا نه ده كړې، خو هغه تر زياتو متعهدو شاعرانو نه متعهد شاعر پاته شوى دى خو توپير يې له دې نورو متعهدو شاعرانو نه په دې كې دى چې باري د ملت، د خپلې ژبې، د خپل تاريخ او د خپل دوران په وړاندې متعهد پاته شوى دى. دى د رڼا د ساتنې او پالنې، دى د ژبې او د هغې د ابياتو په وړاندې پورورې او متعهد دى. دده د دې ډول شعرونو يوه بله ځانگړتيا دا ده چې دى دلته تصويرونه داسې جوړوي چې هلته معنى او

مفهوم د تصویرونو په مرسته په ژوند بښونکو او لمسونکو انځورونو بدلېږي.

باري پخپلو داستاني یا اسطوره ای شعرونو کې ځینی داسي سپېڅلي اساطیر چې پېړۍ پېړۍ پټې پاتې شوي دي راسپړي او څېړي. د نکل یا داستان ویل له ولس سره، له ډېرکي ولس سره، د اړېکو، د خبرو او د مخامخ کېدلو تر ټولو غوره لاره او چاره ده. هغه ولس چې پخپله د همدې کیسو، د همدې نکلونو او د همدې روایتونو اصلي سرچینه او زیربڼه دی. ښه شاعر هغه یادونه، هغه خاطرې او هغه ټوله مروړې هستۍ د نظم په بڼه، د شعر په بڼه امیل کوي، هغه په ښکلايي انداز، په ښکلاییزه ادا او د عاطفې او تخیل په زیاتوالي سره خلکو ته وریادوي، باري هم د خپلې ژبې تاریخي بهیر، د هغې د ویونکو روحی خوځون لویو ابدی اساطیرو په ویناوو، د هغو د اتلانو په خبرو د هغو په تاریخي پېر او د هغو په غم او خوشحالي کې لټوي او په خوږه شاعرانه ژبه یې نني کوي.

د نورو ځانګړتیاوو تر څنګ کولای شو ووايو چې باري ډېر هغه څه چې شاعرانه نه دي، شاعرانه کوي. عنعنه ماتول، صراحت، طبیعي وزن او په هغو کې د مکار غندنه د ده په شعر کې بل نوبت دی. هغه په دې افسانو کې موندنه را په زړه کوي چې څوک یو؟ چیرته تلای شو؟ او څه کولای شو؟ په دې توګه ویلای شو چې هغه دلته هم خپل یاغیتوب ساتلی دی. هغه دلته هم له دوکې یاغي، له دروغو یاغي، له مکاره یاغي او له ریا یاغي پاته شوی دی. د ده هم ژبي باید زموږ د څو نورو ګوتو په شمار شاگرانو د شعرونو په شان د ده شعر هم د پښتو د ویښتیا نوې الفبې وګڼی. هر یو یې په ډېرې مینې او تلوسې سره د هغه زده

کړي ته پلټۍ ووهي او کنه دوی به د خپل ملی ژوند پېژندنه کي
همداسي نالوستي پاتي وي .

په مینه
ډاکټر عبداللطیف بهاند
ماسکو

جهاني ته

سباوون په تمه ناست تورو تيارو کي
زنگېدلی د غمونو په ټالو کي
دا د ميني د دنيا خوږ انسجورگر ته
چي يې حاله د عشق جوړه ده مغزو کي
دا زموږ د وخت هوښياره لېوني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

د حمید او د خوشال د پگړۍ گل ته
د الفت او د رښتین د بڼې بلبل ته
د مکتب غوره شاگرد د پیر محمد ته
چي یې تاج په سر کي ایښی دی غزل ته
د کروړ د میخانې ښکلي ساقی ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

قلندر عبدالرحمن د کور ډېوې ته
د حمزه بابا په سر جگي شملې ته
د میرویس نیکه د باغ خوږې مېوې ته
د پښتو ادب دې ښکلي ترانې ته
د احمد بابا د ستر کهول لمسي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته
چي پانوس یې سوځیدو سره اشنا دی
چي پتني یې د لمبو سره اشنا دی
چي یې خیال څه د فلک په رحم نشته
چي یې کور له سوځیدو سره اشنا دی
میراث خور د بڼو او د غني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

دا ساقی چي د جامو سره لوبېږي
دا خمار چی په نیشو کي نه مستیږي
چي کړي ځانته پخپل لاس د وږخونه

دا زردشت چي بل اور سره خونبيري
دا په سوي مذهب پوه مست دوزخي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي اورو نه يې په کور د پلار ژرلي
لپي لپي يې په هر مزار ژرلي
چي يې ټانگ د يرغلگر په سوک وهلي
ويني ويني يې په هر پرهار ژرلي
د افغان درد او غم په اور ستي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي خيبر او چي ميوند يې ترانه ده
پاني پټ يې د پلرونو حماسه ده
چي پامير او هندوکش يې د خيالونو
هم شمله ده هم کعبه ده ميخانه ده
د کابل د پټ او ننګ ساده سپاهي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي بنکلا يې شور په سر کي لگولی
چي خالونو د صنم په زړه خوړلی
چي سينه يې د غاټول سره سيالي کړي
د وزخي سره په اور کي سوزېدلی
دا په تلليو کي زموره اوسني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي تر هر چا په گناه باندي پوهېږي
چي له شيخ او له زاهده نه وېرېږي
له چرو او له رسويې پروا نسته
چي د دار حلقې ته خپله روانېږي
دا زموږ د عصر بې کچه ياغي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

دالوی بحر چي ویا لوی نه ځایېږي
لامبوزن چي په څپو کي نه ډوبېږي

د قلم توره يې تل د لاس زېور ده
چي د ظلم د بنامار سره جنگېږي
د لایتق او د اجمل داسکني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي په نرخ او خريدار د زړه پوهېږي
پېرېدل چي په بازار د زړه پوهېږي
چي فرياد يې د خوږ منو زړو او ازدي
چي په جوړ او په بيمار د زړه پوهېږي
دې نيا لگي زموږ رشاد لوی حبيبي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي سبزي کوبي د مستو پسرلو کي

چي ساقی سره هم غاړي دی پيالو کي
چي شور دی د سيني په خلوتگاه کي
چي احساس يې توپاني دی په شعرو کي
پخې نښي د پژواک او خلیلي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي د وښ په اجارو له فلک غواړي
منصوري نشي اخیستی دی دار غواړي
د خیام کوڅو ته ځي په بد مستي کي
د گلاب مینه په کور کي د خار غواړي

دا خپلوان د شمس الدین او د داوي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي ټاکلي يې خپل ځانته هديرې دي
د منصور او د فرهاد سره يې شپې دي
دا سرکښه د جنون پر بستر پروت دی
ماتي کړي يې د عقل زولنې دي
زر سلامه د کمال عبدالباري ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

+++

تاسويي پېژنی دا څوک دی؟

کله ولاړ سي په خيالونو سردرو ته پورته کېږي
کله کښته سي درو ته سپين **سندريږي** يې يادېږي
کله مل وي د کوچيانو په کېږديو کې اوسېږي
کله ځان خپل زنداني کړي زولنې ورته شرنګېږي

بيا په مينه د جانان کې يادوي اغزن خوبونه
بيا وطن شهيد شهيد وي يادوي ستړی مزلونه
بيا له قهره او له جوشه په سوکو وهي ټانکونه
ها زړي خاطرې ورشې وېښوي وېده مغزونه

کله ځي تر کندهاره يادوي کاره تـگـونه
کله ستايي کونړونه په حجرو کي چنگ برېتونه
کله پورته بدخشان کي لټوی بـښکلی لعلونه
يا په دښتو د پروان کي دلـاله وو سره گـلـونه

بيا په خيال کي يو ځل ورشی د غازيانو وټولۍ ته
بيا په اوښکو ورته ناست وي د وطن بوري مورکۍ ته
بيا په سرو او ښکو ژړېږي د شهيد ورور و خورکۍ ته
بيا ورليکي سلامونه د کوچني غازي سلگۍ ته

کله ستايي په وطن کي د غازيانو مورچلونه
کله غندي د بيدردو او نامردو چپاوونه
کله ستايي د باتورو جنگياليانو سنگرونه
کله غندي په کوڅو کي بېگانه او پردي پلونه

بيا خيام وي بيا باران وي بيا پيالې وي
مېله وال له بناره ووځي د بابا صاحب مېلې وي
د يارانو په ټولۍ کي هم سندرې هم نغمې وي
وريادېږي يي جونگره روڼ کړې خپلي شپې وي

بيا زاهد او معتصب ته رياگاني ورپېغور کړي
بيا په شعر او په خيال راته سينگار د بابا کور کړي
بيا ورځي تر خپل جانانه بهانه د ابا گور کړي
چي بيا وروسته رقيباني په محفل کي ورپېغور کړي

بیا په خپلو سترگو ویني د پېغلانو گودرونه
 د تیارو اجاره دار پکښي کــــرلي افتونه
 پېغلي نه شی وړای گودرته شنه منگي او امېلونه
 په گودر کي د پېغلانو د پردیو مورچــــلونه

بیا کابل وي مستي پېغلي يي پښي لوخي وریادېږي
 یتیمان او بیر ســــري ماشومان ورته ژړېږي
 کلاگاني د بابا يې د پردو په لاس نږېږي
 په ناوړين د زورورو عزتونه خرابېږي

بیا ځوانانو د وطن ته په خوږه ژبه گویا دی
 وایي پرېږدئ ســــنــگرونه دا وطن مود ابادی
 د مورچل و ځوان ته وایي چي دا کلی زما او ستادی
 تاد خــــور ټکری پیلی دا دستور د نا شنادی

کله غاړه د هــــلمند کي راته ستایي اتڼونه
 د هــــلمند نه جلاله ته وړي شرنګي او امېلونه
 کله ځي د هندو کش نه یوار گوري خیبرونه
 کله ځي و هــــد پروته را شمیري ماشوم قبرونه

بیا پر لویه لار روان وي وېښوي ویده خو بونه
 بیا د اوبنــکو په زورونو وړانوي کښلي خطونه
 بیا بوډی اســــمان ته واثګي نور دي نه وړم فرمانونه
 مایوه ســــجده مــــنلې نوریې نسته محرابونه

بیا په سره غرمه میوند وي بیا ایوب او ملالی وي
 بیا بولدک وي بیا لښکري ورسره چي تور پېکي وي
 بیا میرویس وي بیا جرگې وي گورگینانو چي سلگی وي
 بیا بابا توره ایستلې د غازیانو چي ټولی وي

کله ډاډ وي لاریانو او لار ورکو قافلو ته
 چي ها تللي په سپلونو توتکی به بېرته راسي
 کله مل وي د پردېسو او غمجنو مساپرو
 وایي توري شپې تېگریږي دا وطن به زما او ستا سي

کله زېږي شي ساقی ته او غوږ کي ورته وایي
 د حمید د ترانو او شنو پیالو دور به بیا سي
 کله تور چپه کاکل د خپل جانان په خوب کي وېني
 په تعبگیر کي د زاغانو پاییکو بونه به رسوا سي

بیا د خیال په ټال یاغي سي تارېخونه وریادېږي
 هغه توره د بابايي هر گری مخ ته ځلېږي
 وایي ولي زموږ غازیان له قبرو نه راپورته کېږي
 دا ژوندي په مړو حساب دي چي وطن یې لېلا مېږي

تاسو یې پېژنئ دا څوک دی؟
 دا ازل ته یاغي سوی
 چي جانان یې خپل وطن دی
 او وطن یې پردی سوی
 چا په غوږ کي راته ووې

"زه ٻي پيڙنم غني ديءَ دا زړو ردا بيسري"
ما وي نه گرانه غلط سوي زمور د هيلو
"جهاني" دي د جانان په لمبو سوي

& & &

جهانی شوک دی؟

د هیواد خوږ ژبی، نازک خیال او نامتو شاعر او لېکوال او له هېواده هغه مساپر اشنا یادوم، د چا د لمر ښار چي تر وېرمی نېولی دی او خونه یې د مرگي له ساندو ډکه ده. د هیواد د ځوانانو په لاسو کي یې پردی تبغونه دي او بی سترگو توري چلوي.

د غلیم خیرن لاسونه یې د هیواد والو په سپېڅلو وینو سره دی، کلی او کور یې د کاهو مالت جوړ سوی دی. د ده د ناز وطن ته د اغیارو مرکې رابلل کېږي او پردی یې د خوبونو تعبیرونه کوي.

د پېغلانو په گودرونو یې د پردیو سنگرونه جوړ سوي دي. د گلانو په وطن کي یې اغزیو پېري کرلي دي او د شپې شیطان یې د دیدنونو مابښام تورو لی دی. دی چي اغزی اغزی ژوندون تېروي د خیالونو پراوږو و خپل جانان ته چي د ده گران هیواد دی مسافري سجدی ورلېږي.

شاعر چي د ملالي سرتوري د نامحرمو په ولات کي نه سي زغملای یاغي کېږي، د ازل خزانو نه نه مني او د حق د لېونو لښکر جوړوي د پېړیو طلسم ماتوي او د قدرت زولنې شلوی. کله ټانکونه په سوکونو او بوي او کله خویې د قهر چيغې د غلیم د ښکلې چت را لېږوي. دی فیصله کوی چي دا ولس د اېډلونه دی او د زاغانو جنازې له خپله باغه باسي، د خپلو رنځورو کنډوالو اسوېلي ته په لپو لپو ژاري او د غازیانو د بگړیو د وېنو شاخکي یې زوروی، نو ځکه دی

د مرگ د قافلو ملگری کېږي خو د ده مغروره ککری، ترڅمکي نه ورځی.

دی دا کېږي وږې بگری، راغونډوي او د غلیم په بنگلو کې بل میوند جوړوي، د چنگېز پر کورنا ورین د خپل هغه غیور ولس چي د اورنگ خنجريې پخ کړی دی او د فرنگ توپونه یې خاموش کړيدي مېړانه او سربندنه و غلیمانوته وریادو.

جهاني "شنه اسمان ته د خپلو غرونو زلزلې وریادوی" د ملالي میوندی، چیغي په شنه اسمان اوري او د رېدي او تورپېکۍ کیسې په لوړ آواز بیانوي. د فتحي په جشنونو کې هېڅ شک نلري ځکه دی خپل قام یو توپاني قام بولي. د حسین جامې اغوندي او تر خپل جانانه تنها ورځي، د زولنو شرنگهار ته په ورین تندي وروان دی لکه منصور پردار ورته خپڅي او د سکروټو په قلم ورته اشعار لیکي.

عبدالمجید

ډنمارک ۲۰۰۵ع کال

د جهاني د ژوند ليک په اړه

خوښ يم چي د هيواد د شعرا او شاعرۍ په هسک کښي د يوه
 ځلېدونکي ستوري ښاغلي عبدالباري جهاني د ژوند ليک په اړه څه
 ليکم، ښاغلی جهاني که په خپل هيواد او هيوادوالو کښي منلی او د
 اوسمهال د پياوړو، غښتلو او سرواله شاعرانو او ليکوالانو څخه گڼل
 کيږي، د هيواد د پولو څخه په هغه خوا هم د ښه نامه څښتن دی، دغه
 ليکنه کندهار ته د ۱۳۸۴ ل کال کي د دوی د راتلو پر مهال د غوايي د
 مياشتي پر (۱۴مه) نېټه په تېرو درو کالو کښي په پرله پسې توگه د
 درېيم ځل له پاره د اطلاعاتو او کلتور رياست له لوري د دوی په وياړ د
 يوې درنې او لويې شعر غونډې د پيلېدونکي وينا په توگه ما
 عبدالمجيد بابي واورول، دا چي په هغې کښي د ښاغلي جهاني د
 ژوندانه په اړه څو ټکي څرگند سوي وه له همدې امله کله چي نارنج
 خپرندويه ټولني ته د دوی همدا نوې راغونډه سوې شعري ټولگه (کوه
 طور) د چاپ له پاره سپارل سوې وه نو دا خبره هم ياده سوې وه چي
 همدا ليکنه دي د همدې ټولگي په سرپاڼو کښي ځای ولري، که څه هم
 په هغه شعر غونډه کښي هم ما يادونه کړې وه چي زموږ دغه نوموتی او
 پېژندل سوی شاعر د چاله لوري پېژندنې ته اړتيا نه لري او ټول يې
 پېژني خو د دغسې مېړنيانو د ژوندانه د بېلابيلو اړخونو بيا يادونه
 هم دنن او هم د سباله پاره د ارزښتونو څخه خالي نه وي، د دوی د
 پېژندنې په اړه چي ما څه راغونډ کړي هغه ستاسو په وړاندي په لاندي
 توگه ايردم:

ښاغلی عبدالباري جهاني د نن څخه ۵۷ کاله دمخه په ۱۳۲۷ لمريز کال د کندهار ښار کابل دروازي ته نژدې د باميزو د کوڅې په ختيځه څنډه کښي د خپل سوداګر او شتمن پلار ارواښاد عبدالاحمد خان په کور کښي زېږېدلی دی. ښاغلی جهاني د پلار لومړی زوی او پلاريې د خلکو او دوستانو په منځ کښي د ښه نوم، پستې گذارې او ښه چلند څښتن و.

د ښاغلي محمد معصوم هوتک په وينا جهاني لومړنۍ دوديزه زده کړي د ملا نور محمد څخه تر لاسه کړي دي. کله چي د هغوی د ژوندانه ګړي د رسمي ليک لوست تر پولي رسېدلي نو يې په کندهار کښي ميرويس نيکه لېسې ته مخه کړې او تر دوولسم ټولګۍ پوري يې همدلته د لوست او زده کړي د پړاوونو يو ټاکلی پړاو بشپړ کړ. وروسته يې د کابل پوهنتون د ادبياتو او بشري علومو په پوهنځي کښي د تاريخ او جغرافيا په برخه کښي تر ۱۳۵۱ ل کال پوري لوړي زده کړي وکړې.

ښاغلي جهاني د پوهنځي په ټوله موده کښي د شعر و لوري ته په پراخه کچه مخه وکړه، شعريې ښه وپاله او د هغه روزني ته يې ټينګه ملا وتړل څو نن دا وياړ لري چي په هيواد او د هيواد څخه دباندې په فرهنگي او ادبي سړيو او کړيو کښي د يوه وتلي او منلي شاعر په توګه ځلېدلی دی. دا چي نن د هغوی شعر ښکلی، منلی او د پختيا تر پولي رسېدلی دی دا د هغوی مينه ده چي د شعر سره يې د همهغه مهاله چي لا زهکي وپاللې او روزلې ده. کله چي په ميرويس نکيه ښوونځي کښي په لوست بوخت واد پښتو د نوموتو شاعرانو شعرونه د ده د فکر او ذکر مشغولا وه. په دغو مشغولاوو او بوختياوو کښي جهاني د لوړ تخيل تر هغي کچي ځان ورساوه چي له ځانه يې جهان ته لاس وغځاوه، د ده

بنکلي شعرونه د خپرونو بنکلا سوه او د ډيرو لويانو، مشرانو او ځوانانو د پاملرني، کتنې او اورېدنې وړ وگرځېده او په دې توگه لا تر اوسه که د ځان و نورد جهان سو او کله چي بيا د دغه جهان و جهان ته د بل جهان څخه سره په رابېدو سوه او زموږ جهان يې سره تېر وگرځوله د مليونونو پښتنو او افغانانو سره د دې جهان جهاني هم کړه وکړه د خپلو خلکو د کړاوونو او ستونزو څخه د ډکو او ترټولو ورځو ليدو تر دې پولي وکړ او په چي ځان ځني هېر او خپل بېوزلي ولس ته يې په بېوزلي کښي داسي د تسلي مرغلري راغونډي کړې چي د ورکو د (ورکي مېني) په ورکو او اشلو پشلو پاڼو کښي د ورکو زړونو درناوي او سلامي زموږ دغه ورک وروړ هلته هم جهاني کړ، داسي جهاني چي اوس يې خپل او پردي ټول د يوه پاخه، وتلي او منلي شاعر په توگه پېژني، هغوی د شعر په نړۍ کښي د يوه نوښتگر او نوميالي شاعر څېره د ځان کړې، داسي شاعر چي د شعر منځپانگه او ورسره هنر او بنکلا يې هم ښاغلي او غښتلي ده چي د هيواد د اوسمهال د پښتو شعر برخه ورباندي وياړي.

که رښتيني پرېکړه وسي دوی ته د دوی همدغو غښتلي او ښاغلو شعرونو د اوسنيو پښتو شاعرانو په شاعرانه يون کښي د گوته په شمېرو مخکښانو تر څنگ د مخکښۍ لنگوټه ورپر سر کړېده او که دغه ټوله خبري په څو لنډو ټکو کي راوغاړو نو بايد وويل سي : جهاني يو استعداد دی او شعرونه يې په پښتو ادب کښي د څرنگوالي، ډول او بڼې او هم د ښه او شعري موازينو په گډه پسرولل سوې زېرمه گڼلای سو.

د دوی په برخه کي دا پرېکړه نه زما ده او نه د هغه او دغه چا ده. دا پرېکړه د ولس پرېکړه ده، دا د ادب پوهانو او لويانو پرېکړه ده او دا د

شعر د خوښوونکو او مینانو پرېکړه ده او پر دغو ټولو باندي د منلو او
 مهر لگولو په توګه دا د هیواد د وتلي او منلي لیکوال، څېړونکي،
 ژبپوه، شاعر او تاریخ لیکونکي ارواښاد علامه رشاد بابا پرېکړه ده.
 چي دا پرېکړه د ټولو پرېکړو او د دوی په برخه کښي د ښو
 اندونو د څښتنانو د نظرونو د قبلوني له پاره ډېر ښه لاسوند ګڼلای سو.
 هغوی فرمایي: "ښاغلی عبدالباري جهاني ځوان پښتون
 شاعر دی، زما په خیال ابتکار او سلاست د ده د شعر ځانګړتیاوي
 دي...

د ده پر نغمو مستي ناڅي، او د ده ترانو ته شاپېری اتښ
 اچوي... د جمال جلوي له ده څخه ځان او جهان هېروي. په دغه جذبه
 کي نه دی ځاني دی نه جهاني، د احتساب پېره یې له زړه وتلې وي، د
 مغانو پر دوکانونو په ډېره زړه وړتیا ګرځي، په خورا بې احتیاطي د
 میخانو تر ټلي دروازي ورټکوي، د حسن پر کعبو طوافونه کوي. د میني
 د بت پر پښو تندي موږي، ځکه نوزده دی یاغي شاعر بولم. د ښاغلي
 جهاني د فکر شهباز د نوو معناوو په ښکار پسي ډیري هسکي الوتنې
 کوي او بې ښکاره نه راستنېږي ځکه نوزده دی مبتکر شاعر بولم...
 دا ځوان شاعر زیار باسي د ګران وطن پر شمه باندي
 سربښدونکي پټنهان د ستی کېدلو له پاره راوبولي. د ده شعر بې
 مبالغې د افغان ولس د وینښتیا له پاره هغه سوي چغې دي چي ښځې په
 اورېدلو کي د غوږ او په لوستلو کي د سترگو له لاري بڅرکي پاشي.
 رنځېدلی او کرېدلی افغان ولس ملي وحدت ته هڅوي. د ده استعارې
 هغه تارونه او کنایې هغه ستنې دي چي زړونه سره ګنډي...
 د دې اسکېرلي ولس د سوځېدلي او لولپه هیواد په کربلا کي
 جهاني د حق پر شهیدانو ساندي وایي او کله د یزیدانو په لټون د

ماغزو په غوړو مشالونه لگوي. زه د ده د طبعي په سینا کي هغه
روڼاوي وینم چي د ډیرو به د هغو دیدار نه وي په نصیب سوی...".
درنو لوستونکو!

د بناغلي جهاني په اړه به ډېر، ډېر څه ووايي، خو ډېر به د لوی
ښوواند علامه رشاد بابا سره د دوی د همدغو لورینو په برخه کښي
همېغه وي. نوزه هم د ډیرو سره هملاړی کېږم او د جهاني په برخه کښي
د علامه بابا همدا پېرزوني د خپلي لیکنې له پاره بسندویه ګڼم.

په درنښت

عبدالمجید بابی

د کندهار د اطلاعاتو، کلتور او ګرځندوی رئیس

غزلي

مناجات

د جانان د بلا مخ ته خدايه زرځله مي سپر کي
لکه غشي پر سينه مي د رقيب ور برابر کي

چی پروني وړپه ياد سي د دښمن د بورو ورارو
يوه چيغه می لا پورته پر شمشاد او پر خيبر کي
بيا شرنگی د سپينو تورو بيا محمود وي بيا اشرف وي
پر لښکر د غليمانو د مرگي د پوځ گذر کي
بيا ميدان د پانی پت وي بيا گلگوني توري راسي
پر لښکر د مرپتي مي د احمد لاسونه بر کي
چی مړواندي ورنه تنبتي افسران د پرنگيانو
په کابل کي می آسمانه بيا پيدا وزير اکبر کي

بيا ملاله په ميوند کي بيا ايوب درڅخه غواړم
بيا مي لاندي تر اسونو د دښمن خوني لښکر کي
له اموترا غسانه له کنړ تر هريروده
د لستوني بنا ماران مي يو په يو زېراو زېر کي

يوار بيا راته تاوده کې زما د قام ساپه رگونه
 بیده بخت راته وينې کې را پخلا مي مروړ کې
 بيا جشنونه په بناړو کې اتپونه په دښتو کې
 بيا پېغلوټی په خېمو کې بيا مي کور په کور اختر کې
 له پامير تر کندهاره له هلمنده تر مزاره
 اولسونه مي په چيغور به يو په يو خبر کې
 چي يوروح سي بل يې تن سي يو يې سر بل يې بدن سي
 چي جارېږي يو تر بله يو ميرابل قلندر کې
 له کنړه تر ارغنده له پنجشېره تر ميونده
 هريو بوټی مي سوما کې هريو خاڅکی يې کوثر کې
 چي دالمروي داسمان وي د پښتون قام دي ودان وي
 د دښمن عمري يې خدايه لنډ د ژمی مازيگر کې

چي ږنډې کې غبرگي سترگي د فرنگ د ميراث خورو
 د مرگي له خوبه وينې مي د افغان بیده ټبر کې
 هم يې وينې کې له خوبونو هم الفت ور کې د زړونو
 هم يې تن جوړ کې له زغرو هم رڼا د عقل ور کې

چي جهان ورته حيران وي چي خجل ورته سيالان وي
 زما د هروگړي سترگي آيينه د سکندر کې

جهاني چي پکښي ليکي د زمري اولس نظمونه
هر آوازيې د بلال کې هره لوېشت ورته منبر کې

۸/۱۲/۲۰۰۱

ويرجينيا

+

خدايه كوم لوري ته ځمه نه د ځان نه د جانان يم
نه له ښکليو ياغي سوي نه د زلفو بند پوان يم

زړه مي ځي د ساقې کور ته آيينه مي بولي گور ته
ما د مني رنگ اخيستی نيم بوډا يمه نيم ځوان يم
نه مي بڼغ چاته اشنا دی نه سندري مي څوک
اوري

له منزله ناخبره کښېوتلی په کاروان يم
له رحمانه مي زده کړې متانت د دروېشانو
په بهار او په خزان کي مستقيم په خپل مکان يم
دا يوه شېبه هستي مي د نېستې په نوم راوړې
لکه اوبښکه درته راغلم په بڼو کي او پزان يم
نه راتلل مي په اختيار وه نه په تللو مي خبر يم
د شبنم په دود راغلی د شبنم په دود روان يم
نه سندره سوم د ميني نه کيسه د نيمو شپو يم
نه فرهاد يمه د غرونو نه مجنون د بيابان يم
نه خليل سوم د اورونو نه خيام د محفلونو

نه منصوريم د دارونونه د کاپوپه نښان يم
سر خريبي دي سوه په برخه څه رهي سه لپو تنوبه
د سکرو ټوپر سريون دی د خيالونو جاله وان يم
مبارک دي سه خوبونه زلېخا لمن مي نيسه
د يعقوب د اوښکو پل يم رسېدلی تر کنعان يم
وزرونه مي راوړي چي تيار هغه د يار دي
نن يې و سوځه پانوسه زه چي خان يم په ياران يم
يو نصيب يو جهاني دی خو سندري داغزيو
تريخ تاراج دی د غوتيو زه همزولی د خزان يم

+

يار چي له اغياره سره مل سو اوس به څه وایو
 درد چي له پرهاره سره خپل سو اوس به څه وایو
 ولاړو د شهیدو سفرونو له کاروان سره
 ورک چي مو له سیوري سره پل سو اوس به څه وایو
 موږ خو پسرلي ته د گلونو کجکول و نیوی
 اوریې د اوربل پر سینه بل سو اوس به څه وایو
 خپل نصیب مي لاره پر سکرو تپو راښوولې وه
 ورک مو له منزل سره منزل سو اوس به څه وایو
 موږ په قافلو کي غبرگي سترگي پسي یو وړلې
 ولاړی دیوسف کمیس بدل سو اوس به څه وایو
 ما تر کوه قافه پوري هر قدم شمېرلی و
 خپل قسمت په لار کي راته غل سو اوس به څه وایو
 ما لاهانی زلمي کلونه ورته ایښي وه
 ښغمي په کوگل کي د اجل سو اوس به څه وایو

ویرجینیا ۱۵/۸/۲۰۰۴

راءه زه به غزل درته ليكم ته راته گوره
 په تورو به دي شونډي مچوم ته راته گوره
 د زړه په شيش محفل كي دي تصوير پيوندومه
 په خيال كي به دي زلفي لوبوم ته راته گوره
 محفل ته مي راوړي نذرانه دي وزرونه
 بورا رنگه به خان كباوم ته راته گوره
 پنبېمانه مي تندي دي د خواني له سر كښيو
 محراب ته دي سجدې درپسي وړم ته راته گوره
 بوډي لاس به مي نيسي له گلرخ ساقي جامونه
 زلمي زلمي پيالي به تشوم ته راته گوره
 د عمر له دوړخه مي ځنځير درته راوړي
 دانه دانه توبه مي ماتوم ته راته گوره

ازل مي په غوټيو كي نصيب نه وساتلي
 سینه به په اغزيو سولوم ته راته گوره
 درځم له لېونيو وينو مست او رنگېدلي
 جنون ته به مي كاني ژپوم ته راته گوره
 كانه به مي په چيغو كم غوړونه د وختونو

شین چتر د اسمان به لږ زوم ته راته گوره
وعده مي له فرهاده سره نوي کړه جانانه
تېشه مي پر تندي باندي در وړم ته راته گوره
نصیب له جهاني سره جوړه یمه راوړی
زخمی سلگی په اوښکو او بوم ته راته گوره

۳۰/۸/۲۰۰۴

واشنگټن ډي سي

+

ولاړل چي پروني يې د قسمت ماښام ته وځندل
 نن په جگه غاړه يې منصور مقام ته وځندل
 څنگه به په سرو سترگو د قتل گناه وژاړي
 موږ خو د خپل حق د انال حق پيغام ته وځندل
 پرېږده محتسبه د خرقې د دوه رنگۍ جنت
 موږ په يو رنگي کي د وږخي انجام ته وځندل
 چا د انگوري شونډو مستۍ دلته راوړي يو
 شرنگ مو د سندرو د کوثر و جام ته وځندل
 راسه په رڼا کي د پرهېز جنازه وباسو
 شيخ چي د منبر پر څوکه خپل کلام ته وځندل
 رنگ د لېو تنوب يې ايله نن په سترگو وليدی
 خم په وچو شونډو کي چي زموږ خيام ته
 وځندل

ولاړی جهاني د خپل نصیب د قافلې سره
 کړېښود تندي يې د ازل مرام ته وځندل
 ۲۰/۱۲/۲۰۰۲ ويرجينيا

+

راځي چي پردي لاره پيغامونه به راوړي
خولي ته د خيالونو مي گلونه به راوړي

زاهد مي په سبا سبا زلمي کلونه يوړل
ساقی توبه مي خرڅه کړه جامونه به راوړي

قسمته له يارانو په توپان کي يم بېل سوی
ساحل درڅخه وړی يم موجونه به راوړي

پوهېږم چي رانه غله اوس می سترگي
ورلېږم —————
جنونه هوښيارېږم ځنځيرونه به راوړي

رقيب مي په سکروټو جنازې ته لار نيولې
رويياره تر مزاره سلامونه به راوړي

غرور مي په تندي کي سوځوم درته راځمه
سجدې ته مي جانانه محرابونه به راوړې

چي سترې دي له ژونده يم محفل ته درغلي
پانوسه وزرونو ته اورونه به راوړې

کنعان ته مي ويلي جهاني ماشوم خوبونه
د ستورو ترکودره تعبيرونه به راوړې

۴/۹/۲۰۰۴

وير جينيا

+

کله ورک یمه په ځان کي کله ستا په تماشا سم
 هم تصویر هم آینه سم هم پخپله درته را سم
 له محل څخه دروزم بې خبره لکه او بڼه که
 لامي پل اخیستی نه وي چي په لار کي نیمه خوا سم
 چي پخپله مي دربولې د خټین صنم سجدې ته
 بیا په کومو سترگو درسم بیا په بیرته څنگه ستا سم
 نه خبر په خپل وجود یم نه اختیار مي دی راوړی
 کله شمع د محفل یم کله سوځمه بورا سم
 کله زه پر خیال مین یم کله خیال را پسي گرځي
 کله چیغه د جنون یم کله حسن د لیلا سم
 د نسیم پر اوږو را غلم له شبنم سره مي شپه سوه
 د ذرې د کور مېلمه وم زه به څرنگه پیدا سم

خزانه یم د رازونو په دې خپل ذره وجود کي
 کله شپول د طوافونو کله کور د کبریا سم
 دایوه کیسه د مینې بې حسابه شونډي وایي
 کله ښکار سم په کنعان کي کله تور د زلیخا سم

په تنها کومې کړل سترې د اغزیو د کور غشي
 په خلوت کې مې پیدا کړې نور به ذکر د رابیا سم
 له ذرې تر کهکشان قلم یو نوم را بنودلی
 د اغیار په نامه څنگه په گونگۍ ژبه گويا سم
 له خلیله تر منصوره هنگامه د نار او نوره
 زه پتنې ته مې لمبه یې اوس به څرنگه تنها سم
 له ازله تر ابد یو جرس یوه نغمه ده
 د حیرت په قافله کې کله طور کله سینا سم
 جهاني ته دي ورکړې له نامه سره تقدیر دی
 هر نفس را سره مل یې یو دم څرنگه بي تا سم

۳۰/۹/۲۰۰۴

ویرجینیا

+

چي دي هجرت ته پيدا شپه د ازل يم
وايه څنگه به سوځلى اورد بل يم

بېله ما منزل ته نه سې رسېدلای
د اوږده سفر په لار کي دي يو پل يم

که هر څه دي په نظر وړو کی ښکارم
ستاد عمر په يوه شپه کي منل يم

ماته مه راوړه دارو له پارو وگرو
زه د خپل زگړوي په زخم کي درمل يم

بې وزره، بې هدفه مي پروا زدی
له شبنم سره راغلی خپل اجل يم
د پېړۍ له پرهارو مي وینی خاڅي
د نصیب غشيو ویشتلې يم کابل يم

بېگانه به د مرگي پر نيلي سپورځي
پخوانی دي د گودر د دیدن غلیم

د زلمی مینې په سترگه راته گوره
جهاني درته راغلی یمه خپل یم

۲۰۰۴/۱۰/۱۹

ویرجینیا

+

ماته د وصال او د هجران کیسه معلومه ده
زړه ته مي رویباره د جانان کیسه معلومه ده

هرڅه دي د سرو سترگو په ژبه راته وویل
زما د ارمانونو د خزان کیسه معلومه ده

ماته سرا بونه د امید پر کرښو مه ښیه
زما تږي جنون ته د بیابان کیسه معلومه ده

ماته د ازل په گوټو و لیکل رنځور قلم
زخم ته مي گرانه د درمان کیسه معلومه ده

څه به له قاتل څخه مهلت په هره شپه غواړو
ماته یې په سترگو کي د ځان کیسه معلومه ده
مه راوړه تندي ته مي انکار په انگارونو کي

تاته مي نمروده د ايمان كيسه معلومه ده

خه به مي بوډا نظرتنه نيسي د حيا پلو
ماته دي پر شونډو د پيزوان كيسه معلومه ده

نوري په خپو كي الاهو سندرې مه بوله
رنگ د زمانې كي د توپان كيسه معلومه ده

ولاړل جهاني زاړه ياران بيا به ستانه نه سي
وايي ملاجان د بل جهان كيسه معلومه ده

۲۰۰۴/۱۰/۱۹

+

ستا خیال می په قدم قدم ملگری و درتلم
زر خله دي په لار کي پریوتم پورته کېدم

آذرنگه می خاتته په تندي کی وې تراشلی
د خپل هنر پر گوتو می سجده غوندي لوېدم

د ازبړی د وصال که د بېلتون و خبر نه یم
چي تالره درتلمه پر خپل ځان مینېدم

د شمعي له محفله می پندونه وه اخیستي
په خوله کي لمبه نه وه په سینه کي سوځېدم

اسمانه له زخمونو می فریاد نه دی راوړی
سنگسار ته چي ورتلمه پر منزل می ژرېدم
د عقل په ډپوه می اشنا لاري کړلې ورکي
رڼا ته وم راغلی په تیارو کي ډوبېدم

چي هر څه د تيارې کوگل ته تلمه پوهيدمه
چی ستا په آيينه کي لکه وړانگه ځلېدم

چي څنگه مي په خپل نامه درېغ کړه خبر نه يم
په خپله گناه پوه سوم چي په دار کي زنگېدم

يو خوب مي دی ليدلی جهانې تعبير يې څه
دی؟

د رنگ په سمندر کی لکه شاخکی ور کېدم

۲۲/۱۱/۲۰۰۴

ويرجينيا

+

د قلم په ژبه پوه یم چي پرېشان خوبونه وینم
 د وصال پر مړوند پروت یم د هجران خوبونه وینم
 توره شپه ده سمندر دی سیلی الوزي خپې دي
 د ساحل پر پرسته غېږه د توپان خوبونه وینم
 نه ډو بیږم په خپو کي نه مي لار پر ګودر وزي
 د نصیب سترګي مي سرې دي د اسمان خوبونه

وینم
 د ازل کاني ویشتلې زر توټې لکه هینداره
 چي په خیال کي در سره یم د خپل ځان خوبونه وینم
 ستاد حسن په سپیدو کي لکه خال داسي څرګند

یم
 په محراب کي دي بلال یم د آذان خوبونه وینم
 له رحمانه مي راوړې یوه شپه د دروېشانو
 په قدم ځمکه تر عرشه د جانان خوبونه وینم

د ګلونو له مالته د اغزیو بشارته راغلم
 د مجنون په قدم ځمکه د بیابان خوبونه وینم

ستاد وصل ز پری راغی هر قدم راته منزل سو
د جرس په تمه پایم د کاروان خوبونه وینم
شپې د عمر می بوډی سوې لا سبانه را رسیږي
قلندر دي یم په لار کي میراجان خوبونه وینم
سپین وېښته می راته ژاړي مساپر زلمی کلونه
زه هنوز گودرته ځیریم د پېزوان خوبونه وینم
له رباب سره زنگېږم جهاني چی وینس می نه کې
درخانی له نغو شاخي آدم خان خوبونه وینم

۲۲/۱۱/۲۰۰۴

ویرجینیا

+

د رحمان بابا د غزل په اقتفاء

خو جفا قبوله نه کړې د اغیار
وبه نه وینې په سترگو مخ دیار

"خو جفا قبوله نه کړې د اغیار"
له نصیب سره دي نسته نوم دیار

هره لاریې د جنون پروطن وزي
ربا تونه یې کرلي دي په خار

دا وطن د بېلتانه کورد هجران دی
د وصال پر پانوس شپې دي د انگار

ایله نن پر هوښ راغلی یم یارانو
عقل راوړې زولنې کرار کرار
چي هر پل مې د ازل په وینو کښلی

زه به خرنګه پرېږدمه هغه لار

لکه شمع په لمبه مي ژوند تړلی
قسمت را کړپه سکروته کي قرار

دا د کومې منصوري چيغي افسون دی
ايينه مي بڼي مخ د خپل نگار

چي کوڅې يې سوي په نوم د غمازانو
راته مه يادوه نوم د هغه بڼار

جهاني نن د رحمان په ليکه راغلم
درته بڼيم په قدم د عرش رفتار

۲۳/۱۲/۲۰۰۴

+

کيسې مي د سوځلي گلستان مه يادوه
په کور کي د بلبلو مې زاغان مه يادوه

پوهېږم چي پردی سومه د ميني په وطن کي
اغيار راته په کور کي د جانان مه يادوه

اسمانه تر لمني دي په سوال نه يم راغلي
نسکورو پيمانو ته مې ياران مه يادوه

تندي مې په څپو کي ځوانيمرگي شپې منلي
د ماتي بېړۍ کور ته مې توپان مه يادوه

د شپې تورو منگولو اور بلونه دي وژلي
زلميو هديرو ته مې پېزوان مه يادوه
له شمعي تېنډېلي دي لمبې د محفلونو
پانوس ته په تيارو کې پتنگان مه يادوه

لښکرد ابو جهل دي چنبلي د حق وینى
د زړه شهید بلال ته مي آذان مه يادوه

د سيوري په گامونو جهاني درسره ځمه
تڼاکو ته اغزي مي په هرآن مه يادوه

۱۸/۸/۲۰۰۴

ويرجينيا

+

زما د زخمي زړه له کوگله يې غوغا وړې ده
د رقيب ضد مي له لېمو خخه ژړا وړې ده

کلونه کیږي نه آواز نه یې نکلونه راځي
چا د مجنون له غلبو څخه بیدیا وړې ده

نن له خلوته څخه رغد ذکر نه راوړي
 شیخ د شرابو په پیاله پسی بوری او وړې ده

اوس يې د غله ديدن له شرمه سترگي نه
تخنې
شيطان د پېغلو له وطن څخه حيا وړې ده

نور يې د بستونه د لمبو له گرمۍ ښکلي نه دي
چا د کيږد يو له ماښام څخه رها وړې ده
نه څو ک راځي نه مي رويار پر ژبه زېري لري
چي لېونۍ مينې مي بيا د چا ښرا وړې ده

اوس به له لاري څنگه گرځي پښتانه قولونه
د دې تورو نويې په سل ځله سزا وړې ده

جهاني پرېږده د جانان او د وصال خوبونه
ستاله قسمته يې هغه شېبه په غلا وړې ده

+

راځه يوه شېبه مي مل سه زه يوازي يمه
په دې پردې ښار کي مي خپل سه زه يوازي يمه

زه لکه سيوري د تيارې کفن ته ولوېدمه
پرتورو لارو مي مشعل سه زه يوازي يمه

زما په اورغوي کي يې کرښي د بېلتون وهلي
په خوب او خيال کي مي کابل سه زه يوازي يمه

د رقيبانو انگولا مي کړلې چيغې ورکي
پرتور لښکر باندي يرغل سه زه يوازي يمه

دلته له چا سره کيسې د بېلتون وژپوم
راته نغمه راته غزل سه زه يوازي يمه
زما د وصال د نصيب لاري دي اغزونيو لي
نن د جانان د کوڅې پل سه زه يوازي يمه

رأسه په خیال کي د کیرډیو تصویر ورنگوو
راته لمبه راته اوربل سه زه یوازي یمه

پېغله حیا مي جهاني پلوته ودرېده
زما د گودرد دیدن غل سه زه یوازي یمه

۱۱/۸/۲۰۰۴

ویرجینیا

+

د خيال و زرتۀ مي بې وخته لمبې مه راو له
نصيبه نوري راته تشي پيالې مه راو له

زما لا پر عمر باندي پاته دي يا غی پورونه
زلمي تندي ته مي اسمانه سجدې مه راو له

د زلفو تور مي د ازل پر تندي نه دی کنبلی
تر سپينو شپو مي د جنون سلسلې مه راو له

راته په برخه دي قسمته سرايي خوبونه
خيالي ساحل ته مي بېړۍ او خپې مه راو له

زه تصويرونه د ژوندون پر زنگانه بيدوم
له تياره خياله د زندان غلبلې مه راو له
زما بې کرلي په خوبونو کي قاتلي سترگي
راته په وينه د جلاد غرغړې مه راو له

ماته په زرځله فالونه پر بېلتون ختلي
د اوبښكو كور ته د جانان جنازې مه راوړه

ماشومي پاڼي غولومه د غزل په ليكو
د قلم ستوني ته د وینو كيسې مه راوړه

راځه نن هېر كو جهاني ستاد اغزيو سفر
هره شېبه دي د لمبو قافلي مه راوړه

۲۳/۷/۲۰۰۴

وير جينيا

ماته مه رانسيه لاري د زمان د کړلپچونو
ماته مه شمېره گامونه د پېړۍ د کاروانونو
ماته مه وايه چي ولاړل بيا په بيرته نه ستنېږي
نه ټولۍ راځي د تلليو نه يې شرنگ د آوازونو
د ترخو ورځو ډولۍ به د شېبو لښکري و خوري
راته مه تويوه اوبښکي د يارانو پريادونو
بې حساب به جرسونه پردې لار باندي وتلي
څه مړ ژواندي نښي گوري په کوگل کي د
وختونو

زه لانه يمه خپل سوی د پردو په ميکده کي
له خماره مي تورپړۍ رنگ د نويو شرابونو
جهاني پياله درنيسه د ازل د څاڅکو وېش دی
نه اشنايو له محفله نه خپلوي ده له جامونو

۳۰/۴/۲۰۰۴

ويرجينيا

+

زه د مینې قلندریم کچکول نه نیسم اسمان ته
نه د خضر په تلاین یم نه جنون ور په لقمان ته

نه د نن په مستی نښادیم نه سبا به چاته یادیم
زه ازل سیوری پیدا کړم پل می نه پرېږدي کاروان ته

نن یې بیاله سترگو اوري دوږخي زقوم په لپو
دا باران د رحم نه دی لمن مه نیسه توپان ته

د بلبلو تر موسمه د زاغانو سپل راغلی
پر شبنم توري پیرې دي بورانه ځي گلستان ته

داله ليري چي خلېږي درقيب د کورډېوې دي
مورد شيوپه ښارکي اوسو ورځ مونسته شېستان
ته

ماله ستورو دي پيلي خپل نصيب ته املونه

د تعبیر په حکم ځمه لاري مه نیسه کنعان ته

سپین کالي سره یې لاسونه د منبر سر ته ختلی
ابو جهل دی راغلی د بلال په شپه آذان ته

جهاني زما یې درباندي ستا دي هېر زما دي په یاد
وي

ما یې پل و درنودلی تایې لاس پرېښو گریوان ته

۲۹/۴/۲۰۰۴

ویرجینیا

زاهد پرلارد میخانې سو هیڅ یې ونه ویل
هلته چي رغ د پیمانې سو هیڅ یې ونه ویل

ساقی پیالې کړې پررندانو په وېشلو سترې
دلته چي وار زموږ د پیالې سو هیڅ یې ونه ویل

د خسرو مینې د نکلونو شپې شیرینی کړلې
چی پکښې ذکر د تېشې سو هیڅ یې ونه ویل

د حق په چیغويې کانه کړل د باطل غوږونه
چي یې نوبت د غرغړې سو هیڅ یې ونه ویل

چي دیوه اغزي په شوریې وطن سره لمبه کړ
اور چي په کورد پروانې سو هیڅ یې ونه ویل
چي یې سندري د لمبو په مزل نه سرېدې
رنگ چي بدل د زمانې سو هیڅ یې ونه ویل

بوډا اسمان شپې د لیلی په مینه سپینې کړلې
وارد مجنون د افسانې سو هیڅ یې ونه ویل

لایې په خوله کې وه کیسه د جهاني د جنون
کله چې شرنگ د زولنې سو هیڅ یې ونه ویل

۸/۶/۲۰۰۴

واشنگټن ډي سي

+

د خلوت پر لوري تلمه ميخانه راغله له كومه
 نيت مي تا ته د سجدې و بتخانه راغله له كومه
 نه خبر دى خوك په شمع نه پانوس ته خوك ورگوري
 دې محفل ته د بيدردو پروانه راغله له كومه
 توروښته مي پكښي سپين كرل هغه خم هغه ساقي
 دى

په قسمت كى مي دا تشه پيمانه راغله له كومه
 د آسمان تر چتر لاندې يا جنون دى يا مجنون دى
 دا يوازي زما په برخه زولانه راغله له كومه
 د نصيب د غشو سپر مي زخم زخم دى راوړى
 ښكاري دام ته څه حاجت دى دا دانه راغله له كومه
 نه كيسه د يوې شپې ده نه گيله د يوه زخم
 توره سره لاس دي رنگين دى بهانه راغله له كومه
 كه دي خيال د قفس نه وچى زگېروى مي زولانه كړې
 وايه زړه مي درواړى سه دا سينه راغله له كومه
 له بگړۍ تر پلوونو توري ستړي سوې په وينو

تردي لژند مازيگره پښتنه راغله له کومه
د شهيد ي ځوانۍ گورمي له جندۍ له شناختۍ هېر
دی

پرپا تامي د خيالونو ترانه راغله له کومه
تورو شپو تياره پېړيو شپړيني د کيسو يووړه
زما ترستوني دي فرهاده افسانه راغله له کومه
نه يې شرنگ و په رباب کي نه يې رنگ و په کتاب
کي

شيخه دا منصوري چيغه مستانه راغله له کومه
جهاني سفر نيمگړی لاري لنډي وې د اوښکو
زما گرېوان ته يې خالقه اشيا نه راغله له کومه

واشنگټن ډي سي

۱۳/۱۰/۲۰۰۲

+

ساقی هونبیاریمه خو چیغی می د شور پاته دی
زما د نصیب جامونه خرنکه نسکور پاته دی

زاهده مه راوړه محفل ته توبه گاري کیسې
چی می په سپینو کی یو شو وېسته لا تور پاته دی

تازه زخمونه می د خیال په اوبنکو مه لمبوه
د منصورې قسمت می خو کانی لا نور پاته دی

آیینې ولی می خوبونه د لحد ویسې
نیمگړې عمر ته می ورځي د پېغور پاته دی

شپې د ځوانۍ لکه شپې د وصل وځلېدې
د وروستي مني می یو شو پانی پر کور پاته دی
د زکندن شپو ته می مه نیسه بخیلی سترگي
لا د نمرودي زمانې لمبې د اور پاته دی

ساحله زه د عقل سترگي په خيال نه زنگوم
چي د توپان په زړه کي خو سپلی د زور پاته دي

د جهاني عمر به وروسته نذرانه دروړمه
پرو زرونو مي شغلې د پانوس پور پاته دي

وير جينيا

۲۲/۱۱/۲۰۰۲

+

شبڼم رنگه په نیمه شپه تنها راغلی یم
یوه شپه تر غیږي داشنا راغلی یم

غرور که مي تر پښو پوري سجدې ته نه دروزي
قسمته مرور ومه پخلا راغلی یم

په شونډو دي قسم خورمه له ځانه خبر نه یم
ساقی چي په ښکاره یم که په غلا راغلی یم

اغزي غوندي به ښکارم اوس د گلو په کېډۍ کي
زلمی در څخه تللی وم بوډا راغلی یم

نصیب مي لېو تنوب ته کور او گوردی ور ښودلی
پر لاره د خوبونو تر پېدیا راغلی یم
چي زماله سوځولو ډیر غره نه سې اسمانه
یو نوم یم په جنون کي تر لیلیا راغلی یم

نه شمعي نه جامونونه رندانويم ليدلى
د مينى په وزر كي تر بورا راغلى يم

راځه جهاني خوبه د مرگي سره وعدي ته
د عمر هديرې ته مي پخوا راغلى يم

وير جينا

۳۰/۴/۲۰۰۴

+

خیال دي پر زړه باندي مېلمه سي چي يوازي سمه
د زړه پانوس لمبه لمبه سي چي يوازي سمه

ستا د يادونو پر شهيدې کربلا راعمه
د توريزيد را باندي شپه سي چي يوازي سمه

له رقيبانو چي دانې د اوبنکو پټي وړمه
روان مي سېل پر گرېوانه سي چي يوازي سمه

په آيينو کي دي تصوير دی د جمال وهلی
هره شېبه مي بتخانه سي چي يوازي سمه

نه دي قولونه نه پلمې غزل ته وړلای سمه
ورځ پر قلم باندي تياره سي چي يوازي سمه
چي پکښي عکس دي د سرو نازکو شونډو وينم
له ميو تشه مي پيال له سي چي يوازي سمه

ستاد خيالونوتر لمبي مي وزر نه رسپري
يوه يوه شمع دي مړه سي چي يوازي سمه

په دي پردېس ربات كي خونه اوبنكي وسولوم
زړه د غمونو قافله سي چي يوازي سمه

لكه غوتی تر غورېدو دمخه ورژېدم
ژوند مي خزان هره شېبه سي چي يوازي سمه

جهاني ما بي لاد وصل خوب ليدلی نه وي
برغ د جانان د بېلتانه سي چي يوازي سمه

وير جينيا

۲۴/۷/۲۰۰۴

+

زړه مي راته وايي لا ځواني ده توبې ماتي که
نن د زاهدانو په حرم کي سجدې ماتي که

غم چي د تيارې پر زنگانه خوبونه ووينم
سترې يم له رنگه دا پانوس او ډېوې ماتي که

زه له دوه رنگيه دې تيارې ته تېنېدلی يم
زړه کي مي جانانه د تصوير آيينې ماتي که

زما يې له شهپره د پرواز نفس ايستلی دی
پرې مي ږده صياده د قفس پنجرې ماتي که

نن مي ډېرین تندي په جنگ د قلم ورغی
راسه لېونتوبه دا نسکوري پيالې ماتي که
خونه د آزر پر قدم پل د سجدې ونيسم
مه گوره خليل ته د ايمان زولنې ماتي که

خه چي له آدم خخه تعبير د گناه وپوښتو
پښو ته د غنمود انگورو کاسې ماتي که

بيا مي د خوبونو پردښتو کيږدی و هلي دي
مسته که شپېلۍ دي د سلگيو نغمې ماتي که

خيال ته دي د وصل جهاني کچکول راوړی دی
خوب ته مي لمن کي خود زلفو حلقې ماتي که

وير جينيا

۱۲/۱۲/۲۰۰۲

+

نوري کيسې دهغه تللي اشنا نه يادوو
يوه شېبه يې لکه پرځه ځلا نه يادوو

لا به ترڅو د خيال په زلفو زنگوو خوبونه
ژوند به له تورو زولنو سره بيا نه يادوو

شپه ده سپلۍ دي د مرگي چپو اخیستې بېرې
په توپانو کي به ساحل د پخوانه يادوو

خوبه لا اوښکې تويوو د رباتو پر لمن
له هر قدم سره سفر نيمه خوانه يادوو

له افسانو سره مو ښځي کړې اغزني شېبې
هري تناکي ته دردونه جلانه يادوو
هسي مو ستا په نامه شپې کړې په محراب کي ستري
نوم دي جانانه په سجده کي تنهانه يادوو

زموږ دي مرگۍ ستا دي روزي سي د خسرو قسرونه
هري تېشې ته به تندي په ژړانه يادوو

ويرجينيا

۹/۵/۲۰۰۳

+

جانانه په سجدو درته راغلی یمه ځم
خو ورځي دي په غېږ کي اوسېدلی یمه ځم

د اوبنکو په ګامونو اسوېلو درڅخه ولاړم
له سترگو تر باهو را رسېدلی یمه ځم

تراوسه مي باقي دي پر کوڅو د پلونو نښي
يو عمر پردې لارو ژړېدلی یمه ځم

پېغور چي د سيالۍ مي د رقيب را پاته نه سي
سل ځله دي سکروټو از مېلی یمه ځم

ته ناست وي لاس تر غاړه له رقيب سره همراز
پر شمع د محفل دي کړېدلی یمه ځم
د عقل پر کوڅو مي کاڼو سردی پېژندلی
په ټول د لېونو کي چي بڼا غلی یمه ځم

له شپوڅخه دي ولاړم جهاني رنگه په صبر
له شرنگه د نغمې دي پرېوتلی يمه ځم

وير جينيا

۸/۵/۲۰۰۳

+

نور مي د صبر په لېمو کي ډېوې مه بلوه
د ړندو بنار دۍ په تيارو کي ډېوې مه بلوه

د رقيب سترگي نظر ماتي سپېلني سه درته
د تورو زلفو په سايو کي ډېوې مه بلوه

زه له مزاره د خوبونو په قدم درخمه
د انتظار په سپينو شپو کي ډېوې مه بلوه

ستا د جلوي په قدر کله پوهېدلي دي څوک
د غمازانو په څېمو کي ډېوې مه بلوه

کلونه کېږي قافلي باندۍ راغلي نه دي
په هېرو سويو رباتو کي ډېوې مه بلوه
چي پسله مرگه دي لا سيوري باندې نه اورېږي
د چا د هيلو په سينو کي ډېوې مه بلوه

د جهاني نوم دی د کلي له کیسو وتلی
نور دي د خیال په افسانو کي ډپوې مه بلوه

ویر جینیا

۵/۹/۲۰۰۳

+

هم له خسرو هم له فرهاده زمانه پاتېږي
له چاد قصر کنگري له چا تېشه پاتېږي

د زمانې اژدها ډېري افسانې خوړلي
د شپو په کلي کې يوه نيمه کيسه پاتېږي

خه بڼه وختونه وه خالي ته تلې راتلې مرغۍ
اوس نه مرغۍ نه يې نغمې نه اشيانه پاتېږي

دلته د ستورو په حساب دي راوتلي سترگي
له غمازانو به بېغمه څنگه شپه پاتېږي

دا زندانونه د بلا په اجاره ختلي
چي بندېوان د شپې ورکېږي زولانه پاتېږي
لامې د عمر له کاتب سره حساب لرمه
ورکي شپې مي د خوانۍ دانه دانه پاتېږي

خه سوې د وخت په تاريخو کي رغېدلې اوښکي
چي خاطرې يې د زمان پر گرېوانه پاتېږي

د جهاني د غزل شرنګ لاختم سوي نه دی
پر پور وړو ترانويې نذرانه پاتېږي

وير جينيا

۱۶/۳/۲۰۰۴

+

اوبنکي مي د عمر پر گرېوان دانه دانه راځي
شپو ته مي خوبونه لکه زلفی زولانه راځي

خه وایي د ژوند د مساپرو د قدم نښي
خوک چي پر دې توره لاره تللي دي بیا نه راځي

سترگي د سپین بېري نکلچي له اوبنکو ډکي دي
شپې ته د پردیسو اسویلیو افسانه راځي

هیري د سوځلو وزرونو یې کیسې کړلې
نوی ترپانوس پوري لښکر د پروانه راځي

ځي د شیطانانو پراوړو د محتسب کلې
نن له خرابا ته څخه چیغې رنډانه راځي
فال مي لکه غشي د تیارې پر زړگي ورغی
برغ مي له دښتونو د شپېلی او د شپانه راځي

شه به د زلميو هوسونو خاطرو ته خو
شرنگ ته د پيالويې بله ډله مستانه راځي

خو به جهاني لکه پردي له دې محفل څخه
گوره چي لا خو به تردې کوره ميلمانه راځي

ويرجينيا

۱۹/۲/۲۰۰۴

+

زه به د روییاره سره درسم که دي زړه غواړي
سل ځله به ستا د بلا سپر سم که دي زړه غواړي

تا ته به لېمه د انتظار په اوښکو سپين کړمه
سم به دي په لار کي قلندر سم که دي زړه غواړي

ته چي تصويرونه د پېزوان پر نخولای سې
تا ته به زه هر قدم گودر سم که دي زړه غواړي

نور به دي پانوس ته پروانه رنگه درتلاي سي
زه به لکه شمع اور پر سر سم که دي زړه غواړي

ستالاري يې ماته په لمبو کي اړولي دي
نور به د رقيب د زړه خنجر سم که دي زړه غواړي
نوم به دي جانانه افسانه د لېونو کړمه
چيغي د منصور ته به محشر سم که دي زړه غواړي

مادجهاني دوينورنگ پکښي ليدلی دی
غشيو د بڼو ته به سنگرسم که دي زړه غواړي

وير جينيا

۲۰/۳/۲۰۰۴

+

سايي راسره تلې راڅخه پلونه پاتېدل
د هر قدم پر کړنښو مي يادونه پاتېدل

کيسې به مي تيارې رنگه د شپې پر سترگو گرځي
تر تا پوري در تلم چي مي نکلونه پاتېدل

زما څه دي له قلم سره اشنا نوري خبري
د ژوند پر هر هره پاڼه مي رنگونه پاتېدل

وېشونه قسمتي وه که مي ورکي کړلې لاري
جنون راسره مل و ځنځيرونه پاتېدل

د ژوند له قافلې سره په لار کي مي يادېږي
اغزيو پېژندلې وم گلونه پاتېدل
پوهنه سوم چي تردې منزله چا يمه راوړې؟
خوبونه مي ليدله تعبيرونه پاتېدل

ژوندی به جهاني وي لاڅو ورځي په سندرو
چي تللم له مطرب سره ييتونه پاتېدل

ويرجينيا

۱۷/۳/۲۰۰۴

+

زړگيه بس که نور دي تللي ياران پاته نه دي
هغه محفل هغه مستي او زندان پاته نه دي

پرهره لوښت يې د رقيب سترگو پيرې وهلي
هغه وعدې هغه کوڅې د جانان پاته نه دي

اوس به له چا سره سيالۍ ته د نصيب راوړو
منصوري چيغي غرغړې د ميدان پاته نه دي

دلته راغلي وه د کانوپه حساب سرونه
جنون هغه دی زولنې د زندان پاته نه دي

که له گربوانه يې سکروټي اورولي نه دي
نوري په زړه کي خرڅبنې د اسمان پاته نه دي
زه د خوني فلک په سترگو کي اورونه وينم
پاس له نصيب سره ځولۍ د توپان پاته نه دي

د چا تناکو ته اغزي په لار کي نه سپرېږي
په رباتونو کي کيسې د کاروان پاته نه دي

د شپې پر سترگو جهاني افسانې مه اورو
د شاپېريو په وطن کي دېوان پاته نه دی

وير جينيا

۱۸/۳/۲۰۰۴

+

بيا د سيند پر غاړه ناست يم تصويرونه جوړومه
 ستا د زلفو د خيالونو ځنځيرونه جوړومه
 بيا د خپل ازل په اوښكو بيا د خپل تقدير په ساندو
 د نسكوري پيالې خوب ته تعبيرونه جوړومه
 د خپل زړه د عرش په كور كې كړشمې د جانان گورم
 د ياغي تندي سجدې ته محرابونه جوړومه
 د رقيب نصيب له لاسه دهستې مخكه اغزي سوه
 د خالق پر لمن ځاته خپل ملكونه جوړومه
 د توبې پر كور پيره وې د زاهد مكاري سترگي
 د خلوت زهني يې سوځم گناهونه جوړومه
 چېرته زه چېرته جانان دې چېرته لاري دي د وصل
 زه د خپل جنون په كور كې منزلونه جوړومه
 زما په وينس قسمت كې نسته جهاني د ديدن سترگي
 د خيالونو په محفل كې خپل خوبونه جوړومه

۳۱/۸/۲۰۰۳

+

په پسرلي کي مي ماتم د خزان مه يادوه
 راته پر خانگو ژيدلي گلان مه يادوه
 اوس چي د شمعي له هيبته تيارې وتبته پدې
 پرتورو لارو راته تللي ياران مه يادوه
 لا زنگېدلو ته لرمه مساپر خوبونه
 بیده ساحل ته مي خپې د توپان مه يادوه
 زه چي د خيال په وزرونو کوه قاف ته ځمه
 راته په وينه زولنې او زندان مه يادوه
 تردې رباته مي راوړي دي نيمگري شېبې
 اغزني تندي د سبا د يابان مه يادوه
 مايې د ستورو پر اورغوي باندې فال کتلی
 د زړه يوسف ته مي کوهي د کنعان مه يادوه
 يو څو نغمې لاجهاني را پارولای سمه
 د اوبنکو کورته مي کوڅې د گربوان مه يادوه

ويرجينيا

۲۳/۳/۲۰۰۴

+

زه د زلميو شپو نشه يم چي مي هېره نه كې
ستاد خماري شپې پيالو يم چي مي هېره نه كې

د وزرونو په نصيب دي يم ازل ليكلي
ژوندي پانوس كي دي لمبه يم چي مي هېره نه كې

تر دې منزله د پېړيو پراوړو راغلمه
زه د زاړه نكل كيسه يم چي مي هېره نه كې

زه دي د عمر له تنه كو ټوكېدلې يم
ستاد خيالونو آيينه يم چي مي هېره نه كې

ستاد جنون له كاڼو اوس هم لمن ډكه وړمه
زه د آشنا سنگسار كوڅه يم چي مي هېره نه كې
د عقل دام ته چاپه غلارا رسولې يم
د لېو تنوب يوه شېبه يم چي مي هېره نه كې

په پسرلي کي نسيم نه کړمه له خوبه وينه
نن د خزان د غېږ غونچه يم چي مي هېره نه کي

د بنکليو ښار کي دي گمراه د خوانۍ ورځي نه سي
ستا د خوبونو ښايسته يم چي مي هېره نه کي

تا چي مغروره ککړۍ صنم ته نه ټيټول
ياغي تندي ته دي سجده يم چي مي هېره نه کي

جهاني خيال مي د بودۍ په ټال کي وزنگوه
هم دي غزل هم قصيده يم چي مي هېره نه کي

+

داسي نسيم تازه گلونه کله کله راځي
خواره ياران ترخه جامونه کله کله راځي

موږ يې عمرونه زنگولي دي له زلفو سره
دې زولنو ته تعيرونه کله کله راځي

راته ازل په خپل قلم پر تندي رنگ وهلی
شيخه توبې ته خلوتونه کله کله راځي

نصیب راوړې د جنون له کاینو ډکه لمن
تردې سنگسار پوري سرونه کله کله راځي

ما يې ليدلي د پېړيو پر ساحل خوبونه
دې سمندر ته توپانونه کله کله راځي
چي له پيغام څخه يې وتورېږي شپې د هجر
روبياره داسي سلامونه کله کله راځي

اوس مرغلري د ښو پرگودرنه تمېږي
د اوښکو سپل ته گرېوانونه کله کله راځي

د ايوه شپه به له زلميو شېبو وټنېتو و
سپيني سپوږمۍ ته ديدنونه کله کله راځي

زاهده نن به په خلوت کي توبې ونځوې
زموږ تر ماښامه شهبازونه کله کله راځي

پانوسه پرېږده جهانې چي لمبې ولوبوي
ستا تر درشله وزرونه کله کله راځي

وير جينيا

۱۱/۸/۲۰۰۴

+

چي سر پر سر مي پيالې ډکي له جانانه راځي
خدايه توبه مي پر توبه باندي پښيमानه راځي

رنځور نظرتنه آيينې د سکندر مه راو له
د قدم خاوري يې د صبر تر کنعانه راځي

زه يې د زلفو له خيالونو سره شپې سپينوم
د هيلو گورته مي ډپوې له شبستانه راځي

تري جنون مي د پېړيو په وعدو بيدوم
چي مي نصيب ته سرا بونه له اسمانه راځي

د بي هنرو پاچهي ده هنر مه ځلوئ
چي له نښان سره پيدا وه بي نښانه راځي
لا د بدر يو د وطن جنازې ختمي نه دي
دې کوه قاف ته لالښکر له ترابانه راځي

د نن سکون به د سبا د توپانو نخښه وي
زموږ د بېړۍ د امن زېږی له توپانه راځي

نور د خلوت په الاهو کي ریا مه زنگوه
زاهده نن دي د خرقې بوی له مغانه راځي

شیخه دا ستاله تنگ جهانې غوندي غم
یوه شپه مي د جنون له لامکانه راځي

ویرجینیا

۹/۵/۲۰۰۳

نوي او آزاد نظمونه

ژوند او مرگ

چي دي شاته وي پرې ايښي د زلمو کلنو ورځي
چي دي نه اوري پر څانگو د ځوانۍ د سپرلي وريځي
چی پر مخ دي گونجي کړښي د مرگي شاهد ښکاريږي
چي نظر دي د هينداري له تصوير څخه توريږي
چي دي هره شپه له سترگو د لحد خوبونه پاڅي
چي دي هره ورځ په مخ کي د مرگۍ يادونه ناڅي
چي د خيال په سور او تال کي دي نغمه نغمه گونگۍ سي
د ځوانۍ له شيش محله دي زلمۍ مستي پردۍ سي
د هيندارۍ په سپين مخ کي در ښکاره ځواني بوډۍ سي
او له شپو دي مسافري د ساقۍ پيالې زلمۍ سي
نه زنگېږي دي پر سترگو د ځوانۍ درانه خوبونه
نه دي خوب کي هره شپه وي نوي نوي تصويرونه
نه په خيال کي دي زاهد وي نه ريانه خلوتونه
نه ياران وي درته پاته نه رنډي نه محفلونه
نه دي هيلۍ کړي در مستي د پرون زاړه يادونه
نه په نوم د سباوون دي را ويښېږي مړه رگونه
نه په زړه کي دي د شونډو سور تصوير لمبه لمبه سي

نه د بنکلیو له یادونو دي زړگی تغمه تغمه سي
 نه دي مینه پر چا راسي نه مین وي څوک درباندي
 نه د نه راتلو له زوره په اور سوځي لاندي باندي
 وایه څنگه به تېرېږي ناکراري ورځي توري
 وایه څنگه سبا کېږي دا په شپو پسي شپې نوري
 تر غوږونو به دي گرځي هره ورځ د کوچ ږغونه
 هره شپه به دریاږي دلحد زیمناکه خونه
 ژوند به نه سي درکولای څرک د نويو اشنایانو
 کال په کال به جنازې وي د خوږو زړو یارانو
 نه په درد دي څوک خبر وي نه په زخم دي پوهېږي
 نه زگېږوی دي تر غوږونو د خواخوږو ورر سپېږي
 د دې عمر به څه خوند وي له دې ژونده څه جوړېږي
 له دردونو سره شپې دي چي اوږدېږي لا غمېږي
 مگر ژونده زړه مي غواړي چي دا شپې مي نذارنه کړم
 دهستی په مستو پنبو کي دا یو هار دانه دانه کړم
 دا یو بڼه له ستوني پورته دا یوه نغمه لا سره کړم
 د شهباز له ژوندۍ ژبي یوه پورته ترانه کړم
 پروڼ هېر کړم له یادونو لکه زر کلونه شاته
 نن د مرگ جنازه واخلم پراوړويې کړم سباته
 چي له مرگه سره سیال دی هغه قبر د پروڼ دی

چي د ژونده سره بنایي هغه نوم د سباوون دی
زرپړی دي بنځي سوي زرپه مخ کي دي يارانو
خه دي خپله راسره وي خه يادونه د دوستانو
نه ژوندون په آيينو کي د تصوير ترجماني ده
نه له بنکليو سره مينه نه مستي ده نه خواني ده
يو قدم دی په کاروان کي د بي حدو سفرونو
د پړيو په کوگل کي دوي شپې دي د کلونو
نه هستي په ژوند خبرې نه نيستي په مرگ مېرې
له تيارې خخه تيارې ته د رها کله بارېرې

ويرجينيا

۲۴/۴/۲۰۰۴

زمان

دا زمان لکه برېښنا ځي او که موږ ځو په تلوار
 لېونی سومه خالقه راته ووايه اسرار
 نه جنت دی چا لیدلی نه د وېځ څوک سوځولی
 نه کوثر د چا تر شونډو نه څوک وسو په انگار
 ورک داستان پته کیسه ده ناپایانه افسانه ده
 زرد ژمي شپې سوي تېری زر کلونه د بهار
 هغه لمر هغه سپوږمۍ ده هغه ورځي هغه شپې دي
 له هغه ستورو بنایسته ده د اسمان سینه سینگار
 نه یې سر چاته معلوم دی نه په سوريې څوک
 پوهېږي

بنوروي ورته سرونه په هر موږ کي صد هزار
 له آدمه تردې دمه سر پر سر پيالي تشېږي
 دا څمار له نشې زېږي که نشه ده له څمار
 چي د مینې نوم راغلی د بېلتون زهني کرلي
 نه هجران له شپو وتلی نه څوک وصل سود یار
 نه په کلي د جانان کي د اغیار قدم سوستې
 نه د گلولو له بستره زخم ووتی د څار

نه لمبې د شمعي مړې سوې نه پانوس ووت له بزمه
نه پتن په لمبو سوړ سو نه محفل خپور سو د يار
دا کاروان به لا تر کومه سړ پر سړو هي مزلونه
پای ته کله به رسېږي په اغزيو پټه لار
خبر نه دی چا راوړی د کاروان له سرمنزله
ملا جانہ راتہ وايه خلگ تا بولي هوښيار

ويرجينيا

۲۰۰۴/۴/۲۳

زہ پخیلہ

زه لکه گل زه لکه خار زه لکه پر خه اشنا
خلگ مي ويني زه په خپل وجود خبر نه يم

پرېږده زړه وجود مي ولاړ سي د تور تم ستوني ته
ښه چي د باز په وزرونو كي شه پر نه يمه

هرڅه وړوکی چي مي وينې زه پخپله يمه
د هر جوگي د منرونو قلندر نه يمه

جام به مي تش وي لاس مي تش دی ستونی وچ دی
م
بنه دی ملگرو په سراب کی چي کوثر نه يمه

زه لکه شمع د محفل په ژبه پوه نه سومه
پرتورو شپو باندی خبر په خپل اثر نه یمه
لکه قدم پروړکه لار د منزل نښي لیکم
په ږندو سترگو کاروانونو ته رهبر نه یمه

زه لکه زخم له رنځونو سره شپې کړوم
زه لکه درد هسي له زړه څخه بهر نه یمه

نه لکه سیوری کله لوی کله وړوکی سمه
زه خپل وجود یمه د لمرد نور نظر نه یمه

ویرجیا

۱/۵/۲۰۰۲

زه په خپله لمبه پايښ

زه د غم په شپه پيدا ښم خدايه مه وژنې غمونه
 زه د عمر بندېوان ښم ته مه ښه کي دا کلونه
 چي دنيا ته ښم راغلي په هيڅ نه ښم پوهېدلي
 لکه خوب د سرگردان ښم رانه ورک دي تعبيرونه
 نه سفر مه په اختيار دي نه منزل را معلومېږي
 کښېوتلي په کاروان ښم نابنده رباتونه
 نه د ورځي څرک لگېږي نه ساحل راته ښکارېږي
 را تېر سوي تر توپان ښم لا په مخ کي مي موجه
 نه په ژبه يې پوهېږم نه په لار د همسفر
 سره څو پريوه لوري سره بېل مو هدفونه
 له محفل سره خنډېږم په زړه لپي لپي وينې
 د غاټول په مذهب راغلم پر سينه باندي داغونه
 زه نه يار ښم نه اغيار ښم نه د چا سره پرلار ښم
 نه خبر په خپل رفتار ښم زما تر شا پاتېږي پلونه
 زه په خپله لمبه پايښ لکه شمع په پانوس کي
 که مي غواړي په محفل کي چي مي مړه نه کي اورونه
 له بناديه غم پيدا دي که له غمه بنادي زيږي

سرگردان پکښي لقمان دی له ما مه غواړه رازونه
 چي يې بڼغ نغمه نغمه وپه ټولۍ کي ديارانو
 نن په ساندو کي يادېږي په نازېږي لحدونه
 نه پروڼ بيرته ستنېږي نه سبا چاته ښکارېږي
 نه له نن سره جوړېږي اميدونه هوسونه
 له ازله تر ابد زولنې شرنگوي سيوري
 نا اشنايې دي گامونه نا پيدا يې ځنځيرونه
 جهاني څوک به پوښتمه د قلم له گونگۍ ژبي
 پيدا کړي يې باغوان يم نه اغزي سته نه گلونه

ويرجينيا

۱۴/۳/۲۰۰۴

زه اوزما

چي سو فارغه له کار و د جهان
 خدای د ملکي په څېر جوړ کړ انسان
 وروسته یې خپله څېره ورکړه ورته
 اولایې خپل روح پکښې پوه کړ یزدان
 دهغه روح په درناوي ملکي
 سر پر سجده سولې پر مخکۀ آسمان
 آدم یې نوم ورباندې کښېښود خالق
 د جنتونو نعمتونو سلطان
 چي دی رهي سو خالق و مسپدی
 چي څومره ښکلی دی پر لاري روان
 ویل د مخکي او د عرش ملک و
 ترې اخیستلای سئ اوس خپل امتحان
 چي په اسمان کي لمر له سترگو سو پټ
 تیارې له ستوني کړ له تېره نړۍ
 د آدم سترگي سوې له خوبه درنې
 شیطان را واخیستلې خپلي کړې
 د زه اوزما په نوم یې جوړي کړلې

خود لمبو شه د سکرو ټو بېرې،
زړونو ارواح ته یې ورواچولې
له دوده جوړې د تیارو هتکې،

قاییل سبا ته د شیطان په لمسه
سره کړل لاسونه د خپل ورور په وینو
له هغې ورځې د آدم د بچو
سوردي ټاټوبي رنگ دی کور په وینو
چي لا تر خوبه وي د وینو ویالې
چی لا به خورنگېرې نور په وینو

چي یې وهلی د انسان دی قلم
حق په ازل کي دي ویلي ریشیا
چي مي اشرف د مخلوقاتو کی جوړ
ترده به ټیټ نه وي پیدا په دنیا
شیطان یې ځاله ده په روح کي کړې
په زړه کي زه پر شونډو ذکر زما
اولا به زور اخلي لمبې د جنون
لا به زلمی د زه او زما وي لیل
خنګه به سم سي د ازل بند پوان

چي يې په وينو کي اخښلې خطا
چي له قلمه غلطي سوي ده
که شيطان لاري کړې بدلي د چا
چي سوملگری د ازل په سهار
دغه تور مخی د آدم او حوا
اولا تر تنه هنگامي د جنون
لمبې کرلي پر تيارې اور نه

ويرجينيا

۲۹/۶/۲۰۰۴

داته يې که خيالونه

داته راته راتلې که دی خيالونه رالېږل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

داته يې په گلونو کي قدم قدم روانه
د وړانگو قافلې درسره درومي له اسمانه
مغروره لکه بازي يې بې خبره له جهان
د زړونو په ښکارونو دي سره کړي دي منگل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

دا بيا د سمندر پر غاړه ناست يولاس تر غاړه
د خيال په خزانو کي پاچهي کوو موږ دواړه
پيالې مو دي په لاس کي د رقيب خونه ويجاړه
را خپور دي پر تندي وي له ورينمو جوړ اورېدل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

داته يې په ژړا زه دي ورو ورو پنځلا کومه
ته سترگي کي راپورته زه دي او ښکي پاکومه

د ناز په سوگندونو دي سلگۍ کرارومه
 په سرو سترگو موسکۍ سې درنه هېرسي څه
 ويل
 پر زړه باندي مي يو په يو يادونه اورېدل

داته يې رالېږلي دي له ليري سلامونه
 لاندې په سرو او ښکودې د مينې پېغامونه
 نېمگړي دي پرې ايښې دي د نيمو شپو نکلونه
 هر ليک دي راته وايي چي راځي راپسي بل
 پر زړه باندي مي يو په يو يادونه اورېدل

له مخامخ کړکيه رالوېدلي د لمروړانگي
 بيا نوي پسرلي د غوړېدلي دي گلڅانگي
 لاړونه د گلونو دي په تاندو لښتو زانگي
 تنهاراته راپاته دي د تريخ ژوندون منزل
 پر زړه باندي مي يو په يو يادونه اورېدل

نه ليک سته نه روييارد چا پېغام راته راوړي
 نه هيلي د سبا مي د بېلتون مخ دی تور کړي
 پر کړوپه ملا مي وړمه د وصال د وعدې مړي

يانن يابه سبا وي د وروستۍ شېبې يرغل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

دهغه سيند پر غاړه چي يادونه دي کرلي
زر نوري افسانې دي غوړېدلي زمولېدلي
زر ځله دي سپوږميو باندي وړانگي اورولي
څوک ږنگ وله مستيه چا په سرو سترگو ژړل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

هر وصال ته بېلتون دی زه به څه گيله کومه
لا زه يم نه کم رغه چي دي نوم پر شونډو وږمه
په زړه کي د خيالونو تاج محل درجوږومه
مرگ داسي پهلوان دی هيڅوک نه پرېږدي اتل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

دا ته راته راتلې که دي خيالونه راېږل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

ويرجينيا

۲۰۰۴/۱۱/۲۳

د اورغوي خطونه

ما په خدای قسم درکړی نجلۍ وایه یار دي څوک دی
ته د چاله مینې سوځې خپل دي څوک اغیار دي څوک
دی

دا پر مخ چي دي را توی سي سپینې اوبنکي مرغلري
د ځوانۍ له مالگي جوړي دا خوږې له شکري
دا چی ژاړې په خدا کي چي موسکۍ سې په ژړا کي
د زلمیو وینو زور دی که جنون د وینو تا کي
ستا هم ورځي لېونۍ دي له تا هم تښتي خوبونه
ته هم سره لکه غاټول یې پر زړگي لرې زخمونه
د غوټۍ په څېر نازکي خدای که پوه سم چی د چایې
ته مینه یې که نه یې سرترونو که معمی یې
هرگړی می د دردونو د زړگي پر کلي شپه وي
هره شپه د بېلتون وېره د ځوانۍ د خوب نشه وي
تا ته هم کله یاد پړي د اغزو پر سر خوبونه
لېو تنوب دي مېلمه سوی ورځي شپې میاشتي کلونه
بنکلي دومره خومي پوه که چی مینه پر چانه یې
تش خوبونه خومي خپل دي که په برخه زمانه یې

چي د زړه پر مرمر جوړ کم ستا لوېدلي تصويرونه
چي په وينو مي اوبه کم لېوني تېري خوبونه
چي له خياله دي ژوندي کم تصوير کړي اندامونه
چي سجدې ته ازل راوړم په تندي کي محرابونه
چي دي مينه قواله کم د قسمت په کتابو کي
ستا د اوبنکو تندي راوړم د فالونو په لاسو کي
بيا به نه وايي چي هر سول د خوبونو تعبيرونه
د مرمر وپراورغوي د ازل کنبلي خطونه

ويرجينيا

۱۱/۱۲/۲۰۰۲

د خيالونو باران

لکه باران د شگوفې داسې تازه لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

يا خو هينداره درواغ وايي لا ځواني پاته ده
لا د ځوانۍ په زکندن کي زندگي پاته ده
لا مي د بنگو په پيالو کي هوښياري پاته ده
چي پر نظر نظر خماره او نشه لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ښکلي يرغل دي له پخوا زما پر خوبو کړي دي
څه تور جادو دي زما په ورځو زما په شپو کړي دي

دا څه منتر دي زما د اوښکو په دانو کړي دي
چي مي پر زړه کله مرهم کله لسه لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ښکلي يوازي پر تانه يم پر ښکلا مين يم
قسم په خداي دي که پوهېږم چي پر چا مين يم

کله پخپله پر جنون کله لیلیا مین یم
کله نسیم د سباوون کله لمبه لگېږې
بنايستي څنگه مې پر سترگو باندي ښه لگېږې

کله یوازي ستا ښکلا په ټول جهان کي وینم
کله دي سترگي په هر ستوري د اسمان کي وینم
ذره ذره دي په عالم کي هم په ځان کي وینم
ته لکه غشی د ازل سم پر سینه لگېږې
بنايستي څنگه مې پر سترگو باندي ښه لگېږې

کله دي اورم په کيږدی کي له شپېلیو سره
کله دي وینم په سپوږمۍ کي له پاولیو سره
د اسمانو له فرشتو له شاپیرو سره
یوازي ته مې پر تندي لکه سجده لگېږې
بنايستي څنگه مې پر سترگو باندي ښه لگېږې

سم دي له خیاله سره بزم د غزلو راځي
رنگ ته دي شور د تصویرونو د ایستلو راځي
زړه ته شکري د توبې د ماتولو راځي
کله صنم کله مغان کله کعبه لگېږې

بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ته لکه شورد مستي زرکي په صحرا کي ښه يې
ته لکه ستوری د صبا شپه د بيديا کي ښه يې
ته د پېړۍ توبه شکنه په مينا کي ښه يې
ته لکه زېږی د ژوندون داسي پر زړه لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ته لکه اوبنکه تر ښو مي بې گودره راځي
د زړه تر ښاره بې آوازه بې خبره راځي
لکه بنايسته غزل تر خياله د شاعره راځي
د زړه محراب کي مي کافري بتخانه لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

په هر کاروان کي له دې سيوری سره پلونه وينم
له افسانو دي زنگېدلي شپې کلونه وينم
له تا بنايسته د جهاني خواږه شعرونه وينم
لکه مستي لکه شراب لکه پيال لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ويرجينيا

۱۲۰

۲۲/۳/۲۰۰۳

د اوښکو سفر

ما د ځوانۍ ما د مستۍ په بیه
ما د هستۍ په بیه
د ماشومتوب د طلايي ورځو په بیه
اوښکی واخیستلې
څومره چلبازه سوداگر دی آسمان
زما یې د ژوند خمیر په اوښکو کاوه
ما ته مې ژوند ما ته ځوانۍ ژړله
زما زلمیتوب ما ته مستۍ ژړله
په هر منزل کې مې هستۍ ژړله
اوده په ویره خوله خندله راته
ویل یې لنډې د خدا ورځې دي
او نا پایانه دی د اوښکو سفر
ویل یې ژوند مې ابدې درکړی
عمر مې ټوله جنتي درکړی
قدم قدم مې کوټري درکړی
ستا په نیستۍ کې مې هستي وکرل
ستامی په وینو کې مستي وکرل

تاته به لارډ مرغلرو درکم
زه به خرمن د جواهرو درکم
آب حیات به دي ځوانی ته د بخرو درکم
او ستاد او بنکو له تصویره به هستي خخوم
ستا له آوازه به مستي وینوم
ستا له شپیلو به ځواني پاخوم
خوته ورځه او بنکي نیمگړي نه کې
زه له ځوانی له ماشومتوب زه له هستیو خخه
د زلمیتوب له بد مستیو خخه
د خوب او خیال پر نیلي سپورتېر سومه
ما ویل ځم په ناپایانه سفر
ماله سپین ږيري سوداگر سره سودا کړېده
پر مایې لارډ مرغلرو دی ارزان پلورلی
پر ما خرمن د جواهرو دی اسمان پلورلی
آب حیات یې یو په سله په تاوان پلورلی
ځم چی بخري د حیات له اوبو وپاخوم
خو چی له بناره د هستی وتلم
چی زه منزل ته د نېستی ورتللم
چی مي په او بنکو د سلگیو سفر ولمباوه
چی مي په وینو د اغزیو گودر ورنکاوه

چي ناخبر مي نیلی پر هستی و غلاوه
هغه چلبازه سوداگر په کټ کټ و خندله
او زه د اوښکوپه گامونو روان
زه د خیالونو له سفره ستومان
لاپوروی وم خوانی د اسمان
د ژوند وروستي پر او ته ورسېدم
مایې نه لار د مرغلو ولید
نه مي خرمن د جواهرو ولید
او نه مي تنده د حیات په اوبو ماته سوله

کابل انټرکاتینیتال

۵/۶/۲۰۰۲

د شونډو تصوير

زه د رود پر غاړه تلم را يادېدلې
هغه شونډي چي وعدې به يې کولې
هغه شونډي چي د گل په شاني سرې وې
چي شپړيني د سبا باندي وعدې وې
د گلاب د گل تر پاهو وې نازکي
چي به تل باندي خپرې خوږې پلمې وې
هغه شونډي دي نن هېري له کلونو
پردي سوي له نخرو دي له نازونو
نه وعدې سي نه پلمې پر گرځېدلای
نه غونچې د گلو خاتته سي بللای
نه موسکايې له سينو سي زړونه کښلای
نه خندا يې نوي هيلي سي سپړلای
هغه شونډي دي له خاورو سره تللي
خاطري يې له سينو څخه وتلي
د زلميو له کيسو دي هېري سوي
لکه نه وي چي دنيا لره راغلې
د مين سره نور نه کوي قولونه

اوس يې نه ښکاري د رود پر غاړه پلونه
اوس د سيند پر غاړه نوري ښکلي نجوني
له ساحل سره نژدې د کلي نجوني
زړونه کاري د زلمو په سرو منگولو
په نازونو کرشمو منلي نجوني
د زلميو زړونو نوي افسانې دي
اوس پر نورو شونډو نوي ترانې دي
دا يوه يم چي مي ښکلې را يادېږي
د ښکالو بڼه مي غوږونو ته رسېږي
وايم اوس به ژرې پاني کړي پايمالي
لکه لښته پر نړۍ ملا به غبرگېږي
پر نړۍ شونډو به نوي کړي قولونه
رغوي به مي د زړه زار په زخمو نه
ځان پخپله په خيالونو غولومه
جوړوم د رود پر غاړه تصويرونه
زه له نورو سورکو شونډو په زړه سوړيم
نويو ښکليو لره جوړ نه يم زوړيم

ويرجينيا

۱۶/۳/۲۰۰۴

د ایمان سرحد

زه پوهېدم چې يوه شپه به مې په غېږ کي نيسي
ما د د دغي شپې خوبونه ليدل
ته به مې شونډي بنکلوې زه به د دې نه بنکوم
ته به مې ځان ته کشوې زه به د دې نه کشوم
ته به ياغي يې له گناه او له عالمه څخه
ته به بېغمه يې د ژوند له هره غمه څخه
زه به بندي د خپل ايمان په زولنو کي یمه
زه زولانه به د پرهېزه په اندېښنو کي یمه
زه به لا ورک د خيالي لارو په تيارو کي یمه
لاس به مې غاړي ته درتلاي نه سي
سترگي به مخامخ کتلاي نه سي
شونډي به شونډي مچولاي نه سي
خو له گناه به مې ايمان ايسارولاي نه سم
لاس به د دې غاړي څخه کښلاي نه سم
له گرمو شونډو به د دې شونډي خپلولاي نه سم
نازک زړگي به د دې ټوپونه وهي
د زړه په ژبه به پوهېږو سره

کرار کرار به نیژدې کیږو سره
زړه به مې اوري ستا د زړه ږغونه
د گناهونو به سستېږي ملونه
له ټینګ ایمانه به سي مات بندونه
د پرهېزونو مقدس خطونه
ټول به رشتیا سي شیطاني خوبونه
زه به اوښتی یم په لڅو سترگو
د خپل ایمان له سرحدونو څخه

ویرجینیا

۲۷/۱۲/۲۰۰۲

که ته شهید نه وای

شهیده نجونی دی زیارت ته درځي
شهیده سرته دی جنه ی ریږي
څوک دی خوبونه په جنت کي گوري
چاته دی نذر د ځوانۍ رسېږي
بنايسته د کلي چټي پېغلي نجونی
درته گلونه املونه راوړي
د کونډو ورارو د سلگیو کورې
سترې بوږی درته نذرونه راوړي
لادي د کلي د زلمو په شپه کي
کیسې د غرونو د جنگونو کیږي
لایې دودونه د باروتو په یاد
لادي سندري په نامه جوړېږي
نوم دی د کلي د پېغلو ټو سره
کیسې دی توري اوږدې شپې سپینوي
هره لنډی دی له نامه بنايسته ده
هره سندره دی اتن مستوي
نوم دی په کلیو کي پر شونډو گرځي

توده کيسه دي په کيرډيو کي ده
 شيانه په دښته کي ستا نکل کوي
 نغمه يې مسته په شپيليو کي ده
 وايي رستم وي د ميدان د ورځو
 وايي د پړانگ په دود حملې دي کړلې
 زړونه دي کښله د غليم له سينو
 وايي د باز په شان غوتې دي کړلې
 ستا له سنگره چي گولي خوځېده
 هم پر سرونو هم پر زړو لگېده
 چي ستا په جنگ به در وتلې ټولې
 د عزرائيل ورته پلمه جوړېده
 چي پر غليم به د يرغل شېبه وه
 ته به سردار وي د غازيانو د ټول
 په الواتو تر سنگرونو تللې
 لکه پاچا وي د بازانو د ټول
 خور دي په سرو او بنکو کيسه گډول
 ويل يې ورور مي چا په شپه کي وويشت
 په سرو گوليو يې سينه غلبېل وه
 هم يې پر سر هم په سينه کي وويشت
 جشنونه جوړ کړل د دښمن عسکرو

ختم سو ستا د ير غلونو داستان
د مړه زمري په خېر بې واکه پروت وې
په وينو لژند د بري په ارمان
خو ورځي وروسته بل زړه ورقومندان
سکني ورور دي د ميدان پهلوان
چي يې له ډزو ريږدله زړونه
چي له غړو مبي يې تېنډېدله زمريان
جنگ ته رهي سو له غازيانو سره
ستا د لښکرو د ځوانانو سره
سپه سالار سو ميراثي قهرمان
مخکي رهي سو له زلميانو سره
د غليمانو يې کړه مخکې تې
د خپلو کلي يې لمبه کړه الوی
ماته يې گډه کړه په پوځ د دښمن
پروړان وطن يې اوس ريږي جندۍ
ستا بنايسته کونډه يې ځان ته وکړه
خو يې لا نوري په نکاح کړې نجوني
نه يې بگړۍ کي شمله پرېښودله
نه پرسرونو سپين او تور پورني
زخمۍ ښارونه دري وړي پراته

چي قوماندان پر تېر سو اور پاته سو
ځي بې هدفه لالهانده کړي
تشي جونگري کلي کور پاته سو
چېري چي ولاړې د غازيانو ټولي
هلته يې وکرله سره اورو نه
نه يې زلمي نه يې بوډا پرېښودی
نه يې پيغلوتي د ناموس پر خونه
که ته شهيد نه وای تا څه کوله
ته به هم مل وای د غازيانو سره ؟
تا هم راوړلې د سرو وينو ځولي ؟
ته به هم تلای د دې خونيانو سره ؟
ښه دی شهیده په لحد کي ښه يې
چي پر سره قبر دي رپېزی جنه دی
اوس به له تا سره هم گډي تللای
د دې قاتلو لوټمارانو غدی
ستا له نامه سره به نه راتللای
په شنو دښتونو کي نغمې د شپېلی
خو کشکي ورور درڅخه نه وای وړې
شهیده ستا د ارمانونو ډولي
کشکي دي نه وي د غازي په کور کي

د سرو خپرو بنایسته ناوکی

هسته نېستي

زه په شپه کي د تيارې پړاو وړو راغلم
بې آواز ه د خوبونو په گامونو
نه غوړونه مي له ږغ سره آشنا سول
نه مي نښي چا ليدلي دي د پلونو
د شبنم په خير د لمر سره پناه سوم
له نامه سره مي تن زړې زړې سو
آيينه مي سوه له خانه سره ورکه
له نېستۍ مي نوم بڼا غلی د شغلې سو
نه د نور نه د تيارې په مذهب پوه سوم
نه ملگری مي آواز د قافلې سو
لکه اوښکه د باهو پر گود راغلم
خاڅکي تن مي نیمه خوا شومه د شپې سو
چي منلی نه زمان او نه مکان يم
زه به ولي پوروړی د آسمان يم
نه په لوري نه منزل يم پوهیدلی
لکه ژرنده په خپل خان کي سرگردان يم
خه منت را باندی پاته د قلم دی

که ازل یم که اجل یمه د خان یم
گوره چا په دې نامه یم نومولی
کم ازل تردې گړپوان یم را ایستلی
بي اختیاره یې را کړي خو شېبې دي
د قلم جبر په ژوند یمه منلی
لکه نه وم یوه ورځ به داسي نه یم
نه تیارو ته نه شغلو ته به په زړه یم

ویرجینیا

۴/۶/۲۰۰۴

هغه شاعر مړ دی

هغه شاعر چې ستا د دوو سترگو بنایستو مین و
 هغه چې هم دي د موسکا هم او بنکو سرو مین و
 چې کړی ورغ دي لکه سیوری گام په گام ملگری
 ستا د وجود ستا د تصویر او د خیالو مین و
 زخمي زخمي به ستا تر سر بلا گردان گرځېدی
 هم دي پر گل هم دي پر پاڼو هم اغزو مین و
 چې خپل نصیب یې ستا د حسن په قلم وهلی
 ستا په اغزنو اندیښنو یې و قسمت لیکلی
 هغه چې تېر یې تر خپل ځان او ټول جهان بللې
 هغه چې توري یې ستا د مینې په ازل منلې
 نور به یې پل ستا په کوڅو کې څوک لیدلای نه سي
 څوک به یې ستا په نامه چیغي اورېدلای نه سي
 د غزل سور به یې شهباز را ویښولای نه سي
 د نظم رنگ به یې سورونه شرنگولای نه سي
 له گودرونو د کیږدو تر مابنېامه پوری
 نغمه نغمه به دي پر شونډو گرځېدلای نه سي
 هغه د تل د پاره ستا له څنگه کوچ کړی دی

نور دي خوبونه په پيزوان کي زنگولای نه سي
 هغه شاعر ستاله خيالونو سترگي پتي کړلې
 اوس دي په لاره کي لېمه درته کرلای نه سي
 اوس به دي څوک د زړه په کور کي تصويرونه کړي
 اوس به دي څوک په تصويرونو کي رنگونه کړي
 اوس به دي څوک د محفل شمع په وزر تودوي
 څوک به پتي غوندي پر ځان گونگي داغونه کړي
 څوک به شیرين کي ستا نکلونه د تندي په وینو
 اوس به دي څوک په افسانو کي کلنگونه کړي
 اوس به د چاهنر دراروی نظر د جهان
 اوس به د چاله چيغو ولړزي پي مخکه اسمان
 اوس به د چاله سترگو تور و خوري منتر د رقيب
 د چالېمه به کي خطا د سپېليو ايمان
 هغه شاعر ستاله محفله وچی شوندي ستون سو
 نوري پي د خضر ترکوثره اثر نه رسېږي
 د بوډی، تال ته دي يو رنگ ور خپړولای نه سي
 ستا په تابلو کي يې بې رنگه جادو نه چلېږي
 اوس يې گونگی ده تر قیامت ه د زخمونو ژبه
 د فريادونو له پايکو به يې څوک نه بېرېږي
 هغه شاعر په زکندن کي اوبنکي وگنډلې

ته یی د مینی د خالق پر لمن وسپارلې
د حال په ژبه یی شو ځله دا پوښتنه وکړه
څنگه یی توري ورځي خپل پرازل ومنلې؟

ویرجینیا

۱۵/۱۱/۲۰۰۲

ارغوان

دارغوان له سرو گلونو سره مينه لرم
زه چي سره گل د ارغوان ته گورم
په هره پاڼه کي يې ځان وينمه
لکه بڼاخلي چي يې زما وينه لري
لا ارغوان چي زما په وينو کي وي
زما په رگو کي ارغوان بهيږي
لکه چي زړه مي وي له ده سره پيوند وهلی
لکه نفس چي مي له ده سره وي ژوند منلی
دی زما په ساه ژوندی دی
دی زما په وينه پايي
ده له پاڼو سره
دا زما رگونه بڼايي
روح مي ده له ميني
ناڅي سندرې وايي
چي ارغوان ته گورم
په هره پاڼه کي يې ځان وينمه
کله مي ځان کله جانان وينمه

غونچه غونچه وينم گريزي راته
بناخله بناخله گورم نخريزي راته
دارغوان د سرو گلونو سره مينه لرم
دارغوان په سرو گلونو کي مې وينه لرم
زه پر سره گل دارغوان مين يم
مايې د سرو پاڼو ترسيوري لاندې
د سرو شرابو له جامونو سره
له ډکو ډکو گيلاسونو سره
نيم له يارانو نيم له خپلو غزلونو سره
پر محتسب او پر زاهد خندلي
وچي رېښې مې د تقوا سوځلي
شونډي مې غبرگي د توبې گندلي
هيلې مې ټولي د کوثر وژلي
اوس مې شېبه شېبه يادېزي راته
اوس د ځوانيو شپې ژړي راته
مايې د سرو پاڼو ترسيور لاندې
د سرو شرابو په مستي کي ځواني ورکه کړله
اوس مې په ورکه پسي
د لالهاندو مرغکيو په څېر
کله بناخلي کله ريښې دارغوان لټوم

۱۴۰

ویرجینیا

۴/۳/۲۰۰۴

د ازل بندېوان

د پسرلي يوه بڼايسته سهار کي
له شنه آسمانه پلوشې را اوري
زه په کوټه کي يم فکرونو وړې
پر کتابونو د لمروړانگي ښوري
د کړکۍ شاته مي له ونو څخه
د مرغکيو آوازونه راځي
راته د تېر پسرلي ياد راوړي
راته د تېر عمر خيالونه راځي
پر خپلو سپينو وينتو لاس تېروم
زړه ته يو يو زلمي کلونه راځي
نامرادي ورځي مي پر زړه را اوري
لکه تياره کي چي ږغونه راځي
گوره چي څو پسرلي مخکي دلته
پر شنو بڼاخونو مرغکۍ ناسته وه
لکه له قافه راوتلې پري
په ځان غره لکه بدرۍ ناسته وه
د فرشتو د نور له ګوتو جوړه

په رنگ رنگينه ناوکی ناسته وه
 پر شنو بناخلو يې ترانې اوډلې
 پر سرو گلونو يې نغمې شيندلې
 د حال په ژبه يې د لاري کيسې
 دانه دانه راته په خوله پييلې
 خه د زړې ځالگۍ نکل په خوله
 خه يې د نوي کور کيسې کولې
 زه په هغه توره کوټه کي ناست يم
 زه له هغې کړکۍ برگونه وينم
 هغه د سرو گلونو تاندي لښتي
 هغه د گلو امپلونه وينم
 د کړکۍ شاته پسرلی تېريږي
 د مرغکيو کاروانونه وينم
 په هر کاروان کي د مرگي هنگامه
 د خزانو نو يرغلونه وينم
 هغه مرغۍ چي يې نغمې کرلې
 چي ترانې چي يې کيسې پييلې
 ورک به يې چپړی وي وروستي ږغونه
 پر کوم ولات به وي خزان وهلې
 بل پسرلي به وي هم ځای ورکړی

نوي خالی ته به وي هم راغلي
که به منگولو د خزان نيولي
يا به ژلي د پسرلي وژلي
اوس له هغې نغمې کلونه تېر دي
اوس پر هغې شپې عمرو نه تېر دي
پسرلي بنځ سول د خزان پر لمن
پر لحدونو يې وختونه تېر دي
زما د کړکۍ شاته تېرېږي زمان؟
که زه هم مل یم د همدغه کاروان
نه مي خپل سيوری نه می پل وليدی
نه په دې لار کي چا ليدلی روان
چا به د عمر قافله بللي
نه يې هی هی نه يې ښکارېږي ساروان
چي لا به خونه برېښنا و پر کېږي
چي لا به خونه وغږو مېږي آسمان
خومره گلونه به لا و وينمه
خونه به وينم لا د پرخي باران
خونه به واورمه اشناږ غونه
خونه به وناخي بلبل ته گلان
خومره به ياد کم له زلميو سره

د ځوانۍ خوب د مستۍ تللی داستان
چي لا به خونه پسرلي و شمېرم
لاڅه بادونه به راځي د خزان
لکه چي ماته رايا د پري تللي
ما به هم ياد کي پاته سوي ياران
خو دغه سر به راته نه سي معلوم
دا حقيقت به راته نه سي عيان
چي په لحد کي به بندي اوسېږم
که په ژوندون يم د ازل بندېوان
راته بنکار پري چي بندي پيدا دی
د مور له غېږي تر قيامته انسان

ويرجينيا - ۱۰/۵/۲۰۰۴

وراني جنڊى

خو کلونه دي تېر سوي ختم سوي دي جنگونه
اوس نه بوى سته د بارو تونه غرو مېږي لوي توپونه

نه سکروتي را اورېږي نه په قاردي آسمانونه
نه گولي اوري پر کليو نه ترهسکه ځي دودونه

نه د ټانگ له پنبو لږېږي سرکونه او کورونه
نه د توپ تر خولي راوړي سره د اوسپني اورو نه

نه ماشومي سترگي ژاړي نه ورک سوي دي پلرونه
نه په کليو کي سپين ږيري بنځوي زلمي سرونه

نه لمبې پر پولو گرځي نه بمونو سوځولي
نه پلټني د ماشومو سرو مرميو ډارولي
نه د ورارو نه د کونډو تر اسمانه ځي چيغاري
نه ملکي په سرو سترگو رالېږي ورته کوکاري

نه ناوياني ځي سرتوري نه بڼايستي له بامو غورځي
نه توپک سته په اوږو کي نه قاتلي سترگي گرځي

نه په غلا دي څوک راغلی پر اوږو د سرو لښکرو
نه بڼايسته کابل دوږخ دی له وسلو د زورورو

اوس د جنگ له کلو پاته لويي لويي هديرې دي
ځيني جوړي پر غونډيو څه هوارو کي پرته دي

پر چا سرې جنډې رپيږي پر چا توري دي ولاړي
نه کيسې يې چاته ياد دي نه په وياړي نه پر ژاړي

نه په زړه يې چاته قبر نه يې نوم چاته يادېږي
په دعا يې وي لاس پورته مساپر چي ترې تېرېږي

تر دې هري جنډې لاندي سل او زربنځ دي خوبونه
هريوه ورسره وړي په زرگونو ارمانونه

له چا پاته سولې کونډي پر چا بوري سولې ميندي
چا پرې ايښي يتيمان دي پر چا وکړېدي خويندي

پر قبرونو ویې جوړېږي کله کله اتڼونه
هم زلمي ورته راوړي هم سرناوي هم ډولونه

جنرالان پکښې تېرېږي ورسره وي مست آسونه
ترانې د آزادۍ وي جوړوي پکښې جشنونه

دا د دوی د وینو زور دی ډک جامونه چي تشېږي
دا د دوی د مستۍ شور دی اتڼونه چي مستېږي

دا د دوی په نوم جوړېږي لوی نومونه منصوبونه
آيينې يې خلگو غلا کړې پکښې بنیې خپل مخونه

دا د ورانې جنډۍ زور دی چي ترې جوړ قهرمانان دي
شخ برېتونه غوړ مخونه هم شهید او هم غازیان دي

خوک خبر په هغې مور دي چی دا غونه یې خوړلي؟
چا لښکري د ماشومو یتیمانو دي لیدلي؟

خوک خبر سوله چي څه سوې هغه کونډي هغه ښکلي؟

ها په سرو خپرو پاته په سالو کي نازولي؟

هاله وهمه د مرميو تر هېدلي تورېدلي
چاله ملکه تښتولي چا پر بل باندې پلورلي

هغه لوټ چي يې پلو سوله لښکره د غازيانو
هغه داغ چي يې لمن سوه د جهاد له افسرانو

خه پرديو ته به وايو خپل داستان د لوتماريو
خو به وسپرو زرگونې افسانې د برباديو

خوک به يوسي احوالونه تر قبرو د شهيدانو؟
چي يې خه وکړل ملگرو په ناموس په يتيمانو؟

له ازله تر ابده يو داستان دی تکرار يې
هونښاران يې ثمره خوري ساده گان قرباني کيږي

ويرجينيا

۲۸/۱۰/۲۰۰۴

پښېمانه غرور

ما د خپل عمر د ازل پر تندي
پر هغه سپينه پاڼه
چي لا رنگونه د زمان ور رسېدلي نه وه
چي لا بادونه د آسمان پر غوړېدلي نه وه
چي لا گردونه د جهان ورته ختلي نه وه
په خپلو گوتو خپل قسمت وليکي
ما د تقدير د لامکان پر لمن
ما د خالق ما د يزدان پر لمن
په خپلو وينو قسمت ولوباوه
ما له محرابه ياغي سوي بنده
د خپل وجود په شمع
د خپل ژوندون په لمبه
په خپل تندي کي سجده وسوځول
راته ابليس په کټ کټ وخنډله
راته قسمت په ساندو وژړله
او زما په سرو وينو لړلي گوتي
د خپل جانان پر سپينه پاڼه لمن

۱۵۰

د ځوانيمرگي پښيماڼۍ په لمبه وچي سولې

کابل اترکاتيتينيتال

۱۶/۶/۲۰۰۲

ستاره

ستاره یوه ښایسته پښتنه شاعره ده، چی عمر یې د اته لسو کالو په شاوخوا کې دی. جگه نړۍ ونه خدای پخپله وربخښلې، توري غټې سترګې یې له هوسۍ پور کړي او نړۍ ښایسته غاړه یې له بټي تښتولې ده.

د ستارې غوږونه د موسیقۍ له هر سور سره اشنا دي، پر مخکې لکه زرکه داسې گرځي او چي کله یې په نخا کې شرنګ پورته سي نو په محفل کې څوک سترګې بلي خواته ور څخه اړولای نه سي. لږ تر لږه ما په امریکا کې د هیڅ پښتنې نجلۍ دونه ښایسته نخا نه ده لیدلې، او داسې پښتنه نه پېژنم چي په دومره کم عمر کې په انګلیسي، اردو او پښتو ژبه دونه پاڅه شعرونه ولیکي.

ستاره زموږ مخي ته وړه لویه سوې او ما او زما مېرمنی ته بالکل د لور حیثیت لری. دا هم له ما څخه د پلرني ناز انتظار لري او د یوه مهربان او ضمناً غمشریک مشر په سترګه راته گوری.

کله چې زما سره یوازي کښېنی. ما ته خپل اردو او انګلیسي شعرونه لولي. دا ښایي پوهېږي چي زه یې له زړه راځم او زه پوهېږم چي د هغې هر نظم د زړه خواله ده. د دې په نازک آواز کې د درد اثر نه ښکاري او څوک یې په ښایستو سترگو کې د زړه د زخم څرک نه سي لگولای خو

چي خپل نظم لولي، ته به وايي چې له هر توري څخه يې اوښکې شاخې. يو ماښام زما کتابخانې ته راغله. ما ته مخامخ کښينستله او د خپلو شعرونو په لوستلو يې بنا وکړه. يو شعريې تر لوستلو وروسته زما د ياداشتونو په کتاب کې راته وليکې، او گواکي د خپل پټ درد او زخم تصوير يې راته پرېښود.

ستارې ښايي فکر کړي وي چې هيڅ يې نه دي ويلې. خودا پوه سوې نه وه چې ښايستو او له سرو نازکو رگونو ډکو سترگو يې زما له سترگو سره بشپړه خواله کړپوه. او زما تر زړه پوري يې خپل هر درد جلا جلا را رسولی و، کله چې ستاره زما له کتابخانې څخه ووتله نو ما هغه شعر چې دې زما د ياداشتونو په کتاب کې ليکلی و، بېرته ولوست او دې ته مي يو شعر وليکې. خو شپې وروسته مي کتابخانې ته راوبلله، مخامخ مي راته کښينوله او د خپل شعر په لوستلو مي پيل وکړ. کله چې ما د خپل شعر په لوستلو خوله پوري کړه. د هغې د زړه ټولو زخمونو ته واپه يوه وار خوله وکړه او ښايستو غټو سترگو څخه يې، چې دا گړی يې سپين، سره او ښتی وه، د اوښکو سپل روان سو.

د ښايستې ستارې د سرو اوښکو هر شاخکي مي پر زړه باندي د غشي په څېر واوريدی. د خپل شعر د لوستلو توان را پکښې پاته نه سو. هر گړی مي دې ته ويل چې مه ژاړه او په دې توگه مي غوښتل چې خپلي اوښکي د هغې له هوښيار نظره پټي وساتم. خوزه يقين لرم چې د هغې ښايستو ښکاري سترگو به هر څه ليدلي وي. شعر مي تر پايه ورته ونه لوست، او يا مي د لوستلو توان راته پاته نه و. دوې ورځې وروسته مي شعر ليکلی ورته ځکه ورکړ ځکه چې زه پوهېدم چې ستاره بيا پر

هغه مخامخ چوکی راته کښیښي او بیا به نه زه د شعر د لوستلو او نه دا د
اورېدلو توان ولري.

زما ښایستې ستارې

ښایستې نجلۍ په خمارو سترگو کي
د زړگي پټ راته رازونه وایې
چي په نظمونو راته خوله پوري کي
دانه دانه راته دردونه وایې
ته چي موسکۍ سې زه دي سرو شونډو کي
پټ له زړگي سره حالونه وایم
زه دي پوښتم له غټو سترگو کیسې
زه دي کتونکۍ داستانونه وایم
څه افسانه ده ستا له نظم سره
چي له بیتونو دي زخمونه اوري
دا څه رازونه دي په وینو کي دي
چي له رگونو دي اوروونه اوري
ښایستې نجلۍ ستا سره نه ښایېږي
داسي غمجنې گیله مني شونډي
داله بهره له سره رنگه ښکلي

دا په دننه کي خوږمني شونډي
بنايستي نجلۍ په عمر تاندي لښتي
ته لا تراوسه د دردونو نه يې
څه د گلونو سره لوبي کوه
ته د اغزيو د زخمونو نه يې
ته لا د شپو د ژړېدلو نه يې
تالا زلمۍ ورځي خندلي نه دي
ته له ترخو څخه کلونه ليري
تالا د ژوند خواږه ځکلي نه دي
څه د گلونو په لمن کي نجلۍ
لکه ماشومه داسي ورغړېږه
لکه د غرونو د دښتونو هوسۍ
وځغله، ودرېږه، وتورېږه
ته چي په نظم راته خوله پوري کي
ته واپر شونډو دي ترخه پاته دي
سترگي دي هرکله آسمان ته گوري
ستا له آسمانه سره څه پاته دي
پر سورکۍ شونډو دي خدا خپره که
پرېږده د خوب د ناکامۍ خبري
راسه کيسې د شاپېريو وکه

ستا سره نه بنایي بودی خبري
ورځه خپرې خوښي په ټال کي کښينه
له رنگینو سره ورنګېږه
د کوه قاف خوبونه و تخنوه
له شاپېریو سره ونڅېږه
ورځه د نجونو په ټولۍ ګډه سه
چي پیغلتوب در سره ورقصېږي
له پایزېونو داسي شرنگ پورته که
چي له مستۍ دي مخکې ولړزېږي
در څخه تښتي دا ناخوانه ځواني
دا بې وفا عمرو فانه لري
دا دیوې شېبې میلمه دی بنایست
لکه برېښنا ځغلي بقانه لري
بنایستې نجلۍ په عمر تاندي لښتي
ته لا تراوسه د دردونو نه یې
څه له ګلونو سره لوبې وکه
ته د اغزیو د زخمونو نه یې

ویرجینیا

۲۶/۱۲/۲۰۰۲

درخه ولاړم

ستا دپاره يې زه نه ليکم نظمونه
اې په خپل حسن مغروري نازولي
ستا له ياده مي توږلي دي خوبونه
رانه مه تېستوه وه شپې مې غلي غلي
پراشنا لار مي شهيد کړله گامونه
له سينې مي ستا سندري دي شړلي
راته مه يادوه تللي پيمانونه
پر دې لاره داسي ډېر مړي وتلي
زه هوبنياريمه د غرو لېوني نه يم
په تندي کې مې تېشې نه دي ليکلي
چي وفا کوم وفا درخه غواړم
چي جفا کوي له شپو څه دي ولاړم
نه به ځواني شپې لمبه کم ستا دپاره
نه تناکي پر سکروټو درته ژاړم
نه جنون به افسانه کم ستا دميني
نه دگورکاني مي ستا په نامه وياړم
ويرجينيا

سترگي

پرون می نابیره
پسله کلونو ستا پر لور سترگي درواو ببتلې
او د عینکو شاته
یوازي ستا د خمارو سترگو کیسه پاته وه
نه له اوبو ډکي وې
نه له رمزو ډکي وې
نه له نخرو ډکي وې
پکښي مي ونه لیدل
د مستۍ ډک سره او نري رگونه
نه یې رازونه ویل
نه یې نازونه کول
نه یې باهو پیره دار
نه یې وارونه کول
نه یې ښکارونه کول
نه یې د زړونو امپلونه پپیل
نه یې وعدې د سباوون کولې
نه یې کیسې د مستو شپو نه د پرون کولې

نه يې کاره باهو حملې د شواخون کولې
نه يې پر زړونو اورول نوی تازه وارونه
نه يې له سترگو تښتوله د ځوانۍ خوبونه
پرون می نابیره

پسله کلونو ستا پر لور سترگي درواوښتلې
درته کتل مي چي بنایستې سترگي دي
هغه د میو پیمانې سترگي دي
له بیخوبیه له مستیه تکی سرې سترگي دي
د غزلونو افسانې سترگي دي
بنگ د ځوانۍ او د مستۍ نه لري
نازد ورېښمنې ناوکی نه لري
تمه د عمر د نازونو د پیړۍ نه لري
او له کونجونو څخه غلی غلی
د بلی مستی غنم رنگی نازولي نجلۍ
ها د ښکلا له تارو پوده د اودلي نجلۍ
د غټو بورو سترگو

په ننداره پسي کرار کرار مزلونه وهي
چي خپلي شپې به يې يادېږي کنه
چي خاطرې به يې پارېږي کنه
پتي له ځان سره ژړېږي کنه

۱۶۰

ویرجینیا

۱۷/۳/۲۰۰۱

وروستی ما بنام

يوه شپه چي شين آسمان له ستورو ډک و
د هر ستوري زما او ستا خوا ته سترگې و
د ډېوې په خپرانگې کي بلېدلې
د سپرلي نسيم دې ځنې نازولې
تا د مينې کيسې يو په يو پيلې
ما دې ډکي د اوبو سترگي کتلې
پر نړۍ غاړه دي لاړد مرغلرو
په گرېوان کي دې دانې د جواهرو
تور پيکې به دي پر ښکلي مخ را خپور سو
سپين تندي به دي د تورو زلفو کور سو
نه د مينې د خبرو مړېدلو
نه يو بل ته په کتو سترې کولو
چي د کلي په بر سر کي شور د سپو سو
وروسته زموږ کور ته نژدې چي ږغ د پښو سو
چي په زوره مو ځنځير په شرنگېدو سو
په سينه کي دي زړگي په درېدو سو
هغه تور او بدهي ته قوماندان و

زموږ د مینې عزرايیل بلا د ځان و
 چي نفرت یې و په سیمه کي کرلی
 د هر چا د سترگو خار پر امیرگران و
 رغړولي یې سرونه د زلمو وه
 په لږزه ورنه وړوکی زوړ او ځوان و
 ها بېباکه د لېوه په شان زلخوږی
 د لږم په څېر مضر په زړه شیطان و
 په زړه تور په کړه ظالم لکه نمرود و
 په جامه کي هم غازي هم مسلمان و
 سل پورني یې د نجونو وه لوټلي
 سل زلمی یې وه وژلي پهلوان و
 ته یې پرېښودې یوازی زه یې بوتلم
 کړی شپه له خپل جلا د سره پرېښوتلم
 هرگړی پر مخ لوېد م پورته کېدل
 لڅي پښې پر تېرو تېزو اغزو تلم
 گراني نه سومه خبر گناه مو څه وه
 هغه شپه مو د بېلتون د ژوندانه وه
 ستا په برخه به ازل وه څه لیکلي
 زما په برخه د کلنو زولانه وه
 نن دي سرې سترگي د قبر سرته ژاړم

بس په خوب کي دي ديدن له خدايه غواړم
هغه شپه به مي تر مرگه هېره نه سي
ته مې پرې بنودې تنها زه درنه ولاړم
چي لوټمار ته د پلو دي وه راغلي
چي پرون وه هسي نن هم دي بڼا غلي
چي خداي زور د انتقام نه دی راکړی
په نصیب مي مه وای ستا په شاني بڼکلي
خداي دي مه وای قلم زما سره وهلی
ما دي توري سترگي هېڅ نه وای لیدلي

خزانہ

دایوہ لار دہ تورو غرو تہ پر دہنتونو تللی
دہنتونہ ټول دي په اغزو پوښلي
تش سرا بونه ښکاري
او هر سراب د اغزو ژبه لري
او هر اغزی د لمبو ژبه لري
هره لمبه له دوږ خونو راځي
او په لمبو کي د دوږخ لږمان
هغه بدرنگه تور په رنگ د شیطان
هریو بلا د لاریو په ځان
لکه خروپي ځناور پراته دي
د دې دہنتونو شاته غرونه غرونه
د غرونو منځ کي دي هوار دہنتونہ
بیا سرا بونه لږمان پوځونه
د مرگي غشي يې تېره نېښتونه
لکه لېوان په ډلو ډلو گرځي
خو څوک پخوا او ډیر پخوا دي تللي
او څوک پخوا او ډیر پخوا راغلي

چايي کيسې د افسانو راوړي
وايي د غرو شاته روښان سيندونه
هغه په رنگ د شنه آسمان سيندونه
له جنتونو را روان سيندونه
پر خپلو څنډو د گلونو امېلونه کړي
پېغلي په څڼو کي رنگونه ټومبي
وني د گلو له گېډيو ډکي
لاري له بنکليو ناو کيو ډکي
ورځي له لمر شپې له سپوږميو ډکي
د شپې کيسې دي له وروړيو ډکي
کوڅې بانډې يې له زلميو ډکي
جنگ او نفرت بولي زامن د شيطان
منگول يې نه ورځي تر زړه د انسان
د ورځي شين په شپه ځلېږي اسمان
مځکي ته نه راځي خپې د توپان
سجدو ته نه بولي د خټو خدايان
خلگ پر گوتو د کلو پر ځای پېړۍ اړوي
عمر په سل په دوه څلورو شمېري
هله پلرونه زامن نه ښخوي
پېغلي زلمي د اسوېليو له زخمونو سره

د ارمانو په ښار کي نه اوسېږي
خو څوک پخوا او ډېر پخوا دي تللي
او څوک پخوا او ډېر پخوا راغلي
مور ته کيسې د جنتونو کوي
راته نکلو نه د گلونو کوي
مور د دښتونو، سرابونو، د اغزو پر لمن
مور د لمبو پر لمن
د لږ مانو په فصلونو کي کلونه ليري
دښتي، غرمې او سرابونه ليري
غونډۍ او غرونه ليري
د زمانې او حوادثو پروا نه
حيران ولاړ لکه خوبونو وړي
د کوه قاف د شاپړيو کيسې
د بېگانه او د پرديو کيسې
د بل د پېغلو او زلميو کيسې
دانه دانه خپلو و
او د پېړيو د تاريخ پر تندي
په بې هنرو گوتو
ځان ته کاره واره شکلونه جوړ کو
مور چي زلمي و مور د جم په جام کي

له یزداني شرابو
له جنتي سیندو نو
له کوثرې حوضونو
له حیاتي سوما خمونه تش کړل
نن که سبا وي د پېړیو پرلار
د لږمانو، د اغزیو په وار
د هغه ښار تر واته ځان رسوو
چې د ازل کاتب ده موږ ته خزانه لیکلې
چې د تقسیم امیر ده موږ ته پیمانې لیکلې
خو هغه ورځ به د دښتونو په مزلونو ورځو
د لږمانو په جنگونو ورځو
د سرو لمبو او د اغزو په سفرونو ورځو
چې رغړولي مو وي سیال سرونه
چې د تربور مو وي سوځلې خونه
چې وروړته پاته نه وي روغ هډونه
بیا به په جنگ د لږمانو ورځو
پر سخته لار به یې سیالانو ورځو
موږ ته ازل ده خزانه لیکلې
زموږ یې په برخه زمانه لیکلې
موږ ته چې زین نه کی د جنگ آسونه

راته رانه وړئ د هنر لاسونه
موږ ته په کار نه دي پاڅه فکرونه
له موږ دي ليري گرځي سيال مېړونه
راته ليکلي دي قسمت بنارونه
جلا جلا به جوړوو ملکونه

ويرجينيا

۱۷/۵/۲۰۰۴

سوځلي يادونه

زه خو منكر نه يم پر خپله مينه
ما ته به نوم د وفانه يادوي
ما مي دا بول دي تر مرگي وهلي
زاړه قولونه به بيا نه يادوي
ما ته د اوښكو حساب مه غوره
ما ته نيمگړي كتاب مه غوره
اوس خو نه وصل نه هجران پاته دي
زړه كيسه د سراب مه غوره
د هېر ساحل پر غاړه ښځي سولې
زما د خپو ستا د سپوږمۍ خبري
په كوه قاف كي د مزلونو داستان
د لېو تنوب د هوښياري خبري
نه مي ترخو د انتظار شېبو ته شپه پاته ده
نه مي د چا د اورېدلو افسانه پاته ده
ما چي سكروټو كي مزلونه كول
ستا تر قدمه مي سجدې درولې
ما چي دي لاره په ښو پا كول

ستا په وفا کي می اسرې لرلې
چي ستا بلا ته مي سينه سپرول
ما دي په خپل قسمت کي شپې ليکلې
ما دي په وينو ترانې ليکلې
ما په سکروټو قصيدې ليکلې
ما چي تورو نه پر تندي چلول
د خپل ازل څخه پردی خو نه وم
چي ستا په نوم به مي سجده لگول
څه سودايي څه لېونی خو نه وم
چي مي ځواني لمبه کوله درته
څه نذرانه څه سپيلنی خو نه وم
ما دي يوازي د خپل ځان د پاره شپې غوښتلې
ما پر خوبونو باندی ستا زلفي خورې غوښتلې
پر هغه لار چي مي ځواني سوځول
د رقيبانو چپاوونه وينم
شپې دي له تورو سره وتړلې
اوس د مرگي پکښي خوبونه وينم
د شاپيريواتن و تورېدی
د ښار کوڅې سوې د دېوانو شومه
پر خزانو د اغيار سيوری وسو

د نصیب لال د بنا مارانو شومه
چا له بلاله منبرو تنبتاوه
اوس ابو جهل آذانونه کوي
اوس له فرعون سره راغلی جلاد
زموږ د خوبونو تعبیرونه کوي
زما دي د هیلو په ټاټوبي کي اغزي کرلي
زما د خوبونو په قسمت کي دي زخمونه کښلي
ما د خوبونو لاري وټلې
شپې مي له سترگو تنبتولای نه سې
د پردی مینې په خوږو اسرو مي
ما شو مي هيلي غولولای نه سې
ما له غونچو سره دوستي وکړله
نور د اغزيو د مزلونو نه يم
ما مي له زړه دردونه وشړله
نور د پردیو پرهارونو نه يم
له هغو گوتو نه رنگونه تنبتي
چي ستا د خیال يې تصویرونه ایستل
هغه آذر په خپل گرېوان کي ښخ سو
چي پر تپشه يې معبدونه لیکل
هغه زلمی خبري مه یادوه

ما ويل غرونه په يرغل نړوم
ماله فرهاده تشه و تنبتول
خم د خيالونو تاج محل نړوم
ما مي د خپل زړه په محراب كي سجدې و تراشلي
ستا د يادونو په لمبو مي ډېوې بلي كړلې

ويرجينيا

۱۶/۱۱/۲۰۰۲

ته به يې اوزه به نه يم

دا ته څوک يې چي دي بنا زما د خوبونو
د يادونو پر لښکرو دی نيولی
پل پر پل مي لکه سيوری راسره يې
لکه وهم زما تر زړه دي تيغ ايستلی
کله ډار غوندي د زړه په کليو گډه سې
د سينې په قفسچه کي مي زړه ريږدي
آيينې می کړې راماتي په کوگل کي
له زړگي مي ټول زلمي يادونه لېږدي
په تيارو کي می روح داسی تلولی سي
وايم اوس به دا د خاورو کورگی پرېږدي
کله ليري د بوډی په ټال کي زانگې
لمن ډکه راته راوړې د رنگونو
د شبنم هره دانه دي آيينه سي
پکښي ناڅي دي څپې د تصويرونو
رنگ او بوی دي وي له خيال سره ملگری
په شيبو کي مي کښت وکې د گلونو
لکه سيوری د سپرلي داسي تازه يې

لکه لارېې د زلمیو امیدونو
 کله خوږ لکه رباب نغمه نغمه سې
 کله ږغ د عزرا ییل پر زړه مېلمه سې
 کله اوښکه د لېمو پر وطن گرځې
 کله ښار د ژوندانه لره پلمه سې
 تارو پود مې ستا له خیال سره اوډلی
 نه دي نوم نه دي وجود مخ ته راغلی
 نه دي ورځ زما له لېمو سره یوه کړه
 نه مې خوب ستا له دیدنه نازېدلی
 زما پر نظم پاچهې کوي بې تخته
 د غزل پر هر پیوند مې یې اوډلی
 دومره پوه یم ته به یې اوزه به نه یم
 ستا لمبې به آسماني زه به به ایره یم
 ته باقی یې زه شېبه غوندي تېرېږم
 د برېښنا په څېر پر کېږمه ور کېږم
 که مې زړه ته ستا آواز نه وای لوېدلی
 زه به څنگه وای په مینه پوهېدلی
 د جنون تر ښاره تایم رسولی
 چی پر مېنه د لیلایمه ښاغلی
 ته به پاته یې پر پانه د شعرونو

ته به رنگ يې تر قيامته د نظمونو
الهامونه د بنکلا به دي اورېږي
له قلمه به دي حسن راتويېږي
څوک به پوه نه سي په راز د تصويرونو
له آدمه تر آذره تر عمرونو

واشنگټن ډي سي

۲۰۰۴/۷/۱۹

شعر

منظومي کړنښي دي چي کله په لوستلو ارزي
خو ورکي چيغي دي يو وخت په اورېدلو ارزي
پر بانو او ښکي دي يو ځلي په ليدلو ارزي
د سترگو لوري ته يې مخ په اړولو ارزي
کله لمن د پسرلي له رنګينيو ډکه
کله شبنم غوندي پر پاڼو د گلونو اوري
کله يې غېږکي وي اخيستي پلوشې د غروب
د زمانې د سترگو نم پر ګرېوانونو اوري
کله پانوس غوندي بلېږي له يارانو سره
خوله له خندا سينه يې ټوله وي له اوره ډکه
کله پتن غوندي پخپله په لمبه کي سوځي
د افسانې هره ورقه يې له شوره ډکه
کله په لار د ګمراهانو کي مشال بلوي
لاپي د عقل يې تر کور د افلاطونه ورځي
کله يې ځای په ځنځيرونو زولنو کي نه وي
چي هره پاڼه يې را اخلي تر جنونه ورځي
شعر جلوه ده، د گلونو له ښکلا سره ځي

يو پټ آواز دی د سازونو له نوا سره ځي
کله نقاش کله تصوير سي کله رنگ د تصوير
کله جنون کله مجنون وي له بېديا سره ځي
کله موسکي سي سل کلني توبې ونځوي
کله د اوښکو سره رغړي له ژړا سره ځي
شعر د انسان له خولې راځي د فرشتو ژبه ده
شعر له آدم سره پيدا د اسمانو ژبه ده
د زړه آواز دی له خلیله تر منصوره پوري
شعر له قلم سره پيدا د زولنو ژبه ده
هم له کعبې هم کلیسا هم له صنمه راځي
د خدای جلوه د خدای آواز دی او د زړو ژبه ده

ویرجینیا

۲۴/۱۰/۲۰۰۲

پښتني نجلۍ

واه پښتني نجلۍ نظر دي نه کم
په دې جامو کي خومره ښکلې ښکاري
په تورو سرو او زرغونو رنگو کي
خومره ښايسته خومره منلې ښکاري

خه د کېږدو په قدم روانه
خونه نازکه نازولې ښکاري
په دې بتکيو دې پاوليو کي نن
پښتني پېغلي خه ښاغلي ښکاري
لکه زهیره ښايسته مرغۍ
له خپله سيله راوتلې ښکاري

ستاله پاوليو له شرنګي سره مي
خيال ته د خپل وطن د ښتونه راځي
ترپلواندي شرمېدونکي نجوني
له قافلو سره ګامونه راځي

چېرته شيانه پر شپېلۍ ګوتي ايښي
 پاس له کمره يې ږغونه راځي
 سپي ورته سروې په خپرو ايښي
 ورته زاړه آشنا سورونه راځي

د غره لمنه کي رمې پنډې وي
 د سترو وړيو آوازونه راځي
 د دنگو پېغلو پراوږو منګوتي
 د ښکليو نجونو کتارونه راځي
 د دښت گلونه په لمنو وهي
 لکه بنايستي زرکي سېلونه راځي
 پاس له آسمانه پرې شيندلی تخم
 چېرته اغزي چېرته گلونه راځي
 خيال مي د ناوي په قدم رهي سي
 ږغ د سورنا او د ډولونو راځي
 غواړم چي يو ځل دي له څنگه سره
 د خيال پر دښته کېږدی و دروم
 ترپلواندي دي نغمه نغمه سم
 درته پردېسه شپېلۍ وږغوم
 درته غزل درته سندرې سمه

سم دي گودراو پاوالي و شرنگوم
خه د منصور خه د خيام په ژبه
ستاد لنډيو اتني ونخوم

ته درخاني سې زه رباب درولم
چندني او بنکو ته دي وژروم
د کيردي شپې ته دي لمبه لمبه سم
خيالي پېزوان دي پر اور و سولوم

تاته دي خپل ابا کيسه کړېده
تاته بوډي کله نکلونه کړي
زمور د اتني د مستو نجونو کيسې
سري په نکريزو بنايستي خپري
يا ته پخپله تر گودره تللې
يادي اوږې له منگو تيو سترې
لمبه بلې نیکه نکل کوي
نيم کښي سترگي دي خوبونو وړي
چا درته کله د سپرلي له غېږي
د ژړو گل و غاړگي راوړي

تاته دي خپلی مورکی نکل کړی
 چي زموږ کېږدو کي اورونه نسته
 پرگودرونو پاوالي نه شرنگېږي
 د منگو تپو وکتارونه نسته
 اوس د شپېلۍ ستونۍ سندري ژاړي
 نور له شپانه سره سورونه نسته
 اوس به په دښتو کي اورونه اوري
 د ژړو گل واملونه نسته

ته اوس خبره يې چي ستا پردښتو
 اوس رمې نه گرځي چمن نه لري
 پېغلي له زرکو سره نه گډېږي
 غاړگۍ نه لري لمن نه لري
 اوس په پرديو کي پلو گرځوي
 مېنه يې هېره ده وطن نه لري
 اوتري سترگي يې له اوبکو ستړي
 ژوندي ته کور مړه ته کفن نه لري
 د نيکه ستوني کي نکلونه وچ دي
 د لمبې څنگ ته ماخوستن نه لري

زما مرغلري بنایستی پښتنې
 اوس به له چا سره نکلونه یاد کو
 اوس به د چا لمبو ته شپې سپینو و
 پر کوم اور غوي به فالونه یاد کو
 اوس به له چا سره شپېلی ږغو و
 د چا غوړو ته به دښتونه یاد کو
 چېرې به سیل د چټو پیغلو راځي
 چی موږ یې بیا ښکلي گامونه یاد کو
 اوس به د کومي درخانی پر مزار
 شرنگ د آدم د ربابونو یاد کو

راځه راځه په اوښکونه ده جوړه
 لا به ترڅو دلته جندۍ زنگوو
 دلته به خوله خیالي ښگو سره
 سرد خوبونو په مستۍ زنگوو
 لا به ترڅو په ورکو پاڼو پسي
 تیاره نکلونه د پېرۍ زنگوو
 لا به تر کله پر خیالی دښتونو

ستري خوبونه د کيردۍ زنگوو

راڻه راووزه چي ميدان ته وڙو
 راڻه راڻه چي گرڀوانون نه نيسو
 ته ملالۍ سه زه به توره راوڀم
 په سره اهاڀ کي ميوندون نه نيسو
 ته له غير ته راته سره لمبه سه
 موڙ به بارو تو ته سرونه نيسو
 لاڊ نيڪه پلونه له ورايه بنڪاري
 پيا به مغول ته خير و نه نيسو

زما مرغلري بنايستي پښتني
شرنگ د پايزيب دي په کيردي کي
وينم
بيادي د نجونو له سيلونو سره
هم دي په ورا هم په ډولۍ کي وينم
چي پر خاتول دي لمن پلنه گرځي
د مينې خيال دي په شپېلۍ کي وينم
ما تعبير کړي دي دا خپل خوبونه

بيادي د گلوپه گېډۍ کي وينم

راځه شنوا کړو دا کانه غوږونه
مستانه چيغه پر پامير پورته کو
زموږ پر دښتونو چي اورو نه کړي
نن يې له کوره ږغ د وير پورته کو
دا زما او ستاله لېونیو وینو
شور د زندان شرنگ د ځنځير پورته کو
راځه دا خپله ساه به ورکو ورته
رنځور اولس به له سرير پورته کو

ته به راځي له منگو ټپو سره
زه به گودرته غزلونه ليکم
ته به بتکی، ته به پاولي شرنگوې
زه به دي حسن ته شعرونه ليکم

ته به لمبو ته د کيرډۍ ویده يې
زه به دی خوب ته تعيرونه ليکم

ويرجينيا

۱۱/۱۱/۲۰۰۱

مینه

درته به خه وایم له مینې چی د چا کیسه ده
د زرو کالو په تورتم کي د رڼا کیسه ده

مینه یو توردی، د مریمی د عصمت پر لمن
مینه صلیب دی، غرغړه ده د عیسی کیسه ده

مینه یو راز دی خدای ساتلی د لمبې په زړه
ک
مینه په شپه د کوه طور کي د موسی کیسه ده

مینه تعبیر دی د یعقوب د سرو بوډیو او ښکو
تر زندانونو د یوسف او زلیخا کیسه ده

مینه معشوق ته د ورتلو او د راتلو خبري
په رباتونو کي د خدای او د راییا کیسه ده
مینه جنون دی د محبوب د ورکولارو منزل

هم د کعبې، هم د مغان هم د کریشنا کیسه ده

مینه د عرش په کنگرو کې د خالق زمزمه
مینه په کومي د صنم کې د الله کیسه ده

کله له خال کله له خط کله له جام سره ځي
کله جنون کله سندرو د خیام سره ځي

مینه ازل په قلم کښلې ده ماشومه کیسه
د زمانې په تور بدنامه ده معصومه کیسه

۲۱/۱۱/۲۰۰۲

ماته تيارې راو له

ماته مه وايه چي شپه خونه اوږده سوه
ماته مه وايه چي كله به سبا سي
وايم شپه دي وي آرام يم په تيارو كي
هسي نه چي دا تياره شپې مورنا سي
نه مي خوك په انتظار نه ورځي شماري
نه د چا سترگي پر لاريم چي به راسي
زه په وينه له ژونديو شپو موږ يم
زه د ورځي له بنايسته په زړه سوږ يم
كه پېرزو دي لا پر ما يو خو شپې دي
ماته جوړي كه تيارې چي زه ويدايم
دهستيو له جهانې بېخبره
د خيالو نو په ټالونو كي زنگېږم
په تياره كي ابدې سكون ته ځمه
زه د شپې غوندي له وړانگو فنا كېږم
زما هستۍ ته وړانگي مه راو له نوري
پر ما جوړي كه د مرگ د وزر سيوري
وير جينيا

۱۸۸

۹/۹/۲۰۰۲

د رنگ برخه

خدايه کشکي مي د عرش په کنگرو کي
 لوړ له ستورو پاس په جگو آسمانو کي
 پاس له ټولو جنتونو د وړخونو
 ستاد شان ستاد قدرت په آيينو کي
 د الهام د فرشتو تر وړو پورته
 د اسرارو د پردو په کرشمو کي
 ستاله څنگه ستاله تخت سره مي ځای وای
 سترگو راو زورور لکه همای وای
 له هغه ځايه مي ټول جهان ليدلای
 يو په يو مي د سينو پټي سپړلای
 دوه رنگي مي له رنگونو بېلولای
 پرېنو می د تزویر او بنکي بنودلای
 د شيطان له وزرونو مي لښکري
 د ريا سپينو جامو کي را ايستلای
 چيغې پورته وای د حق له منبرونو
 د منصور په نوم خطبه ويل کېدلای
 نه خپلوي به له شيطانه وای د سترگو

نه به ژبي په دروغو گړېدلای
 نه به ډکي وای کوڅې له غمازانو
 نه لستونو کي ماران به پتېدلای
 پاکول او بېلول مي سپين له توره
 خبرول مي ټول وگړي ستاله زوره
 يوه ورځ به مي ليدای له آسمانونو
 چي سپرې تشي کوڅې دي د بنارونو
 نه په خولو کي به گړې دي د چا ژبي
 نه به ويني د چا سترگي د سرو نو
 له تيرو تورو به سرې ويني خڅېرې
 سره اورو نه به وي بل د کساتونو
 دا جهان دی تاله رنگه پيدا کړی
 هم ژوندی دی هم پایېرې په رنگونو
 لېوني دي چی بېرنگه پيدا کېږي
 بېرنگي په هېڅ قانون کي نه ځایېږي
 ته په عرش کي پاچهي کوه سلطانه
 موږ له رنگ سره پخلا نه يو يزدانه
 د وگړي ځای جهان د خداي آسمان دی
 رنگ په برخه رسېدلی د انسان دی

ويرجينيا

د امید شمع

ما د شپې په تور گړېوان کي
گوره خو مره بې حسابه او بڼکي توی کړې
ما مي سترگي لکه شمعي
ستا پر لاروې لگولي
او نظر کي لکه شمع
خپلو او بڼکو له تیاره مرگي ساتلي
خو د شپې په تور گړېوان کي
نا اشنا چي هم له زړه هم له زړه سوي دی
هره شپه تري تم کېږي
په زرگونو بې حسابه روڼې او بڼکي
ما هم دلته د پېړيو په کوگل کي
د زمان د تورو لارو په کوتل کي
د خپل عقل افلاطون وزیندی کړی
په لوی لاس مي د جنون شپې سپینولې
پر سراب مي خپلي سترگي غولولې
روڼي او بڼکي مي دانه دانه شمېرلې
سل سوي زر سوي

په میلیون تر حساب تېري
شپې لا توري وې
خو تورو پښته مي سپين سول
ته را نه غلې
خوزه اوس هم
د مېژواندي عمر کور ته
ورلېږم سلگۍ د اوبښکو
تا ته لار د انتظار کي
بلومه داسي شمعي
چي سپليو د زمان ته مخامخ دي

ويرجينيا

۲۴/۹/۲۰۰۳

گونگی مساپر

زه لکه اوبنکه له خپل کور سره اشنا نه سومه
چي د بانو او د گربوان په تکل
په بي اختياره سفر و خوځېدم
زما په شبنم غوندي واړه زما په بښنه وجود کي
زما په لنډي زما په شېبه وجود کي
زما په بي رنگه په ساده وجود کي
د هغه کور ټوله رازونه پټ دي
د هغه بنار تياره کونجونه پټ دي
چي يې پخپله پېژندلی نه يم
چي يې يوه شېبه خپل کړی نه يم
نه په سفر ورته راغلی ومه
نه مي په خوښه چا منلی ومه
نه په اختيار مي هستېدلی ومه
نه له آواز نه له فرياده آشنا
له زرو ژبو سره
د نورو تلليو په څېر ورغېدم
زه لکه اوبنکه په شبنم غوندي واړه بدن کي

په خپل بېرنگه په بښنه بدن کي
د هغه کور ټوله رازونه لرم
چي يې يوه شېبه خپل کړی نه يم
لا تر ګرېوانه رسېدلی نه وم
لامې لنډۍ لاره پي کړې نه وه
چي مي بې پښو وجود دانه دانه سو
د سترګورو د هوښيارو مخته وځلېدم
هم مي په ژبه هم په راز پوهېدل
مګر په سل ژبو ګونګي پاته سول
د يوه بل پر لوري يې وکتله
يوه شېبه يې پر شونډانو موسکا وغوړېده
او زما شبنم غونډي بې رنگه وجود
له زرو ژبو سره
پر بې اختيارو لارو ورغړېدی
له هري سترګي هري ژبي بېګانه پاته سو
او د نېستۍ په څېر له ياده ووت

پېښور

۱۶/۵/۲۰۰۲

د هجرت څخه لس کاله وروسته په کال ۶۳۲ میلادي کي
 حضرت رسول اکرم صلي الله عليه وسلم د وروستي ځل دپاره د حج
 فريضة ادا کړه او د حج د فريضي له ادا کولو څخه وروسته يې خلگو ته
 په وينا کي وويل چي بنيی زه د ډير وخت دپاره ستاسي په منځ کي پاته
 نه سم. نو که د دين او دنيا نېکمرغي مو خوښه وي زما وروستيو
 وصيتونو ته ښه غور ونيسئ. د هغه دغه وينا په حجه لوداع مشهوره ده
 او ما يې په شعر کي خلص مفهوم را اخيستی دی.

حجة الوداع

په سره اهار کي د غونډۍ پر څوکه
 چيرته ولاړ و نازولی د خدای
 ورته راټول وه بې حساب څلک
 چي واورې څه وايي ښاغلی د خدای
 هغه د نورد دريا بونو څښتن
 چي ورسره وې آيينې د جانان
 هغه د سولي او وروروی پيغمبر
 هغه د تورو د ميدان پهلوان
 چي يې تندي يوه سجده منله
 چي را نسکور يې کړل د خټو خدايان
 چي يې د جهل پر تيارو خپره کړه

رڼا د عقل پلوشه د ايمان
هغه د حق د سپينو تورو ژبي
تندرپه کور کي د باطل او شيطان
سترگي او لاس يې کړل آسمان ته پورته
هغه د عدل او انصاف قهرمان

ويل يې واورئ زه به تل نه يم
ستاسي له منځه بل جهان ته ځم
ما مي کتاب درکړ د لاري مشال
پر هغه لاره خپل جانان ته ځم

مقدس وگنئ د بل مالونه
درته حرام دی مال د هر مسلمان
پام کوئ ويني چی د چا توی نه کئ
چي په غوسه به سي خالق د جهان
د ژوند مالک د آسمانونو څښتن
خرا به نه کړي څوک بناء د يزدان
پکښي پيدا کئ د حق سپيني لاري
درته پرې ايښی مي کتاب دی قران
په امانت کي خيانت ونه کئ

چي څوڪ آزار نه کي د خداي بندگان

د ابل وصيت مي دي د بنځي په نوم
دا بنايسته رنگين مخلوق د سبحان
بنځه د کور بنځه د ژوند زينته ده
بنځه ناموس دي بنځه مورد انسان
بنځه بنايسته لکه د گلو گېډۍ
ورکړي رنگ د جنتونو باغبان
بنځي له غيبي دي تر گور ملگري
د غم بنادي د کور او اور ملگري

د حق مشال ويله خلکو واورئ
د حق په مخ کي انسانان دي يوشان
عرب، عجم که په رنگ تور که سپين دي
په ترازو کي ديزدان دي يوشان
هلته عمل دي د هر چا ملگري
صاحب، غلام او سلطانان دي يوشان
ټوله په امر د سبحان رهي سئ
نه چي پرلاري د شيطان رهي سئ
هغه د بنمن دي د آدم د اولاد

هم به مو دين او هم دنيا کي برباد
که وصيتونه مي د چا وي په ياد
په دواړو کونو به يې زړونه وي بناد

د حق مشال وکړې وروستی خبري
چی لگېدې لکه خوږې شکري
خو ورځي وروسته خپل جانان ته ستون سو
له فاني کوره بل جهان ته ستون سو
سوه دا نړۍ په اجاره د شيطان
زړونو ته ولاړه و سوسه د شيطان
لاري د حق سوي په تيارو کي پټي
پروينو و سوه غلبه د شيطان
د خلگو هېري سوي وروستی خبري
له زړونو ولاړې د ورورۍ خبري
له هغه دمه تردې دمه پوري
له آسمانو د غضب کاني اوري
د محکي مخ د وينو رنگ اخیستی
لایې پخوا دي ورځي سختي نوري
هغه د عدل او انصاف قهرمان

په وروستی ورځ یو حقیقت کړ بیان
چي زه پر مخکېم وروستی پیغمبر
بل درته نه راځي د خدایه رهبر
ما درته راوړله آسمانه کتاب
له خپل خالق له خپل جانانه کتاب
پکښې څرگندي د جهان لاري دي
هم د رحمن هم د شیطان لاري دی

ویرجینیا - ۳۱/۱۰/۲۰۰۳

بي بي رايا

بي بي رايا هغه د عرش ملکه
ها نازولي د خالق لا مکان
چي يې له ژونده و شيطان شرلی
چي يې په زړه کي حای نیولی یزدان
چي يې پیوند و د احتیاج شلولی
لارور خرگنده وه د کور د رحمان
چي د دنیا له نعمتونو گوښه
چي په خلوت کي يې جوړ کړی جهان
هم يې کوثر هم يې دلبر و سره
هغه سپر ابه له وصال د جانان
د پسرلي په یوه ښکلي ماښام
چي د نسیم له نازه مست وه گلان
سپوږمۍ خیرلی و نقاب د وریځو
خلېدل ستوري پر سینه د آسمان
له شاه زلمیو وه رنگین باغونه
په میخانو کي نڅېدل مستان
د جام پر شونډو تشېدل خمونه

تر آسمانو تللي ناري د مغان
نغمه، رباب، شهباز، مطرب نڅېدل
په پنځرو کي ژرېدل بلبلان
مينځي ورناري کړل بي بي را ووزه
چي قدر تونه د سبхан وويني
سپيني سپوږمي سره د ستورو اتني
پر شنه کمبله د آسمان وويني
د پسرلي له نشې مستي پاني
چي کرشمې د خپل جانان وويني

بي بي ورنځ کړله دننه راسه
چي په خلوت کي دي يزدان وويني
په دې تياره کي له جهانې گونښه
پخپله نور د لامکان وويني
چگي بي گلونو بلبلان وويني
چي بي له شمعي پتنگان وويني

بي بي را بيا هغه د عرش ملکه
په خپل خلوت کي لامکان ته تلله
هغې په زړه کي و خپل عرش جو کړی

د سترگو رپ کي خپل جانان ته تلله
په قناعت يې بل پيوند شلولی
لکه شغله اووم آسمان ته تلله
د هغې ټول وجود له مينی جوړ وو
خو په سينه کي يې يوه مينه وه
هغې يوازي يو جانان پېژندی
دغه يوه دغه پخه مينه وه
که يې له غيرو وو پيوند شلولی
هغې له زړه و هر نفرت شړلی
لکه لمبه له هره عيبه پاکه
زړه کي يې مکړد شيطان وژلی
هغې ويل د لامکان خالقه
د کایناتو او جهان خالقه
چي دي دنيا کي زما نصيب کړی دی
هغه دي ورکړه د بنمنانو لره
خپل جنتونه نعمتونه کوثر
ورکړه پېرزو يې که دوستانو لره
مالره بس جانانه ستا مينه ده
د زړه په کور کي مي تنها مينه ده
بي بي رايا هغې د نور مېرمني

هغې د هر انسان په درد خوږمني
په يوه لاس کي يې ډک جام نيولی
او په بل لاس کي يې وه سره اورو نه
تلله د غرونو او د بښتونو پر لور
لایې په مخ کي وه ياغی سيندونه
ويل يې او د دوږخونو وژنم
چي نه انگار نه يې لمبې پاته سي
ورځمه او ريې په فردوس گډوم
چي نه کوثر نه يې ويالې پاته سي
چي نه انسان جنت ته و مسپري
چي نه لمبې د دوږخ وغورپري
چي نه په زړه کي يې د حورو طمع
نه د سقر له خوبه ولپري
غواړم بې طمع بېله ډاره انسان
د زړه په کور کي خای کړي نوم د يزدان
پريوزي سجدې ته د خالق لامکان
په شپه او ورځ يې وي په زړه کي جانان
بي بي رايا هغي د نور مېرمني
هغي د هر انسان په درد خوږمني
د نفرت زني له سينې ايستلي

۲۰۵

ريښې د مينې يې په زړه کي پلني
چي يې سوځلي وې د زړه پر غولي
د عشق له اوره د شيطان خرمني
ځکه يې عرش کړی خلوت کي وځای
او نازولې وه د مينې د خداي

ويرجينيا

۲۰۰۴/۹/۶

داستانونه

د خلگو خولې نه تړل کېږي

يو سپړی و خپله ښځه ورسره وه
دی پیاده ښځه پر خره باندي سپره وه
د مېرپه او د مېرمنې مرکه وه
څه غیبت و څه صفت کیسه توده وه
څه له یونو څه له خواښي په گيله وه
څه یې نوري کیسې کړې لاره اوږده وه
پر سپړي باندي مېرمن وه ډېره گرانه
یوه ورځ یې ستړی نه سوله بیانه
چیرته ناسته وه ټولی د بېکارانو
مسافرته یې سوپام د ظالمانو
ویل گورئ دا بې شرمه بې غیرته
دی پیاده ځي پر خره ناسته ده عورته
دا وطن به له بې ننگو خرابېږي
نه له خلگو نه له قوم څخه شرمېږي
نه معلوم دی ورته قدر د مېړونو

نه بېرېري د عالم له پېغورونو
 د مېړه مقام کتاب دی ذکر کړی
 خدای پخپله په قران کې پېژندلی
 کموي د مړو قدر بې ننگان دي
 دا بې قومۀ دا بې پلارۀ ناکسان دي
 سړي واوریدې د ډلي سپکي سپوري
 لا تر غوږيې سوې یو څو خبري نوري
 ویل بنځي ته پیاده سه زه سپرېږم
 د دې خلگولۀ پېغور څخه بېرېږم
 چي له کلي څخه ووتو د باندي
 زه پیاده ځم ته سپرۀ له ماد وړاندي
 چي پیاده بنځۀ روانه سړی سپور سو
 په یوه گړي کي جوړ ورتۀ پېغور سو
 ویل وگورئ ظالم چي پر خره سپور دی
 په مزلو یې بنځۀ مړه کړه مخ یې تور دی
 جگه ونه سوريې مخ دی اوږې پلني
 په مړانه کي کمزوری تر مېرمني
 موراو پلار دا خپتور دی نازولی
 په خواري یې د لمر مخ نه دی لیدلی

داله خدايه نه شرمېږي ظالمان دي
 په بيا بان كي گيدړان د كور زمريان دي
 چي په كور كي وي لوی سوي نازولي
 دوی سپاره بنځي پياده ورسره ځغلي
 همېشه د بل په لاس په نس ماړه دي
 نه د جنگ دي نه د ننگ تيار خواره دي
 چي سړي خبري واوريدې حيران سو
 سمدستي له خره راكښته سوروان سو
 خردمخه دوی تر شا وهل مزلونه
 ويل گوندي اوس به كم سی پېغورونه
 لايي شل قدمه نه وه اخيستلي
 لا د كلي منځ ته نه وه رسېدلي
 چي تر غوږيې سول د خلگو آوازونه
 د هلكانو د لويانو ريښخندونه
 داسړي او بنځه دواړه لېونيان دي
 خردمخه دوی پياده پسي روان دي
 كه پر پښويي دي دا اوږد مزل وهلی
 نويي خرد څه دپاره رانيولی
 په خندا يوه رابغ كړله ځوانانو

له عالمه بې خبره هلکانو
 دغه خريپې هم ملگری هم رهبردی
 په دښتو کې لارښوونکی د سفر دی
 دوی له خره سره روان ورسره مله دي
 که دا خرورسره نه وي دوی رانده دي
 هم مېړه هم بې مېرمن پردې سلا سول
 له ناکام څخه سپاره د خره پر شا سول
 بیا له سره یې شروع خپلي کیسې کړې
 ورپه زړه یې تېري تېري خاطرې کړې
 ورپه یاد یې کړل د خلگو ریشخندونه
 پر هر موږ باندې ښکښل او پیغورونه
 چي ناڅاپه یوې ډلې د ځوانانو
 له عالمه بې خبره بې کارانو
 ویل وگورئ دا څو نه ظالمان دي
 پریوه خره سپاره دوه تنه لویان دي
 نه زړه سوی لري دا خلگ نه زورېږي
 نه له خدای نه له عذاب څخه بېرېږي
 نه یې شرم له مخلوقه د دنیا سته
 نه په زړه کي یې څه ویره د عقبی سته

که هر څو یې ځان له موږ څخه پردی دی
 که حیوان دی ژبه نه لری گونگی دی
 خود خدای له قهره هم بېره په کار ده
 یوه ورځ د ټولو خلکو گورت ته لار ده
 پر حیوان باندې چا ایښی دومره باردی
 خدای ته وگورئ یو څه انصاف په کار دی
 په قیامت به راژوندی دغه حیوان سي
 سمدستي به د خاوند پر لور روان سي
 دی به ځغلي خبر به جگ ورباندې سپور
 وي

په اوږو به ساه شپې مخ به یې تورو
 له مېړه له ښځې ورکه سوله لاره
 هم له خره هم له سفره سوه بېزاره
 مېړه بیا پر پښو روان ښځه سپره سوه
 بیا له سره هغه نوې ننداره سوه
 دروازی د ښار بندېږي په قلفونو
 څوک تړلای نه سي خولې د عالمونو

ویرجینیا

۲۰۰۲/۳/۱۵

د مورگانو جرگه

د لوی ښار څخه د باندې یو لوی کور و
چې یو وخت د خپل څښتن په زور سمسور و
دېرش، څلوېښت پکښې آبادي لویې خونې
گرځیدې پکښې ښایستې د کار مېرمنې
شاوخوا باندې ولاړ جگ دېوالونه
د قلا په شان لرلې یې برجونه
شپه او ورځ یې اوسېدونکي په قرار وه
نه د غلو نه د رهنو ورتنه لار وه
څو یې سروې په مایین کې وې ولاړې
اوږدې کړې یې له کور څخه وې غاړې
وخت په وخت به پکښې جوړه مهماني وه
د څښتن له برکته پرېماني وه
پکښې جوړه د غنمو گدامونه
ذخیره وې پکښې وریجې خروارونه
چې څښتن له دې دنیا کړې رحلت و

له خپل ځان سره يې وړې برکت و
 نه هوښيار پکښې معلوم و نه يې مشر
 نه باور مشر ته پاته و په کشر
 هريوه ځاته ويله چي زه من يم
 هر هلک ويل څښتن يمه واکمن يم
 په لږ وخت کي کور ويچار له خلگو هېر سو
 خوشالي يې کله کله غم يې ډېر سو
 چايې شاوخوا ته مخکي کړلې لاندي
 چا زړې دعوې قاضي ته کړلې وړاندي
 اخيستو ته يې چم جوړ کړ بډايانو
 ورته سترگي کړلې خړې ځاونديانو
 د کاله مشر چي ولاړې غم پر کور سو
 دهستی سوه ورته شاد نهستی زور سو
 نه په کور کي مهماني وه نه ځاني وه
 نه د هر څه پرېماني وه ارزاني وه
 لويي خوني وې ولاړي تشي توري
 پرې لوېدلي وه د غم او تيارې سيوري
 کار ځانې يې وې نيولي موږ کانو

د دانو او د غلو د اړه مارانو
 هره ورځ به یې پر کور وخترونه
 نوي نوي اتښونه وختونه
 ورځ تر بلې ډېر بدل په زړونو بڼه و
 په نسونو وختونه په تن آباد و
 خو پيشو په دې کاله کې اوسېدله
 هره ورځ په هره خونه گرځېدله
 پر کاله د موږ کانو لوی ماتم و
 د پيشو د لاسه نوی نوی غم و
 هره ورځ د موږ کانو جنازې وې
 څوک به کم وخت وخت په سترګې سرې وې
 یوه ورځ سره را جمع موږ کان سول
 په جرګه کې سره غونډه هوبنیاړ لویان سول
 ویل موږ توري پيشو یو کړولي
 څوک تر مرګه ډارولي څوک وژلي
 د پيشو د لاسه مخ د محکې اوردی
 هره ورځ مونو نوی نوی غم پر کور دی
 دې غضب ته اساسي چاره په کار ده

غر که هر خونه دی جگ پر سړي لارده
 یوه ښځه چې په موږ کي جاسوسان دي
 له پيشو سره جوړ سوي موږ کان دي
 په هر ځای کي چې موږ جوړ کړو اتڼونه
 د پيشو تر غوږو يو سي احوالونه
 او چي کله د کندو خواته تېرېږو
 نابېره پر پيشو باندې پېښېږو
 زما يقين دی څوک احوال وروړی پيشو ته
 کښنوي يې زموږ په لارو کي حملو ته
 بل موږک چي هم خوله ورو هم هوښيار و
 هم تر نورو يو څه پوخ د غلا په کار و
 ويل داله ناچارۍ بدگوماني ده
 بدگومان لره په پای کي پېښماني ده
 نه موږک د جاسوسۍ سي زړه کولای
 نه پيشو سي د موږک خبر منلای
 زه پريږم چي تر منځ به موبدي سي
 را نازل به مو غمونه پر بنادي سي
 شور به گډ د موږکانو په وطن وي

خپل به وژنورانه پاته به دښمن وي
 بل موږك چي زمانو وازمپيلي
 په خو واره له پيشو و تنبتدلي
 تركندو په پتو لارو بڼه خبرو
 هم چالاكه و تر نورو هم زړه ورو
 هغه غاري كړي تازه وينا ته سم سو
 ويل سترې مي سوه خوله زړه مي قلم سو
 لا تر خوبه د پيشو خخه ډارېږو
 لا تر خوبه په غارونو كي پتېږو
 لا تر خوبه د پشو غوري چمبي وي
 زموږ به بوري ميندي ژاري سترگي سرې وي
 دايوه موږ په سلگونو مېكان يو
 نو بيا ولي په چاره پوري حيران يو
 خي په لته د پيشو په لوري ورسو
 دوه يادري د ټول ټبر د بلا سپر سو
 كه پيشو لري ټبري ټبري منگولي
 موږ هم نه يو خه درنې بلا وهلي
 جوړوو چي په كندوانو كي غارونه

د پيشو تر زړه ايستلاى سو غاښونه
 "په دنيا كي چي يې نوم لوړ پر آفاق دى
 اتفاق دى، اتفاق دى، اتفاق دى"
 خو هر گوره موږ كان ټوله بې زړه وه
 د پيشو سره د جنگ پر طرف نه وه
 د جگړې او اتفاق خبر سوه پاته
 په جرگه كي بل موږك جوړ سو وينا ته
 هم خوله ورو هم زړه ورو هم هوښيار و
 په تېر كي يې گټلى اعتبار و
 دا څو مياشتي د غنمو تحويلدار و
 ځكه دى تر هر موږك په غوښو بار و
 ويل لوى مصيب زموږ بې خبري ده
 ځكه موږ ته له پيشو پېښه خواري ده
 راسئ ټول پردې يوه خبر سلا سو
 هريو تېر له بېلي بېلي مدعا سو
 زنگوله به د پيشو كو وړ په غاړه
 په خبر به يو چي راغله او كه ولاړه
 په جرگه كي سوې چكچكي آوازونه

چالکيانې بنورولې چا غوږونه
د تحسین ورباندې جوړ سول بارانونه
تحويللدار ته یې ویل آفرینونه
په دامنځ کې یوه ږغ کړله یارانو
زه یو سوال کوم دوستانو موږ کانو
خدای مو سم که آخرت او دنیا دواړه
زنگوله به د پيشو څوک کې په غاړه؟
سره وکتل هوښیارو موږ کانو
بنوروله شخ بریتونه مشرانو
په یوه پوښتنه ختمه هنگامه سوه
د پيشو د زنگولې خبر سره سوه
د غار خوله کې چې پيشو و غوږ نیولی
له خندا یې پښتورگی وو چاودلی

ویر جینیا - ۲۰۰۴/۱۰/۱۸

د پاچا نوې کالې

پخوانيو زمانو کي يو سلطان و
 ډېر شوقى و د جامو مين پرځان و
 هر سهاري يې نوي نوي اغوستلې
 د پروڼ جامې يې لېرې غورځولې
 په دربار کي ورته جمع خياطان وه
 په سکنښتلو په گنډلو هر زمان وه
 سوداگرو به جامې ورته راوړلې
 چا په چين کي چا په هند کي ور گنډلې
 په هر ځاي کي چي به ښه ټوکريدا سو
 سمدستي به تر لباسه د پاچا سو
 په خبر په يوه ملک کي دوه ټنگان سول
 د پاچا د قصر خواته ور روان سول
 ويل موږ د پاچهانو خياطان يو
 په دې کسب کي اووه پښته نسليان يو
 را سره د حکمتونو ډک ټوکړان دي

په قيمت کي د طلا په تول دي گران دي
 دايوازي دی لباس د پاچهانو
 د دنيا د لويو لويو سلطانانو
 موږ تر چينه تر ماچينه پوري وړي
 پاچهانو پر ځانونو ازميلي
 دې ټوکړانو کي حکمت دی د جوگيانو
 په منتر يې دي راوړي له دېوانو
 نه احمق او نه خايقي يې سي ليدلای
 د جاهل سترگی يې نه سي پيژندلای
 چي باچا په هغه ورځ لباس په تن کي
 يو په يو به ور معلوم جاهل خاين کي
 په وطن کي چي هوښيار او صادقان وي
 هغه ټول به وزيران او جنرالان وي
 يو خاين به په دربار کي وزير نه وي
 يو جاهل به په وطن کي امير نه وي
 پاچا خوښه کړه سلا د خياطانو
 ويل ژر لباس را جوړ کړه هوښيارانو
 چي معلوم په خپل وطن کي خاينان کړم

بر طرفه وزیران او جنرالان کڄم
 دوه ټگان سول په دربار کي نازولي
 هم پاچا هم درباريانو ته منلي
 په دربار کي يې شروع کړله کارونه
 پاچا ورکړه په قلا کي لويه خونه
 حواله يې زر طلاوي خپل قیمت کړ
 لايې بار پر درباريانو نور منت کړ
 چي پاچا د خداي سايه خدمت يې پوردي
 د ټوکر قیمت په سل چنده لا نوردي
 ذخيره يې په زرگونو کړې طلاوي
 دوه ټگان وه يو تر بل توري بلاوي
 له سهاره تر ماښامه به لگيا وه
 پرتندي خولې راماتي په غوغا وه
 ټگان ستړي کړي ورځ وه په کارونو
 هم شرنگي و د قيچي هم ماشينونو
 پاچا و استاوه سردار د وزيرانو
 چي معلوم کي حاتته کار د خياطانو
 چي کوټي ته ور داخل صدر اعظم سو

له حيرته يې زړگى قلم قلم سو
 نه پر مېز باندې لباس ونه ټوکران وه
 خو لگيال له کاره ستړي خياطان وه
 يو خياط سوپه ادب ورته را وړاندي
 دواړه لاسه يې نيولي لاندي باندي
 ويل مړه سولو سرداره له کارونو
 شپه او ورځ مويوه کړې پر ځانونو
 دې ټوکر پسي موپى کړل وطنونه
 له پاچا سره بڼا يېزي دا رنگونه
 دا زريني ليکي ټولي د طلا دي
 سره رنگونه يې يا قوت لکه کيميا دي
 هريو رنگ يې دى د بېلو جواهرو
 له هر رنگ سره تارونه دي د زرو
 چي جامې يو ځلي جوړي د سلطان سي
 زموږ کمال ته عالمونه به حيران سي
 موږ کانو غوندي پټ به خاينان سي
 په غارونو به دننه احمقان سي
 چى په ځير صدر اعظم په ننداره سو

ځان ځاين او هم احمق ورته ښکاره سو
 له هېښته يې زړگي اړه اړه سو
 له غيړته يې بدن خوله خوله سو
 له ناکامه يې وروړاندي کړه لاسونه
 د خيالي ټوکري يې وکړل صفتونه
 لاس يې جيب ته کي پيسې يې رابهر کړې
 خياطانو ته يې سل طلاوي ورکړې
 ويل ارزي دا ټوکړپه انعامونو
 آفرين دي ستاسي دوو پرهنرونو
 پټپه زړه کي پر خندله دوو ټگانو
 چي پيدا مو کړ وطن د جاهلانو
 له سلطان تروزيرو احمقان دي
 ځاينان په دې وطن کي حاکمان دي
 له قلاڅخه بهر صدر اعظم سو
 له ژوندونه يې زړه مات قلم قلم سو
 په دربار چي د سلطان سو وردنه
 ويل زما د سر امان دي وي څښتنه
 چي وطن ته دي بللي خياطان دي

سل هنره ور بخښلي پاک سبجان دي
 عجایب یې دي رنگونه د ټوکړانو
 چي یوازي دي لایق د پاچاهانو
 وروسته وار سو د قاضی د وزیرانو
 ورپسې د لویو لویو جنرالانو
 چي هریو به سو راستون له خیاطانو
 په صفت مړېده نه وه د ټوکړانو
 یو وزیر به یې مین و پر رنگونو
 هغه بل پر جواهر و هنرونو
 یوه ورځ نوبت پخپله د سلطان سو
 په یوازي ځان قلاته ور روان سو
 چي کوټې ته سو دننه د ټگانو
 توره شپه یې سوله جوړه پر چشمانو
 په حیرت حیرت یې وکتل مېزونه
 تر نظریې تېروله ټول کونجونه
 نه درک و په میدان کي د ټوکړانو
 نه په لاس کي و اثر د خیاطانو
 په موسکا او په تعظیم ورته ټگان سول

تر قدمه يې په زر ځله قربان سول
 ويل زموږ د سر امان دي وې سلطان
 اې د محکمی پر مخ سيوري د یزدانه
 ستاسی ذات باندي جامې مو چي گنډلي
 پرو جود باندي مونه دی ازمپيلي
 چي په ځان کي دا جامې د لوی سلطان سي
 زموږ يقين دی عالمونه به حيران سي
 پاچا و ايستل له ځانه لباسونه
 یو په یو يې لوڅېدل له اندامونه
 لوڅ لپرو په کوټه کي درېدلی
 هر اندام يې دوو ټگانو وليدلی
 چي هغوی خیالي ټوکران پرې ازمپيله
 په حیرت حیرت پاچا ځان ته کتله
 چي يقين يې د خپل ځان پر حماقت سو
 خپل گروان او خپل وجدان ته ملامت سو
 له ناکامه يې ويل پرې تحسینونه
 د واه، واه يې باندي جوړ کړل بارانونه
 ده هم ورکړل انعامونه د ټگانو

په خو چنده له قېمته د ټوکرانو
 شهادت د حماقت يې پر خپل ځان کړ
 پر ټنگانو چی يې جوړ طلا باران کړ
 لس پنځلس ورځي وروسته وه جشنونه
 تېرېدل د سلطان مخی ته پوځونه
 د لباس کیسې عالم وې اوړېدلي
 تر ملکونو تر بنارونو رسيدلي
 په زرگونو حاضر سوي وه پوځونه
 په لکونو وه راغلي عالمونه
 د غرمې پر مهال رغ د نغارو سو
 غرو مېهارۍ د ټوپکو د توپو سو
 پاچا مخکي ورپسې سل نوکران وه
 د پاچا لمن لاسونو کی روان وه
 په نارو سول په تحسین سول اولسونه
 د پاچایې د جامو کړل صفتونه
 عالمونو زنده باد نارې وهلې
 پر سلطان باندي دعاوي اوړېدلي
 خو احمق سلطان جامې نه وې لیدلي

لوڅ بدن ته خړي سترگي يې نيولي
 تاج پر سر خپلی په پنبو توره تر ملاوه
 لوڅ لپړ پاچاروان لکه اشاوه
 ټول عالم ليدل چي لوڅ سلطان روان دی
 هر سړی پر ځان شکمن سوچی نادان دی
 چاله بېري هلته سپون نه سو وهلاي
 د احمق نوم يې پر ځان نه سو منلای
 چي يو ځل يوه ماشوم ښځه په زوره
 ويل پلاره پاچاروان دی گوره
 په يوه گړي کي جوړه هنگامه سوه
 د پاچاروان لوڅ بدن خبره سره سوه
 نه په منځ کي خياطان وه نه ټوکران وه
 شرمنده ټول وزيران او جنرالان وه
 ټگان تللي وه د وخته پر آسونو
 اړولي يې پيسې وې تر ملکونو

غلط آدرس

يو غريب سهار له خوبه سو را پورته
 مخ يې ونيوی د بنارد کوڅو لورته
 بيا پرون غوندي په کار پسې روان سو
 بيا د بنار په بازارو کي سرگردان سو
 بيا به څرنگه ما بنام ورځي تر کوره
 بيا به څرنگه نغری ويني بې اوره
 ماشومان به بيا له لورې څخه ژاړي
 يو به گرمه بل به غوره ډوډی غواړي
 وره لور به يې په اوښکو سترگي سرې کړي
 ماشوم زوی به يې سلگيو کي گيلې کړي
 کری ورځ يې سوله تېره په چرتونو
 د مېرمنی او د لوږو اولادونو
 چي يې دوې ورځي گوله نه ده خوړلې
 نه يې وچه نه لنده ډوډی ژوولي
 په واټونو گرځېدی چي مازيگر سو
 په زړه شين سو نور له کاره لاس په سر سو

لاس د فقري يې هر چاته ونيولی
 گرځيدی په دوکانو په زړه تتلی
 تر ماښامه يې پيدا يو خو روپی کړې
 چي ايله يې په سودا وچي ډوډی کړې
 نه يې اوروليد په کور کي ماشومانو
 نه توده بنورو ترخوله سوه د کوچنيانو
 نيمه شپه يوه ماشوم ويل بابکه
 سبا شپه مو په توده بنورو ماږه که
 شپږ کلنې به ژپلای ترسهاره
 خو خپري يې مور ورکړې سوه کراره
 سهار لمر لا پر آسمان نه وختلی
 چي غريب د فقر لاس ورايستلی
 کری ورځ يې فقر و غوښتی بازار کي
 نه يې پلی نه يې سپور پرېښود په ښار کي
 يوه چا ورته ويل چی بخت دي توردی
 درنژدې چي لوی جومات دی د خدای کوردی
 د جومات په منځ کي جمع ده ولاړه
 هلته ورسه له مخلوقه خيرات غواړه

په جومات چي کوي خلگ لمونځونه
 همېشه وېشي پر خلگو خيراتونه
 هلته ورسه په خيرات به دي زړه سوړ کي
 جيب او لاس به دي کړي ډک نس به دي موړ
 کي
 غريب سم د جومات مخ کي پر گونډو سو
 په ژړا او په فرياد او غلبلو سو
 چي مي وږي په کاله کی ماشومان دي
 په يوې گولې مړې پوري حيران دي
 په شپو شپو راته پراته وږي نه ردي
 لکه وچ لرگي له مړو برابر دي
 پر بې وزلو زړونه وسوځي دوستانو
 زما اولاد و بولي خپل مسلمانانو
 تېرېدل د فقير مخته ډله ډله
 چاله کبره ده ده خواته نه کتله
 چا يو خو توري پيسې ورکړلې تېر سول
 هم فقير هم يې ده ماشومان هېر سول
 پيسې لږ وې تر هيڅ شي نه رسېدلې

نه ډوډۍ او نه بنوړو ته بسېدلې
 فقير تش لاس او جيونو ته حيران سو
 له ناکامه د خپل کور پر خوا روان سو
 فقير غوښتل چې سي ولاړ خپلي کوڅې ته
 چې يې لار سوه برابره ميځانې ته
 پکښې ناست يو څو ملگري څو زلميان وه
 بې خبره له دنيا څخه مستان وه
 لاس تر غاړه سره ناست وه نازولي
 د هوښيارو له دنيا دلته راغلي
 د فقير لوري ته پام د يوه ځوان سو
 هم سرو سترگو هم جامو ته يې حيران سو
 له خپل جيب څخه پيسې يې را بهر کړې
 په زړه ستړي درويزگر لره يې ورکړې
 ميځانه کي ورته پام سو د ځوانانو
 له دنيا د بېخبرو بد مستانو
 هريوه پيسې له جيبه را ايستلې
 چالس گوني چا شل گوني ورکولې
 پر گدا باندي يې جوړ پيسه باران کړ

ورپوره یې د تاوده نغري ارمان کړ
ده لاسونه کړله پورته ویل خدایه Ψ
ته بېشکه مهربان یې رهنمایه
تر هر چایې مهربان په دې جهان کې
شریک نه لرې خالق په آسمان کې
ته قادریې ته راز قیې ما منلی
خو ادرس دي چا غلط وړانښودلی

ویرجینیا - ۲۰۰۴/۵/۱۶

دوهم واده

يوه كلي كي نامتو غښتلی ځوان و
هم شته من و هم په مټو پهلوان و
خان به تل و په ښکارو نو پسي تللی
ديارانوله ټولۍ سره وتلی
چي له ښکاره به راستون سو په راحت و
خدای ورکړی داسي کور لکه جنت و
انتظاريې هرگړی ښايسته مېرمن وه
سرتر نو که لکه جوړه چی په ستن وه
دوه او درې يې لاپه کور کی ماشومان وه
يو تر بله ښايسته لکه گلان وه
خو په قام كي دارواج و د خانانو
يوه ښځه وه پېغور د بدایانو
چي په قام كي زورور او يا شتمن و
درې څلوريې وې عورتی ډير زامن و
يوه ورځ د خان د ښار په منځ كي شپه سوه

شپه يې چېرته په بنادي کي مېلمنه سوه
 په بنادي کي يې خو نجوني وې ليدلي
 زړه يې يو وړيوې ښکلي نازولي
 په کتلويې کباب د خان زړگي کړ
 په عشوه يې خوب آرام ورنه پردی کړ
 خان مين سود نازونو پر مېرمني
 په زړگي يې پوري ووري ولاړې ستنې
 خو واده يې کړله ناوې په لکونو
 ورته رايې وړل مالونه په بارونو
 اوه ورځی اوه شپې جوړوه جشنونه
 هم غوايي حلالېدلې هم پسونه
 په خيرات ماړه د کلي مسکينان وه
 آن د ښار څخه راغلي فقيران وه
 اتنونو کي سرناوي ږغېدلې
 شاه زلميو په ټوپک ښي ویشتلې
 د کلا په منع کي نجوني نخيدلې
 له بهره د زلمونارې راتللې
 په هغه شپه کليواله سوه ارزانه

چي له بناره را واده سوه مسته گرانه
 لا په کلي کي روان وه اتڼونه
 چگي د گرانې او ارزاني سول جنگونه
 په کلا کي لا تمام نه وه جشنونه
 چي د خان پر کور نازل سوله غمونه
 هره شپه د خان پر خونه باندې غم و
 هره ورځ به ورته جوړنوی ماتم و
 هره ورځ په کورنوي ننداره وه
 د دوو بنو پر هرڅه باندې جگړه وه
 له جنگونو څخه خان هسي نالان سو
 جنت کور ورته د وېځ گزران يې گران سو
 له ناکامه به روان سو په ښکارونو
 په مزلونو د دښتونو جگو غرونو
 له مېلو څخه کلا ته چي به ستون سو
 هغه آښ هغه کاسه پوخ يې لږمون سو
 پر کلا د بنارې جوړه پاچهۍ وه
 کليواله لکه مينځه دا بي بي وه
 ټول د گرانې په قسمت سول چي خواږه وه

مَحْکَه سَره وه د ارزاني باندی شپه وه
 د انار په شان يې زړه له وينو ډک و
 زړگی نه و په سينه کي ډک توپک و
 خان مين د خپلي گرانی پر نخرو و
 په منتر کي بند له سر څخه تر پښو و
 نه په غم کي د ارزانی د جامو و
 نه يې حای ته ورغلی په میاشتو و
 چي به خان راوړل مالونه يا بنسکارونه
 مخ ته نه سواي ورو تلای اولادونه
 ماشومان له پيري نه سواي راوتلای
 چا د گراني مخ کي سپون نه سواي وهلای
 په کلا کي گراني نوی ژوند تیار کړ
 د کلا څخه يې جوړ د بنار بازار کړ
 نقابونه يې له مخه کړ له ليري
 د پلو پردې يې ټولي کړلې څيري
 سينگار کړي پر بامونو گرځېدل
 نه له سيال نه له ناسياله پټېدل
 نه د بني نه د بل پروا يې کړله

په کټ کټ به يې ځوانانو ته خندله
 يوه شپه چي خان په لوی سفر و تللی
 د غرخه بنکار پسي غرونو ته وتلی
 يو بنایسته يو برېتور په ځان غښتلی
 د بي بي خوني ته ولاړی غلی غلی
 کلیوالي سیوری ولید په تیاره کي
 زړه يې سم په درېدو سو په سینه کي
 د سینې پر کوريې اوږد غیرت بل سو
 زړه يې وړیت په هغه اوږ کي سو جلیل سو
 په توکل د خوني خواته سوه روانه
 ټول وجود يې سره لمبه و زړه لږزانه
 چي په خونه وړدنه سوه ارزانه
 پر پالنگ باندي يې ولېدله گرانه
 لڅه پڅه د خپل یار سره پرته ده
 لاس تر غاړه له نگار سره پرته ده
 د کلونو له دلدار سره پرته ده
 په خپل کور کي له اغیار سره پرته ده
 چیغه پورته سوه له ستوني د ارزاني

ورته پام سوله پالنگ خخه دگراني
ويل تېره سه به شرمي به پدري
اوس له دې هم راته جوړي که خبري
چي زه يو حل له دې شوقه سم به غمه
خبروم دي په کارونو دوه عالمه
سره تې به درته مخکې کلی کور کم
تر عالمه به دي مخ په تې تور کم
زهر جني چي دي زما د عشق شېبې کرې
خپلي ورځي دي کرې توري شېبې ترڅې کرې

وير جينيا

۲۰۰۲/۱۱/۲۵

درې غوايي

درې غوايي يوه ځنگله کي اوسېدله
 تل به درې واړه ملگري گرځېدله
 په ځنگله کي به يو ځای سره روان وه
 يو د بل د بنکړپه زور پهلوانان وه
 يو يې تور دوهم ابلق دريم يې سپين و
 د زمري يې زړه په غوښو پسې شين و
 که هر څو زمري پاچا و د لېوانو
 زوري يې نه و برابرله درو غويانو
 چي زمري به ورته سپين کړله غاښونه
 درو غوايانو به ورواړول بنکرونه
 له ناکامه به زمري بيرته روان سو
 پر زړه پاته د خپل بنکار به يې ارمان سو
 يوه ورځ ورته گيدې ويل سلطانه
 دا يوه خبره واوره له نادانه
 د غوايانو تر منځ اوږد نفاق بل که
 پريوه يوه جلا جلا يرغل که

بيا به موږ هم سو ماږه ستاله خيراته
 شپه او ورځ به کړو دعا و خپل پاچا ته
 زمري وکړې سپين ابلق ته خو خبري
 چي پر زړونو لگيدې لکه شکري
 د عمرونو ورته يادي يې کيسې کړې
 د نسلونو يې وريادي خاطرې کړې
 ورته ويې غانده تورپه خو خوشانه
 سپين ابلق يې تورته کړله بد گمانه
 چي سپره يې ټول وانه کړل د ځنگلونو
 کړی ورځ ده تېرېږي په شخوندونو
 دا تور مخی دا کم اصله دا بدرنگه
 ولي نه ليري کوئ له خپله څنگه
 کړی ورځ يې جوړی کړي وي رمباري
 که په نس موږ وي که وږی يو څه غواړي
 بد بنکارېږي په ټولۍ کي د غوايانو
 دا کم اصل ولي بولئ له يارانو
 زه يې پېژنم په اصل غويی نه دی
 داله نسله د يابو دی يا د خره دی

که له ځانه يې جلا نه کړئ ملگرو
 یوه ورځ به یاست پښېمانه ښکرورو
 دایوه خبره زما واورئ زړه ورو
 دا قانون دی د اخیلو ځناورو
 په ټولۍ کې چې کم اصل یې پیدا سي
 د اخیلو ځناورو ورته شاسي
 څوک یې نه بولي له ډلي د خپلوانو
 په ټولۍ کې حساب نه وي دیارانو
 که پروخت مو تورو نه ایستئ له میانه
 بیا سبا به مو گيله وي له خپل ځانه
 سپین ابلق ته ویل وروړه خوښه ستاده
 چې دي هرڅه فیصله کړه زما سلا ده
 بیا یې وکتل زمري ته ویل وایه
 ستا د تورد ورکولو څه ده رایه؟
 زمري داړي کړلې سپینی ویل گورئ
 سبا دواړه کړئ جلا له توره لوری
 زه او تور چې سو تنه زه په پوهېږم
 تاسي ولاړ سئ زه له ده سره جوړېږم

چي سبالمر را بنکاره سو په ځنگله کي
 توريوازي را روان وپه گوبنه کي
 کړی ورغ یې په رمبارو کړ ځان سترې
 دیارانويې سو ورک ژوندی او مړې
 چي زمري ورته له ورايه بنکاره سرکړ
 تور غوايي هم ځان جگړې ته برابر کړ
 زمري مخامخ پر تور باندي حمله کړه
 په تېره منگولي يې غاړه ورپاره کړه
 که هر څو به يې ترخوله ختې رمباري
 په وجود يې بنخېدې د زمري داړي
 له ناکامه يې ناري کړې چی یارانو
 زه مو پرې بنو دم د بنمن ته نامردانو
 دغه حال چی نن زما سبا پر بل دی
 خپل عمل د هر سړی د لاري مل دی
 د ابلق زړه باندي وسو ویل سپينه
 زه او ته او تور شریکه لرو وینه
 کشکي نه مو وای پرې ایښی دا زوی مړی
 د زمري له خولې مو بیرته وای خلاص کړی

سپين په قهر ورته وويل ابلقه
په دستور د دنيا پوه نه يې احمقه
دا بد ذاته دی کم اصل دی دا تور دی
ده ژوند اصل غوايي لره پغور دی
چي يې ايښې وه گيدر د نفاق لومه
تور غویى سود زمري د پنجو شومه
يو خو ورځي د زمري خپټه مړه وه
د غوايي پر غونډو واژگويي مېله وه
اوږده ژبه يې خپره وه پر برېتونو
مړه کپله يې وه ډکه له تېغونو
غر ومېدی د تور غوايي په غونډو موږ
يو خو ورځي يې د کپلې دورخ سوږ
په تاوده وه د زمري تېره غاښونه
شاوخوا يې پر کوله طوافونه
پر مېله باندي چي تېري ورځي شپې سوي
غوښی ختمي سوي چي پاته وي ورستې

سوي

د زمري په نس کې بیا لوړه پیدا سوه

ورته ياده خپله تېره مدعا سوه
 ورنژدې د سپين غوايي خواته ورو ورو سو
 خه د غرونو خه ځنگلونو په کيسو سو
 ورته ويې کړل خواږه خواږه نکلونه
 تېرول يې زاړه نوي متلونه
 پکښي ياده يې کيسه کړه د غوايانو
 د اصيلو او کم اصلو حيوانانو
 ويل سپين پوست دي روښان لکه سهار دی
 د غوايي د جنس او نسل افتخار دی
 راته کړي مي کيسې خپلو نیکونو
 سپين غوايي دی د زمريانو له نسلونو
 نور غوايي چی قسم قسم په رنگو دي
 ياد نسله د اوبسانو ياد خړو دي
 زه او ته په دې ځنگله کي ښه ښکارېږو
 زه او ته دواړه اصيل سره جوړېږو
 دا ابلق هم د تورانو له کاله دی
 دا کم اصل د غوايي له نسله نه دی
 په اور شو کي د ځنگله ځان شريک بولي

ځان بادار ورته ښکارېږي د ټول غولي
 يوه ورځ به دا ځنگل ټوله د ځان کړي
 مړه له لورې به کوچني لوی حیواناتان کړي
 دا ابلق چي شپه او ورځ پکښې څرېږي
 که ځنگل هر څومره لوی دی خو خلاصېږي
 دی را پرېږده زما ورور کیه ښکروړه
 د غرور باد به یې وباسم له سره
 د زمريانو په وروري که ته رضایې
 د ځنگله به زه وزیر ته به پاچایې
 سپین غوايي ځان له ابلق څخه گوښه کړ
 زمري ورو ځان ورنیژدې په یو پلمه کړ
 ابلق ښکړنه و سم کړی لا جگړې ته
 چي یې داری د زمري ولاړې سینې ته
 په یوه حمله پر خټ د غوايي سپور سو
 د ابلق تر سترگو ټوله ځنگل تور سو
 چي هر څونه یې رملارې کړې په زوره
 چي کومک ته را رسکړه سپینه وروړه
 دغه حال پروڼ پر تور وونن پر مادی

د خوني زمري يرغل سبا پرتا دی
 د ابلق وروستی رڼا پي سوي کراري
 د زمري داړويي بندي کړې بغاري
 بيا شو ورځی د زمري مېله تازه وه
 د ابلق په پستو غوښويي خوله سره وه
 په ځنگله کي سپين بېغمه را روان و
 د زمري له ورور گلوۍ غره په ځان وو
 خپله وينه يې گڼله سوچه اصله
 بنکارېدی ورته خپل ځان له بله نسله
 د غرور نشي اخیستی سپين غويی و
 دی په خپل خيال کي پاچا وزير زمري و
 چي ناڅاپه د بنکاري زمري غرومبی سو
 مخامخ ورته په لاره کي مرگی سو
 چی د خيال نشه يې ووتله له سره
 په ژړا سوچي زمريه برادره
 ما دي داړوته يوازي غويی تور کړ
 ستا دپاره بېگانه مي ابلق ورور کړ
 زما او ستاده په رگو کي يوه وينه

د اصيلو تر مابين په كار ده مينه
 هر خدمت ته دي حاضر زه دي چا كريم
 په ځنگله كي ته پاچا زه دی نو كريم
 زمري وويل بي عقله بڼكوره
 له قانون د ځناورو بېخبره
 د زمري او د غوايي په منځ كي شه دي
 زما خوراك د غوايي غوښي ستا وابنه دي
 ستا خدمت به وپه كار د دوو غوايانو
 چي اوس ډلي په لگيا دي د مېړيانو
 په ژړا سو سپين غويي ويل يې خدايه
 په ريشتيا چي زه كم عقل وم له ځايه
 په هغه ورځ مي مرگي ته ځان تيار كړ
 چي جلا مي تور له ځانه په اختيار كړ
 چي ابلق مي د زمري په خوله جلا كړ
 هغه ورځ مي ځان له مرگ سره سودا كړ
 د غوايي او د زمري پردی دي ويني
 د دښمن سره څوك څنگه پالي ميني
 چي په اصل او كم اصل تېر وتلم

په لوی لاس مي د مرگي خولې ته ورتللم

ويرجينيا

۲۰۰۳/۴/۲۶

دوکانداری

په کوڅو کې صحرايي غرمه روان و
 هم دی سترې هم يې خرستې ستومان و
 کړی ورځ يې لڅي پنبې منزل وهلی
 په سینه کې يې نفس و سوځیدلی
 هم گرمیو سترې کړې و هم تېرې
 هم نهرو له سهاره څخه وېرې
 لا په مخ کې يې د ښار تنګي کوڅې وې
 ورته پاته لا سل ګوني دروازې وې
 چي سړي به کړې پر مال نارې په زوره
 خره به هم کړې غرغړې د خپله لوره
 د ده ښځه به په نارو کې د خره ورک سو
 هم به ځان او هم به خره لره هک پک سو
 چي د خره به غرغړې سوې يو څه غلي
 صحرايي به ورته وکړلې ښکښلي
 چي آرام به صحرايي روان پرلار و
 خره به هم مغزی اوږد کړی و کرار و

کله کښته کله پورته لوی غوږونه
 ښکارېدی لکه وهي چی لوی چرتونه
 بیا به ستونی صحرايي سم کړ ناروته
 خړه به هم کړه خوله تیاره غرغوته
 شپږ اووه ځله چي خړه داسي ناره کړه
 صحرايي هم ټینگه لښته ورسره کړه
 سمدستي يې ترازو کړ ورپه غاړه
 ویل تاته د کوڅو ورځ ده ولاړه
 ځه رهي سه خرڅو ده دي خپل مالونه
 سپکوه دي په واټونو کي بارونه
 چي پر مال سې تر ما ښې نارې وهلاي
 زما يقين دی چي هر شی سې خرڅولای
 چي نارې پر مال وهلاي سې په زوره
 خرڅول دي هم په وس پوره دي گوره

ویرجینیا

۲۰۰۴/۵/۲۹

قناعت

پخوانيو زمانو کي ماهيگير و
 ډېر غريب و د قسمت د تور اسير و
 نه يې بله خواري زده نه په لگيا و
 دغه کسب ورته پاته له بابا و
 همېشه به وي په کار پسي وتلی
 يوه ورځ بېغمه نه و کښېنستلی
 بل به هيڅ د ده په رنگ نه و څوک ستړی
 خو يوه ورځ په نس نه سو موږ زوی مړی
 چي د ورځي يې هر څه کبان نيوله
 په بازار کي په ډوډۍ به يې پلورله
 د مېرمني به يې هره شپه نارې وې
 هره شپه به يې په اوښکو سترگي سرې وې
 کله پلار کله قسمت ته په ښراوه
 چي نصيب يې غريبي توره بلا وه
 ماهيگير ته له خواريه ورځ تر څه وه
 کور تېۍ وه او د ده ورباندي شپه وه

یوه ورځ ورباندې تېره سوه ماپښین سو
 د دریاب پر غاړه ناست وزړه یې شین سو
 کړی ورځ یې یو ماهی نه وو نیولی
 تپیدی لکه مرغه پر زړه ویشتلې
 که همداسې کور ته ستون سي لاس ناولی
 د مېرمنې به لرگی وي د ده ولی
 نابیره یې تر سترگو شی زرین سو
 چي یکه ماهی یې ولیدی غمگین سو
 ماهی بخ کړه ویل واوره ماهیگیره
 د کلونو له خواړی په زړه زهیره
 زما په بیه دي یوه ډوډی نه کېږي
 ما ايله که چي څه غواړې در رسېږي
 ماهیگیر زرین ماهی لره حیران سو
 چي د ده په ژبه څرنگه گویان سو
 سمدستي یې ماهی خوشي کړ او بوته
 د دریاب د زرغونو او بوخپو ته
 خالي لاس و توریې تش لاس کي نیولی
 د مېرمنې له غضبه لږ زېږدلی

و ماهي ته يې ورېځ کړله په زوره
 که ریشیا پر قول ټینگ ولاړيې وروره
 دانن شپه راته تیاره ډوډۍ راکه
 را پوره د وږي گیلې مدعا که
 دانن شپه مو په توده ډوډۍ ماړه که
 زموږ له ډيري زلخوږۍ زړونه ساړه که
 ماهي وویل پوره دي دا ارمان سو
 په کوډله کی هوار دي دسترخوان سو
 چي د کور تردروازې دي رسېده وي
 نعمتونه به تیار درته پراته وي
 ماهيگیر چي سو دننه په کوډله
 شاوخوا يې په حیرت حیرت کتله
 نا آشنا ورته ښکاره سوه خپله خونه
 پر میدان باندي پراته وه نعمتونه
 هم چرگان هم سالنونه پلرونه
 هم اچار هم مرباوي کبابونه
 ده سترخوان ته يې نيژدې ناسته عورته
 دوي يې سترگي سولې شپاړلس له حیرته

بې پوښتنې يې حمله كړه پر چرگانو
 خولې يې غوړې سوي تردواړو بارخوگانو
 ماهيگير او مېرمن دواړه چي ماړه سول
 چي په گېډو كي اورو نه يې ساړه سول
 او دوهم ځلي چي سترې په حملو سول
 چي نشه له فيرنيو او خوږو سول
 ترې مېرمني په كرار و كړه پوښتنه
 داله كومه دي راغلي زما څښتنه؟
 سړي تېره د زرین ماهي كيسه كړه
 او كراره يې د ښځي تلو سه كړه
 ښځي وويل سړيه دامو واردة
 په داشپه به روانې زما تلوار دی
 او كنه سهار وختي به روانېږې
 يو ځل بيا به له ماهي سره گډېږې
 چي پردغه ځای يو ښكلي كور را جوړ كي
 په سيالانو دښمنانو می زړه سوړ كي
 ماهيگير وويل دا كار راته څه گران دی
 له ماهي سره مالې كړی احسان دی

خو چي سترگي کړې مېرمني پرې راغتي
 اورېدلې يې له دوو سترگو سکروتي
 ماهيگير پر خپلو کړو باندي پښيمان سو
 په سبا ملا آذان سيند ته روان سو
 په درياب باندي يې رغ کړه چی ماهيه
 زما د بخت او د ژوندون زرین زمريه
 زه مېرمني يمه تاته راليرلی
 وايي موږ ته راآباد که يو کور ښکلی
 ماهي وويل ورځه کور دي تيار دی
 ښايسته په رنگ رنگين نقش ونگار دی
 ماهيگير خپلي کوډلي ته روان سو
 پر هغه ځای ښايسته کور ته حيران سو
 په سرو شنو قالينو فرش وه هره خونه
 رنگ په رنگ پکښي انبار وه لباسونه
 پکښي ونډي د گلونو وې ولاړي
 اوږدې کړي صنوبر او سرو غاړي
 په شنبليو کي ويا له مسته روانه
 پردو غاړو يې گلونه خوڅوڅو شانه

هره شپه هوار بدل دسترخوانونه
 ورته راز په زار راتلله نعمتونه
 ماهيگير و که مېرمن خوښ او خندان وه
 تر قيامت دمخه دلته جنتيان وه
 يوه شپه د ماهيگير مېرمن خپه وه
 ماهيگير ته بيا په برخه د اور شپه وه
 ويل نوره زه ديغ سوې يم په کور کي
 يم يوازي کړی ورغ يم په اور کي
 ته به بيا سهار وختي ور روانېږي
 يو ځل بيا به له ماهي سره گرېږي
 چي په کار موږ ته قلا ده سل يې خوني
 نوکران چي پکښې وگرځي پلټني
 يوه خونه راته جوړه که د زرو
 يوه بله د الماسو جواهرو
 د قلا د پاره غواړم شل برجونه
 په هر برج کي نوکران او تيرکښونه
 د مجلس د پاره غواړم سهيلياني
 د خدمت د پاره غواړم نوکراني

و لباس ته مي په کار دي خياطاني
 د شاهي خوړو د پاره اشپزاني
 هسي نه چی په دې ټولو کي شی کم وي
 مخکۀ سره ستا به پر شپه ورغ به دي غم وي
 له ناکامه ماهيگير سيند ته روان سو
 بيا ماهي ته په کړه غاړه گويان سو
 چي مېرمني را لېږلی يمۀ تاته
 اشتهايې ډيره سوې ده قلاته
 ماهي وويل تياره دي قلاده
 پوره سوې دي د بنځي تمنا ده
 ماهيگير هغه گړی کور ته روان سو
 چي خپل کور ته ور نژدې سو هک حيران سو
 هغه ځای باندي ولاړه لو قلا وه
 چي نه اوس وه چا ليدلې نه پخوا وه
 تر آسمانه يې ختلي وه برجونه
 د سپاهيانو باندي گرځېدل پوځونه
 سرتريايه جوړه سوې له مرمرو
 پکښي خوني د الماسو جواهرو

شني ويالې وې راسپړې پر چمنونو
 هم باغونه د مېوو هم د گلونو
 عطرپورته و اسمان ته د سرو گلو
 په گلخانگو کي سندرې د بلبلو
 سهيليانو اچولي اتڼونه
 نوکرانويي کوله خدمتونه
 پرېماني د نعمتونو وه مېلې وې
 په قلاکي د جنت ورځي او شپې وې
 يوه شپه د ماهيگير پر کور ناورين و
 د مېرمني تندي تريوزرې غمگين و
 ويل غواړم ته پاچاهه ملکه سم
 د جهان تر ټولو ښځو ښايسته سم
 چي په سيل راته ولاړي وي بيبياني
 چي نکلونه مي د شپې اوري پيغلاني
 سلامي ته مي را ووزي عالمونه
 د تخت مخ ته مي ولاړوي لوی پوځونه
 له ناکامه ماهيگير سيند ته روان سو
 بيا ماهي ته په کړه غاړه گويان سو

چي مېرمني یمه تاته رالیږلی
د پاچا پر تخت او تاج یې زړه بایللی
ماهي وویل ورځه ته مي سلطان کړې
همدا اوس مي د ملکونو نگهبان کړې
ماهيگیر پورته پر تخت د سلطنت سو
په بنارونو کي جاري یې حکومت سو
شاعرانو قصیدې ورته لیکلې
ملایانو یې په نوم خطبې ویلې
ملکې ته به راتلله عالمونه
کړېدل ورته په لاره کي سرونه
که هرڅو وه ملکه په رنگ رنگینه
لادننه په زرگي کي وه غمگینه
ماهيگیر ته یې ویل سبا روان سه
خپل ماهي ته ورسه زما له خولې گویان سه
چي زه غواړم چی دا المرمي په فرمان وي
په تعظیم دي راته ستوري د آسمان وي
که سپل غواړم په هغه ورځ دي توپان وي
زما په حکم دي هم واورې هم باران وي

پاچهي دي زما په برخه دايمي وي
 زما په لاس کي دي هم غم هم دي بنادي وي
 له ناکامه ماهيگير سيند ته روان سو
 بيا ماهي ته په کړه غاړه گويان سو
 چي مېرمن مي غواړي تخت د کایناتو
 پاچهي غواړي د ټولو مخلوقاتو
 په قدرت يې وي دالو مخکه ولاړه
 په اختياريې وي مرگی او ژوندون دواړه
 او که نه وي هره شپه مي تريخ ژوندون دی
 را خوړين کړی په کوگل کي يې لږمون دی
 ماهي سرکړله او بوخخه را پورته
 په حيرت يې ورکتله دده لور ته
 ويل ولاړه سه مبارک دي سه کوډله
 شوم نهر په حای کی پروت زړه گدله
 ستا مېرمن په هيڅ دولت نه قانع کېږي
 له هغې سره زړه کوډل بنایېږي
 چا چي کړی په دنيا کي قناعت دی
 له طالع سره ملگری يې دولت دی

ماهيگير خيلي مېرمني ته روان سو
په ليدلو د كوډلي هك حيران سو
پكښي پروت هغه زوړ تور و د ماهيانو
ورپه زړه سول متنونه د بناريانو
گرځېدلي چي ټول عمر شوم نهرو
په ځان ستړي بڼوا خاوري په سرو
خو مېرمني په كوډل كي وه خوشحاله
ويل خوښ مي دي دا ژوند له هره حاله
ويل بڼه دي چي بېغمه د جهان يو
په نيم نس دي يو ماړه په غم د ځان يو
خو په زړه كي خداي زده څه پر تېرېدله
لكه شمع هر گړي چي ننېدله

غیبت

هستوگن په یوه کلي کي باغوان و
له هر چا و گيله من مين پر خان و
همېشه د حاضرینو په صفت و
خو په ټول قام کي مشهوره په غیبت و
مخامخ چي یې د چا کرل صفتونه
په غیبت به یې تاوده کرل مجلسونه
نه پرې ایښی یې امي و نه ملا و
هم د بدو هم د ښو په خان بلا و
کلیوال وه که ښاریان وه خاینان وه
دی صادق و نور دا ټول درواغجنان وه
خوک خاین و خوک چمبازه خوک فاسق و
خوک له هر چا سره غل و منافق و
مراعات یې په غیبت کي د چا نه کړ
نوم په ژوند کي پاته نه سو چی ده ښه کړ
د دې کلي یو سردار و ډېر شته من و

پر خوانانو پر سپین ږیرو قدرمن و
 له پلرویې په میراث وړې خانۍ وه
 شپه او ورځ یې په قلاکي مهمانی وه
 پر باغوان باندي تر هر چا مهربان و
 که هر چا ورته غانده خو پرده گران و
 د سردار له برکته په نس موړ و
 په تن پټ و په زړه روغ و په ځان جوړ و
 د سردار سره ملگری یو اغا و
 هم سید و هم مرشد و هم ملا و
 له کلونو له پنخوا انډیوالان وه
 لکه دوه سکني وروڼه سره گران وه
 پر هر ځای ورباندي پېښ چي به باغوان سو
 په ثنا او په صفت به یې گویان سو
 خدای موزر کاله ژوندي لره یارانو
 په امان له بدو سترگو سئ خوانانو
 پر هر لوري چي جوړه سره روان یاست
 غلیمانو ته اغزي بنانسته گلان یاست
 دا خوار ځان به مي زر ځله در قربان کړم

صدقه به مي خپل سربلاگردان کړم
 زه دي و مرم چي سيد او سردار نه وي
 غلیمانو ته لېمو کي چي خار نه وي
 یوه ورځ د دوو یارانو مرکه سوه
 پر باغوان باندي توده مباحثه سوه
 دواړو وویل باغوان به امتحان کو
 د یوه بل په غیبت به یې گویان کو
 اول پټ په یوه خونه کي سردار سو
 سيد کښنستی باغوان ته په گفتار سو
 ویل شه وایې باغوانه دا سردار دی
 په ریشتی اعلیٰ نسبه د دې ښاردی
 که موږ هسي هر گړی ورته ټیټیږو
 شپه او ورځ په سلامي ورته درېږو
 که د زړه مي پوښتي ستړی له دې کاریم
 په خدمت کي تل ولاړ چي د سرداریم
 باغوان غاړه کړه تازه ویل یې پیره
 صدقه دي تر نسب سم زموږ میره
 نه سردار دی نه اصیل دی هسی جت دی

چي هر څو ک يې سردار بولي ملامت دی
تر پروانه خبر نه وله غوړيو
نن يې خپته ده وتلې تر کاليو
ورنه ليري چي سي نوم د سردارانو
په گورم کي به روان وي د غوايانو
که لرلای مي قدرت د حاکمانو
بېلول مي ټول سيالان له ناسيالانو
زموږ له خلگو څخه اصل و نسب ورک دی
هر خپتويي هم سردار دی هم ملک دی
کله چا ده ليدلی دسترخوان دی
دا پر څه باندي سردار د څه شی خان دی
هر کم اصل چی را کډه له بل ښار سي
دلته نوي جامې وا غوندي سردار سي
دا خبري سردار ټولی اوړېدلې
پر زړگي يې لکه ستني څرخېدلې
هم له قهره په خدا هم سوراوشين سو
که هر څو يې زړه تسل کړ خو غمگين سو
وروسته واری د سيد د پټېدو سو

سردار ورغی باغوان ته په کیسو سو
 ویل وایه داریشتیا سید پاچا دی
 هم مرشد دی هم اولاد د مصطفی دی
 که یې هسي موږ عزت په ورځو شپو کړو
 ټول یې ستړي د لاسو په مچېدو کړو
 زه چي گورم سید نه را معلومېږي
 یو ټگمار غوندي چالاک راته ښکارېږي
 باغوان و مسل سردار ته ویل خانه
 حقیقت خبره غواړه له باغوانه
 نه سید دی نه بزرگ دی نه اغا دی
 خدای خبر دی چی لاهم دی که جولادی
 زموږ وطن دی ځالگی د ناپوهانو
 پکښي گرځي همېش ډلی د سیدانو
 چي هر ډم او هر کم اصل ورته راسي
 هم خواجه سي هم مرشد سي هم اغا سي
 زړه مي سوځي د وطن پر بېقلانو
 چي لاسونه مچوي د دې ټگانو
 د وطن خلگ په لیکي تعویذونه

شکرانې ورته راوړي چرگي پسونه
د بې عقلو وي پيرې ورته ولاړي
توکوي د لوی او کم په خولو کي ناپی
ستا خاطر دی مچوم چي یې لاسونه
د اصیل او سردار پور دي عزتونه
که نه پېژنم یې ټگ دی اغانه دی
سید نه دی مرشد نه دی ملانه دی
خدای دي سیوری تل پر موږ لره سرداريې
هم مو سريې هم مو سترگی هم باداريې
ستاد سیوري برکت دی چي ژوندي یو
ته په قدر راته گوري چی سري یو

کابل انټرکاتینینټال - ۲۰۰۲/۱۰/۵

د جنازې کالې

شين سهار چي لمر لانه وراختلی
 لاد محکي پر مخ نه وځلېدلی
 چي له برکلي خبر راغی ملا ته
 چي مخلوق په ډلو ډلو ځی پاتا ته
 د برکلي د لوی خان مشر ناظرو
 چي کلونه د لوی خان سره نوکرو
 برائي دی په خپل کور کي غځېدلی
 یو ناخاپه د اجل غشي ویشتلې
 اوس مخلوق دي ور روان د خان د پرې ته
 چي ناظر پر اوږو واخلې هدیرې ته
 ملا سمدستي چپنه کړه تیاره
 سترگي توري شمله شخه له اهاره
 په تلواریي زموڼځول بیرته برېتونه
 د گلابويي پر ځان توی کړل عطرونه
 هم یې غاړي هر گړی تازه کولې

هم يې سترگي تورولې بيا کتلې
 لکه زوم له ستر نوکه په سامان سو
 له فېشنه چي فارغ سو وروان سو
 له دعاله آيتونو يې خوله ډکه
 سپين له ورايه ځلېدی لکه کالکه
 چا پوښتنه ځني وکړه ملا څه کړې
 په تلوار چی د برکلي خواته تله کړه
 ملا سترگي کړلې پورته ويل ولي؟
 ته خبر له کيسې نه يې د برکلي
 تېره شپه ناڅاپه مړد خان ناظر دی
 لوی او کم د کور او کلي په خبر دی
 ښه سړی و خامخا دی خدای بخښلی
 ښه جنت به يې په برخه وي منلی
 بختور به دا خانان او ملکان وي
 په نصیب چی د چا داسی ناظران وي
 جنازې او فاتحې ته يې ورځمه
 او ضرور د خان د زړه تسل کومه
 سړي وويل ملا مصيبت نوردی

لڳېدلی د برکلي په کور اوږدی
 کشکی مړد خان ناظر یا نوکران وای
 یایې مړه په درزنونو بزگران وای
 سل دي و مړه یو دي مه مړه دامتلی دی
 خان مړسوی دی په کلي کي اوربل دی
 لارده ورکه له وړو او له لویانو
 هم پر کور یې غم نازل هم پر خپلوانو
 چي ملا د سړي واورېدې خبري
 لڳېدلي یې پر سر لکه ډبري
 د چینی او جامو په ننداره سو
 ټول فیشن خوشی عبث ورته بنکاره سو
 هم پر عطرو هم رنجو باندی پینېمان سو
 بیرته ستون سو د خپل کور پر خواروان سو
 له سړي څخه لار ورکه سوه پرېشان سو
 په ملا پسی یې بڼه کړله حیران سو
 چي راغلی د ناظروې جنازې ته
 چي خان مړدی څنگه نه ځي هدیرې ته
 ملا وویل سړیه ته اتری یې

د دنياله کار او ژونده نا خبريې
جنازي ته د ناظر که زه ورتلای
په ورتللو به می خان خوشالولای
خوک خوشاله کم پخپله چي خان مړدی
حکه هر سړی چي مړدی هغه پردي
دا جامې له ځانه با سم خیرنېږي
ژر تر کوره پوري ځمه وخت تېرېږي

ویرجینیا - ۲۶/۴/۲۰۰۴

د کوه طور پر لور

کوه طور ته پیغمبر موسی روان و
 ټوله لار اخته په ذکر د یزدان و
 له آسمانه اورېدل پرې رحمتونه
 فرشتو باندي ویله سلامونه
 په خلقت کي ورڅرگند وه حکمتونه
 هره پاڼه کي لیدل یې قدر تونه
 له خالق ه یې اخیستي وه قولونه
 د وعدي پر لوري یې اخیستل گامونه
 جارېدل یې کانی، بوټی تر گامونو
 کوه طوري یې نازېدی په قدمونو
 ورته څيري هر گرېوان و د رازونو
 لوړ ختلی و تر هسکو مقامونو
 چي تر غوږ یې د شپانه سول آوازونه
 چي سپړل یې کاهو بوټو ته رازونه
 شپانه هم د خپل خالق سره گویا و
 دی هم ذکر د یزدان لره تنها و

دی له رب سره په خپل مقام لگیا و
 بې خبره له دنیا له مافیه و
 ویل خدایه چي تېرېږي پردې غرونو
 په شپلو کي په درو کي پردنبتونو
 چي کری ورځ یې ملگری د بادونو
 هم پرلاری یې د سپلونو بارانونو
 هره ورځ تازه کوي نوي بناخونه
 په اغزیو کي ایږدي تازه گلونه
 پردنبتونو پاشي تخم د سرو گلو
 غونچي راوړي د نرگسو د سنبلو
 مهار کړي دي وي وریځي په آسمان کي
 در سره وي خر سپلونه په باران کي
 زه پوهېږم چی خوږمن دي دي هډونه
 بند پر بند به دي خوږېږي اندامونه
 په اغزیو به دي خیري وي لاسونه
 هریوزخم به جلا کوي دردونه
 ستړي سوي به دی پښې وې هم لاسونه
 هره ورځ دي ترپښو لاندې وي ملکونه

کشکي زه دي وای ملگری د مزلونو
 درکولای می توبنې د سفرونو
 په کوچو می دي هډونه غوړولای
 بند پر بند می دي زخمونه رغولای
 هر ماښام می درته پښې ټکورولای
 په شیدو او په غوړو می نازولای
 خدایه ته چی د هر شي په درد خوږ من یې
 ته به څرنگه زخمی زخمی په تن یې
 کشکي هر سهار په دښت کی می لیدلای
 په خوږو تودو شیدو می مړولای
 چي له درده دی زگپړوی راته کولای
 زه دي سل ځله تر سر قربانیدلای
 پیغمبر د شپانه فکر ته حیران سو
 سمدستي له لاري ستون سو ورو روان سو
 یوه کلکه یې خپپه ورسره کړه
 د شپانه په خوله کی بنده یې خواله کړه
 ویل چوپ کښېنه کافره بې مذهبه
 له خالقه بې خبره بې ادبه

ته خبر يې چي خالق د جهان څوک دی؟
 دا بې عيبه دا قادر لا مکان څوک دی؟
 نه په سترگو هغه ذات ته سې ليدلای
 نه دي غوړد ده آواز سي اورېدلای
 هغه ذات نه د خوراک نه د پوښاک دی
 له زخمونو له عیبونو څخه پاک دی
 نه آرام لري نه خوب نه ستړی کېږي
 نه له کاره د خلقت ته کرارېږي
 هغه ذات نه ستا په سترگو معلومېږي
 نه په محکمه آسمانونو کې ځایېږي
 شپون يې چوپ کر موسی ولاړی کوه طور ته
 د دنیا او مافیه د خدای حضور ته
 د خلقت او مینې رب ته پر سجدو سو
 له هیبت ته د تعظیم په ژړېدو سو
 سړي پورته کړی ورځ نه کړ له ځایه
 نه له عرشه آواز راغی نه له خدایه
 پوره شپې ورځي يې وکړل فریادونه
 له آسمانه يې رانه غلغل جوابونه

په ژړا کي به يې چيغی کړي په زوره
 لکه شمع ننډی له خپله اوره
 ویل خدایه څه ګناه څه تعداده
 رانه سوي په دنیا کي څه خطاده
 ولی ږغ له عرشه نه راځي زما لورته
 د رب نورمي نه رسېږي د زړه کورته
 په اومه ورځ خالق ویل موسی ته
 نازولي د لار ورکوړهنماته
 چي ماته د بندګانو پیغمبر کړې
 ما کتاب درکړ د خلګو می رهبر کړې
 چي روښانه کړې د خلګو تیاره لاري
 ورته وښیې د خدای او شیطان چاری
 کړې يې پاکه د شیطان له مکره وینه
 ورته وښیې له خدایه سره مینه
 چي پر ما باندي مین و تا آزار کړ
 زما له لاري زما له عشقه دي بېزار کړ
 هغه خوله چی زما په ذکر په ثنا وه
 هغه خوله چی زما په مینه به ګویا وه

تاد قهر په خپره کړه خاموشه
 ترانه يې کړه د مينی فراموشه
 اوس به څوک زما د بڼکلا سندرې وايي؟
 اوس به څوک زما د قدرت پلوشه ستايي؟
 اوس به څوک د مينی مست وي په شپلو کي؟
 ترانې به مي څوک وايي په درو کي؟
 څوک به زما مينه خپره کړي په دښتو کي؟
 څوک به اوري زما نغمې په جگو غرو کي؟
 ورسه بيرته هغه زما مين پخلا که
 زما په مينه د شپانه ژبه گويا که
 چي مي ستايي نندارې د قدرتونو
 چي مي وايي ترانې د عظمتونو
 چي يې مسته وي شپېلی زما له يادونو
 چي مي پورته کړي نغمې د کمالونو
 زه په رنگ رنگ بندگانو يم منلی
 زه په هر مذهب جلا يم پېژندلی
 کرشمې می د قدرت خلکو ليدلي
 بې حساب له لاري ماته دي راغلي

زه د هري سمي لاری مددگاریم
زه خالق، د هر بنده سره پرلاریم
چاته گل چاته اغزي چاته بيدایم
چاته شمع د فانوس چاته بورایم
د هر چا په زړه کي خپلي نغمې وایم
زه د هر سوراو مقام لره پیدایم
خوک مي وینی په خلوت کي د شیخانو
خوک مي ستایي په محفل کي د رندانو
زه په هر خای کي حاضر د ټولو خداییم
زه مالک یمه د زړو نورهنماییم

د ملا نصرالدین غوا

ډیر پخوا په یوه کلي کی ملا و
 هر عمل یې له عالم څخه جلا و
 نه هیڅ وخت و په جومات کی هستېدلی
 نه په ژوند یې امامت و چالیدلی
 خو په علم کی تر هر ملا بهترو
 په خبرو کی تر ټولو زورور و
 نصرالدین په کلي کور کی پېژندلی
 پر کمبله د بنادی او غم بڼا غلی
 دی په زړه کی ډېر ساده په خوله هوښیار و
 هره ورځ به غولېدلی پر بازار و
 نارینه بڼه به پټ باندې خندله
 د ملا یوه یوه کیسه یې کړله
 چي ملا اومې هگۍ وې رانیولي
 په خپل کور کی ایشولي رنگولي
 تر اومو یې په ارزانه وې پلورلي

او مېرمني پرې ښراوي اورولي
 د ملا وې په مالت کي کيسې ډيري
 هم خوږې هم د خندا له حده تېري
 چا ويل د ملا ورک د ژوند درک وي
 همېشه به پر خره سپور وي خريې ورک وي
 يوه ورځ يې را نيولې يوه غوا وه
 په رنگ توره وه اوږده لکه بلا وه
 په بازار کي يو دلال و غولولې
 د دې غوا يې هر کمال ورته ستايلي
 ملا هم په جگه ييه پېرودلې
 په خوبني يي وه تر کوره راوستلې
 ويل ښځي د شيدو به مو ويالې وي
 هر سهار او هم ما ښام به مو مېلې وي
 هره ورځ به مو مېله وي پر کوچيو
 حاجت نه لرو بازار ته د غورپو
 خونه غوا ورته يوه لپه شيدې کړې
 نه ملا ته يې نصيب کلکي مستې کړې
 که هر څو به يې سلاوي مشورې کړې

رنگ په رنگ يې ورته جوړي ارداوې کړې
 ملا هري خواته واچولې منډي
 د وښو به يې راوړلې ورته پلنډي
 غوا بلا وه په هيڅ رنگ نه مېدلې
 کړۍ ورځ يې وې رېمباري غړو مېدلې
 نه شيدې وې نه مستې وې نه کوچي وه
 کور چهل و بوی نيولی و خواري وه
 د ملا مېرمن به ټوله ورځ لگيا وه
 هرڅه پاته په خدمت کي به د غوا وه
 غوا په کور کي د ملا د پاره غم سو
 د مېرمني له نارو يې زړه قلم سو
 خود غوا له رانيولو سو پښېمانه
 په سهار وختي يې گنج ته کړه روانه
 غوا خوړلي هم وانه هم ارداوې وې
 چاغه شلنډه وه په گنج کي يې نارې وې
 سمدستي دلال ملا ته سو وروړاندي
 په ځير ځيري غوا کتله لاندي باندي
 چي له ليري خريدار پر را ښکاره سو

د دې چاغې بڼايستې غوا په ننداره سو
 ويل وايه څومره غواړې درهمونه
 چي په مخ کي نن لرمه ډېر کارونه
 دلالتې سود غوا په صفتونو
 ورته لاندې سو تر سلو سو گندونو
 چي د غوا پلار او نيکه د ترکستان دي
 که يې مور که يې انا د هندوستان دي
 در بنکارې يې نسلي سترگي له ورايه
 په خوارۍ مورا وستلې تردې ځايه
 گوزاره يې په هوا او په اوبوده
 د خوراک نه د وېښو نه ارداو وده
 سرو کال به در کوي شيدې پريماني
 بې خوارۍ بې مصرفه او ارزاني
 په سهار او ماښام دوه منه شېدې کړي
 درته ډکي له کوچيو به کاسې کړي
 ملا واورېدې خبري په خندا سو
 و دلالت ته په پسته ژبه گوياسو
 که زما غوا لري دا دومره صفتونه

زه ساده یم چی پرا خلم غیرانونه
خپله غوا می ولي وباسم ببان ته
شیدې ولي وړم د بل سړي د بگدان ته
غوا یې بیرته را رهي کړه له بازاره
تر خپله کوره یې دوه هممه کړه لاره
چی په کور کي بیا ملا سو بیا یې غوا سوه
له کها له په هغه ورځ پورته غوغا سوه

ویرجینیا - ۲۰۰۴/۱۰/۱۹

ښکاري پاچا

پخوانيو زمانو کي يو پاچا و
 د لښکر په زور غښتلی پر هر چا و
 چلېدله يې حکمونه پر ملکونو
 ورته پاته پاچهۍ وه له نيکونو
 هم په زور هم يې په زرو کي لاس برو
 خدای ورکړي اقليمونه بختورو
 د پېر شوقي و د مېلو او د ښکارونو
 د شرابو د مستيو د سازونو
 همېشه به وپه ښکار پسې وتلی
 تش لاسونه يوه ورځ نه وراغلی
 له ليندۍ چي به يې خوشي کړله غشي
 سوري کول يې د هوسيو زړونه تشي
 ترې خطا نه سويو غشي په کلونو
 پر ملکونو يې کيسې وې د ښکارونو
 يوه ورځ ورنه خطا يوه هوسۍ سوه
 په غغستا رهي پر لوري د غونډۍ سوه

پاچا پونده کړ نیلی هوسی د وړاندي
 پی کوله یې مزلونه لاندې باندي
 له لښکره څخه لیري شهریار سو
 په هوسی پسی روان پروړکه لار سو
 هوسی واوښته تر غرونو تر دښتونو
 پاچا ستړی سو بېحده له مزلونو
 د آسمان تر نیمايې و لمر راغلی
 له گرمۍ د مځکي مخ و سوځېدلی
 ستړی سوی و چابک نیلی ښاغلی
 تېری سوی شهریار و نازولی
 هري خواته یې څرگند سول سرا بونه
 د مرگي یې پکښي واورېدل ږغونه
 له گرمۍ څخه یې ټول بدن بې واک سو
 د مرگ غېږي ته تنها پاته ټول واک سو
 خوله یې وچه سوله ستونی یې وچ کلک سو
 بې اسرې پاچا تنها پاته هک پک سو
 چي ناخاپه یې تر سترگو یو ځنگل سو
 د پاچا په زړه کي اورد میني بل سو

په ځنگه کي ورنښکاره یوه بیزو سوه
 د پاچا خواته د لاس په اشارو سوه
 بیزو وړاندي پاچا وروسته ورپسې سو
 په قدم قدم اوبو ته ورنژدې سو
 ورپه گوته په ځنگله کي یې چینه کړه
 په سړو اوبو وریځه یې سینه کړه
 هم پاچا هم یې بنایسته نیلې اوبه سو
 سمدستي خدای ته د شکر پر سجده سو
 له سجدې وروسته لیندۍ یې کړه راپورته
 د مرگ غشي یې کړ وارد بیزو لورته
 پوري ووري یې لږمون د بیزو سوری کړ
 ور خبر یې په یوه غشي زړگی کړ
 بڼاخ پر بڼاخ باندي تر مخکی را لوېدله
 یو په یو یې اندامونه ماتېدله
 په رگو کي یې لا ویني خوځېدلې
 د پاچا پر لوري یې سترگی واړولې
 ویل روح می دا دی الوزي له تنه
 جواب را که دا یوه لرم پوښتنه

اورېدلی می له پلاره یو وصیت دی
 نه پوهېږم چې درواغ که حقیقت دی
 پر بنایسته نیلي چې سپور زغر په تن یې
 راته ښکاري چی پاچا د دې وطن یې
 ښکاري وویل پاچا د دې جهان یم
 مگر ته څرنگه را پوه سوې زه حیران یم
 بیزو خلاصه کړله خوله ویل سلطانه
 زر کلنې تجربې نه دي ارزانه
 تجربه ده موږ ته پاته له پلرونو
 له کلونو له پېړیو له قرونو
 نامردي ده همېش کار د پاچاهانو
 پاچهان وهي سرونه د دوستانو
 لار چې هر څوک ورته وښیې په دار دی
 چې هر څوک ورسره ښه وکي سنگسار دی
 چې څوک لاس د دوستۍ ورکي غوڅوي یې
 چې ژوندی پر لاري ویني ښکاري یې
 په دنیا کي چی یې نوم د شهریار دی
 یا قاتل د خپلو وروڼو یا د پلار دی

په نصیب چي يې درکړې پاچهي ده
ستا په خټه کې اخښلې نامردي ده
که دي زما احسان پرسترگو وای منلی
د پاچا له نسله نه وې زیرېدلی

کابل اتیرکاتینینتال

۲۰۰۲/۶/۱۸

بشپړه نشه

یو سپړی د ښارد منع په ناحیه کي
 اوسېدی د غریبانو په کوڅه کي
 شاوخوا ورته پراته چي گاونډیان وه
 کسبگروه یا مسگریا نجاران وه
 کری ورځ وه په خواړی پسي وتلي
 د تن وینی یې کارونو وې زېښتلي
 د سپړي که څه خپلوان وه که دوستان وه
 په خواړیو وه لگیا په غم د ځان وه
 دی له هرڅه وېغمه زړه یې ښاد و
 نه په غم کي و د کار نه د اولاد و
 تر هغو به و په ځای کي غځېدلی
 چي به لمرد آسمان منع ته و راغلی
 د خپلوانو په خیرات یې گوزاره وه
 ورځ په خوب کي شپه یې ورکه په نشه وه
 یوه ورځ یې څه شراب وه رانیولي

سر پر سريې خو ترخي پيالې چنبلي
 په نشه کي يې خير نو پنبو ته پام سو
 نابره يې په زړه کي تېر حمام سو
 په عمرو کي يوه ورځ په غم د ځان سو
 ژريې کونښي ځانته سمې کړي روان سو
 په حمام کي چي جامې يې کړلې ليري
 پاکولې يې د پنبو او لاسو خيري
 ورپه ياد يې د شرابو دوکاندار سو
 سره لمبه سوله عضبه سور انگار سو
 چي اخيستي يې له ده څخه پيسې وې
 خرخي کړي يې پرده يو خو پيالې وې
 چي پخوا به ده خو مستي پيالې نوش کړې
 ترخي ورځي به يې ټولي فراموش کړې
 دانن څرنگه شراب څنگه نشه ده
 چي هم ورځ ورته معلومه ده هم شپه ده
 وارپه وار ورباندي قهر غضب زور سو
 په حمام کي يې هر شى ترسترگو تور سو
 لاس يې ونيوى د ځان له پرې مينځلو

وروان سو دوکاندار ته په ښکښلو
 نه یې پام سو و مخلوق ته نه خپل ځان ته
 کله محکي ته په قار کله آسمان ته
 لوڅ لغړ سیده روان سو و بازار ته
 په بازار کي د شرابو دوکاندار ته
 ویل ولي غولوي خلگ مکاره
 په شرابو کي اوبه پلوري غداره
 شپږ اوه پیالې مي سر پر سر چنبلي
 لایې زما رگونه نه دي ښورولي
 جبطه له لاسه تللي مي پیسې سوې
 نه په ښه مي د مستۍ نه د نشې سوې
 دوکاندار یې له لیدلو وار خطا سو
 شرابي ته یې کتله په خندا سو
 ویل څنگه را روان یې په ښکښلو
 بې پروا له خپلي خولې له بد ویلو
 اعتراض دي څه دی زما پر شرابونو
 چي یې مست یې له چنبلو د جامونو
 لڅ لپړ یې یې بازار ته را ایستلی

د دوکان مخ ته می لڅیږي درېدلی
غرغړې دي جوړې کړي دي بازار کي
لوی او کم دي خندولي دي په ښار کي
خه در وکړي چي دي زړه په نشه سوړ سي؟
د شرابو په چښلو دي نس موړ سي؟

ویرجینیا

۲۰۰۴/۶/۱۲

د پیریا نانو حمام

یو سپی له لیري ځایه و راغلی
 درې څلور ورځي مزل یې و وهلی
 خوږېدی یې هر اندام سترې په ځان و
 هر هډوکی یې جلا جلا ستومان و
 له چرتونو باندي خوب د شپې حرام سو
 نیمه شپه روان پر لوري د حمام سو
 په حمام کي د تودو اوبو مېلمه سو
 هغه دم یې سترې ځان خوله خوله سو
 پر بدن تودې اوبه یې تویولې
 له وجوده یې زړې خیري پرېولې
 وروپه ورو یې ستړیا کوچ وکړه هوسا سو
 په چرتونو د کارونو د سبا سو
 چی ناڅاپه څوک حمام ته سودننه
 داسي څوک لیدلی نه و ده ترننه
 پښې د اوبو وې نور وجود یې د انسان و
 دی له وهمه لږ زېدی ورته حیران و

دوه درې نور سول وردننه لنگ وهلي
 پښې د ټولو په يوه شان وې ناولي
 د يوه د آدم زاد نه وې خپرې
 پښې د ټولو وې گردۍ د اوبن خپرې
 چي تر سترگو يې شپږم اوم سړی سو
 هرو پښته يې داسي زير لکه اغزی سو
 په رگونو يې ورگډه زلزله سوه
 له هيبته يې پردوو سترگو تياره سوه
 آزانگې يې په غوږو کي گرځېدلې
 دواړې پښې يې تر نوکانو لږ زيدلې
 راولاړ سو چي نور ووزي له حمامه
 چي يې پښه له وهمه وښويده ناپامه
 په خدا سول چي حمام ته وه راغلي
 خدانه وه ځناور وه غرو مېدلې
 دې خدا يې لاهنوز کړه وېره زياته
 دی روان سو نوري يې ونه کتل شاته
 سړي سمدستي په ځان خپلي جامې کړې
 حمامي ته يې وروړاندي څو پيسې کړې

خړپدل له يې په زامه کي غاښونه
 ريږد بدل يې پښې لاسونه اندامونه
 دواړي سترگي يې وې هېښي راختلي
 حمامي ته يې پيسې لاس کي نيولي
 وې راغلي دې حمام ته انسانان دي
 نيم وجود يې د سړيو نيم اوښان دي
 د خپرو په رقم يې گردۍ پښې دي
 ترورنو پوري وړۍ ورباندي شنې دي
 حمامي له جامو خپله پښه ښکاره کړه
 د سړي پر زړه يې لا تبه سپره کړه
 د ده هم خپري اوښ غوندي گردۍ وې
 د سړيو له ټولۍ څخه پردۍ وې
 ويل داسي پښې خونه وې د وگړو
 داسي پښي راځي په جم گي د خپرو
 سړي سمدستي کوڅې ته کړله منډه
 له هيبته يې نيژدې وه مېرمن کونډه
 په کوڅه کي يې په سترگه يو سړی سو
 ل: کرار يې د سينې دکور دربی سو

ویل مه خه په حمام کي پیریا نان دي
 نیم سړي نیمی اوبسان دي شیطانان دي
 دوې گردی، گردی وړینی یې خپري
 له هیته زهره چوي د وگړي
 هغه خپله پنبه له مخکی کړله پورته
 په هوا یې کړه نیژدې د سړي لورته
 ویل داسي گردی پنبې خوبه یې نه وي
 دا کسان د پیریا نانو د کاله وي
 که یې داسي پنبې حمام ته وې راوړي
 گوره څوک دي آدم زاد نه دي زوي مړي
 سړی پوه سوچی نوبت و د پیریا نو
 هغه شپه وه پر حمام د شیطانانو
 نیمه شپه چی وه حمام ته رسېدلي
 له وطن د پیریا نانو وه راغلي
 پنبې د ټولو وې وړینی د اوبسانو
 بېگانه وه پر هیواد د انسانانو
 د پیري د لاسه څوک ولاړ سي پیري ته؟
 د لېوه شکایت څوک وکړي زمري ته؟

هغه ورځ د خلگو مېنه خرابېږي
چي يې عرض د چا تر غوږه نه رسيږي
يا د ټولو پښې په رنگ وي د اوبانو
يا يې زامي يا منگول وي د لېوانو
له نوکره تر باداره په يو رنگ وي
په يوه خوله له اولس سره په جنگ وي
کور په کور يې هم جنګونه هم د عوه وي
خو فقير ته يې همېش سلا يوه وي

ويرجينيا - ۲۶/۴/۲۰۰۴

د بېگار مالونه

پخوانيو زمانو کي يو پاچا و
 پر رعييت باندي ظالم لکه بلا و
 حکايت يې په بوستان کي دی راغلی
 د سعدي له خولې تر موږ دی رسېدلی
 وايي ټول وطن وگړو ته سور او رو
 چي جاري پر هره لوبشت قانون د زور و
 له حاکم سره وې ډلي د لوټمارو
 په گزمه تللي پلټني د خونکارو
 نراو بنځي لوی او کم وه په بغارو
 آسمانونه کاڼه کړي وه چغارو
 ټول اولس يې گومارلی په بېگار و
 که يابو، که آس، که خرو د سرکار و
 که له لوږي به چا کړله فريادونه
 لاهنوز به کړل پاچا شکايتونه
 زه به څه رنگه پر لار کړم دا وگړي

ولي کيک او کولچې نه خوري دا زوي
مړي
يوه ورځ پاچا له پوځه را جلا سو
برابر پر يوه کلي يک تنها سو
چي له ليري يې په سترگه يو دهقان سو
په کرار کرار يې خواته ور روان سو
کړونده کي له دهقان سره يو خرو
په ځان غټو بنو بارو ته برابر و
خو دهقان يې ولرگی پښې ته نيولی
په واهه يې لکه مړي ساختلی
د پاچا هم زړه پروسو هم حيران سو
ور نيژدې سوله دهقان سره گويان سو
دومره ظلم پر حيوان باندې چا کړی
دا خو ځان لري خو بږي نه دی مړی
دهقان وويله لار دي وهه وروره
ته خبر يې د کوټوال له ظلم و زوره
چي په کلي کي بوده ويني دده دی
بېگارونه په کوي دده په بڼه دی

شپه په کور کي را سره وي مړووي يې
 سهار امر د سرکار وي ورکووي يې
 په لرگي يې ځکه پښه باندې وهمه
 چي په لوی لاس مي دا خپل خر گوډومه
 خرچي گوډوسي د پاچا نه په کار يېزي
 تربېگاره ترکوټواله نه رسي يې
 گوډوم يې چي هوسا سي له کارونو
 او فارغ سود سرکار د بېگارونو
 تاد خضر نکل نه دی اورېدلی
 چي د خدای په خپل کتاب کي دی لیکلی
 خضر ناست و د موسی سره کښتۍ کي
 د څو نورو مسافرو په ټولۍ کي
 چي د سیند غاړي ته ورسېدل دواړه
 خضر سوری کړله کښتۍ چي سوه ويجاړه
 چي موسی ورڅخه وکړله پوښتنه
 څه بدي دي وه لیدلې له څښتنه
 په ناحقه چي دي روغه کښتۍ سوری کړه
 لار دي بنده د څښتن د غریبۍ کړه

خضرو وويل په دې کي مي حکمت و
 هسي نه چي دا مي تل د ژوند عادت و
 د دې سيند په جزيرو کي داړه ماردی
 پر کښتيو باندي تل دده ناتاردی
 کښتۍ روغه ترده نه سي تېرېدلای
 سراو مال ورڅخه څوک نه سي ژغورلای
 په لوی لاس مي ځکه ماته دا کښتۍ کړه
 بېکاره مي د سفر او له خواړی کړه
 چي موجدونو ته د سيند نه وي وتلې
 د ظالم په لاس چي نه وي ورغلې
 مال بهتر دی چی دي مخ کي تباه کېږي
 تر هغه چي د دښمن لاس ته ورلوېږي
 بېخبره دهقان و خندل سلطان ته
 چي يې دوې سترگي نيولې وې دهقان ته
 چي د خړه پښه ماتوم بې خبر نه يم
 څه بې عقل او جاهل بې هنر نه يم
 پرېږده خردي په پښه گوډ وي خو به زما
 وي

په امان به له ظلمونو د پاچا وي
 پاچا ولاړی په لښکر پسي روان سو
 تر ما بڼامه دلته هلته سرگردان سو
 لاس او پښې يې د ستړيا تبې نيولي
 کنډواله کي يې شپه راغله د بڼا غلي
 په سبا سهار پيدا کړ لښکريانو
 وفادارو افسرانو اردليانو
 هريوه د خدای ادا کړ له شکرونه
 پر ميدان باندي هوار سول نعمتونه
 رنگ په رنگ د ښکار له غوښو سالنونه
 کبابونه له شرابو ډک خمونه
 چي پاچا يو څه په خود کي د نشې سو
 او په ياد د تيري ورځي تېري شپې سو
 ورپه زړه يې سو دهقان ترڅې خبري
 پر سينه يې لگېدې لکه نشتري
 هغه دم يې حکم وکړ د نيولو
 لاس تر لاسي د دهقان د راوستلو
 چي دهقان حاضر په مخ کي د سلطان سو

لکه پانی د خزان داسی لږزان سو
 له ژوندونه یې لاسونه وه پرېولي
 وچي سترگي یې جلاد ته وې نیولي
 په دې پوه سو چي له مرگه نه خلاصیږي
 چي د گورو یې هغه شپه نه پر کور کیږي
 له ناکامه یې خوله پرانسته گویان سو
 د مرگي لور ته رستم غوندي روان سو
 ویل ستا پر شا وخوا چي جنرالان دي
 په دربار کي نازولي امیران دي
 له ستمه یې د محکمي مخ سو راوردی
 هروگړي ته د وېځ کلی او کوردی
 یوزه نه یم چي فریاد می ځي آسمان ته
 د وطن لاس به رسېږي ستا گږپوان ته
 که دي زړه دی چي می واستوي زندان ته
 د جلاد په لاس که ځمه گورستان ته
 بند پر بند می پرې کوي هم می رضاده
 تروېنېته می نری غاړه توره ستاده
 زما خبري که دي بدي وي راغلي

که دي سختي پرزړگي وي لگيدلي
 ستا چاره له استبداده گرځېدل دي
 ستا چاره دخپل گرېوان قاضي کول دي
 نه چي ما بېچاره پرې باسي چرې ته
 يامي پورته کي د داروغه پرې ته
 چي دي ظلم پر مخلوق دی چلولی
 نوبه ولي يې په خلگو کي منلی
 نه پوهېږم ستا آرام څنگه په ځان وي
 چي له لاسه نا آرام دي مظلومان وي
 په دې کله سي پاچا زړو ته منلی
 درباريانو چي دربار کی وي ستايلي
 څه فايده چي دي په مخ کي کړي دعاوي
 د مظلوم وي درېسې تر شا بڼراوي
 پر ظالم پاچا اثر د وينا وسو
 عقل فکر سرته ولاړی زړه يې ښه سو
 هغه کلي کي چی سريې سو گرېوان ته
 هغه کلي يې وروباڅښه دهقان ته
 نه زده کېږی دومره څه له عالمانو

لکه واورې چی شوک عیب د ناپوهانو
له دوستانو دي عیبونه ټول پټیږي
که ته بد کوي پر دوي به بڼه لگېږي
ټول عیبونه دي د بڼمن ته څرگندېږي
چې هغه ته آینه غوندي بنکارېږي
دوستان نه دي چی دي تل کړی صفتونه
دوستان هغه دي چی وایی دي عیبونه

ویرجینیا

۲۰۰۴/۱۰/۲۲

د استاد رمزونه

لوی سکندر هغه پاچا د پاچهانو
چي نسکوريې کړل جامونه د شاهانو
چي يې ړنگي کړې ماني د زورورو
ککړۍ يې رغولې د لښکرو
لاندي کړي يې کوچني لوي هيوادونه
په سجدو ورته راغلي وه تاجونه
خوارونه يې په لاس کي وه د زرو
بې حساب خزانې د جواهرو
له خپل ملکه څخه ليري په مزلونو
راتېرسوی و تر غرونو دريابونو
چي هر څويې وه اېل کړی وطنونه
چي هر څويې تر لاس لاندي وه ملکونه
په هغه پيمانه زيات وه فريادونه
زياتيدل به هره ورځ پکښي عرضونه

نه په خاوره کي يې نوم د عدالت و
 نه خوشاله په يوه ښار کي رعيت و
 غلبلي وې په هر ښار کي د خوارانو
 فريادونه وه نارې د مظلومانو
 په هر ځای کي شکايت له حاکمانو
 هر حاکم و له ټولي د قاتلانو
 صوبه داريې تر قاضي په زړه ظالم و
 له قاضي سره يې پټ راز د حاکم و
 له عسکره تر سالاره ټوله غله وه
 په بدې په ناروا کي سره مله وه
 مقرر چي به يې څوک علاقه دار کړ
 په سبا به يې د کلي ژوند په دار کړ
 کوچيدل خلک له ښار څخه تر ښاره
 په هر ځای کي فرياد پورته له سرکاره
 چي به سوال کاوه سکندر له وزيرانو
 له قاضيانو او له سترو جنرالانو
 پر سجده به سول چي سيوري د يزدانه
 زموږ د سر امان دي وي لويه سلطانه

د وطن هره گوبښه کي خیریت دی
 په دعادي هروگړی هر مالت دی
 یو نعمت یې نازل سوی یې له خدایه
 ستاد سر سیوری دي خدای نه کي بېخایه
 ستاد توري او د عقل برکت دی
 چي غریب دی که بډای دی په راحت دی
 هروگړي ته څرگند دا حقیقت دی
 چي په ټوله قلمرو کي عدالت دی
 د زمري څنگ ته بنایستې هوسی اوسېږي
 نه له دارو نه منگلوی یې پریږي
 پریوه گود راوبه چښي قومونه
 که لېوان دي که اوزگړي که پسونه
 اوریدلی که له چا مو شکایت دی
 یا شکمن چیرته څوک زموږ پر حکومت دی
 نو غلیم د تخت او تاج او د وطن دی
 دروغجن دی، دروغجن د خدای د بنمن دی
 په وطن کي ډلي گرځي د ناکارو
 د بد ذاتو، د لوټمارو، د اشرارو

هغوی نه غواړي چی سوله کراري وي
 د سلطان د عدالت حکم جاري وي
 سکندر پټ استازی واستاوه هېواد ته
 ارسطو، هغه د هر علم استاد ته
 خپل استازي ته یې خپل مشکل عیان کړ
 ارسطو ته یې د ده په خوله بیان کړ
 چي مشکل دی راته پېښ په زړه نولېږم
 راته هیڅوک ریشتی نه وایی پوهېږم
 هره ورځ راته راځي نوي عرضونه
 په هر کلي کي د خلکو فریادونه
 که قاضیان که جنرالان که حاکمان دي
 داړه ماړ دي، دروغجن دي، ظالمان دي
 نن سبا د بد مرغیو راته لارده
 یوه ټینگه او پخه چاره په کارده
 ارسطو هغه سرتاج د هونبیارانو
 ها سلطان په قلمرو کي د پوهانو
 پټه خوله په اندېښنو کي سو پرېکشان سو
 له استازي سره خپل باغ ته روان سو

زړې درختي يې له بېنځه بېنځه کښلې
 او پر خای يې تنکۍ ونۍ کښینولې
 ویل یوسه زما سلام سلطان سکندر ته
 د جهان د پاچهانو زور ورته
 چي له ما څخه يې ليري په مزلونو
 تردښتونو، هسکو څو کو دریا بونو
 اوس مي تاته پیغام نه سي رسېدلای
 زما سلا دي په هیش درد نه سي خوړلای
 هم بوډایم تاته نه سم څه ښودلای
 سکندر ولاړی په خلوت کي سو دننه
 له استازي يې هورې وکړه پوښتنه
 ورته تېره يې کیسه کړه د نیالگیو
 د زړو ونو د کښلو له پټیو
 سکندر پوه سو د استاد له مصلحته
 په سبا سهار بهر سو له خلوته
 برطرف يې جنرالان او حاکمان کړل
 هم ګوښه يې له کارو زاړه قاضیان کړل
 ډلي ډلي يې کورونو ته روان کړل

لاس تړلي يې څوک شومه د زندان کړل
مقرر پر مقامونو يې ځوانان کړل
دلبنکري يې نوي نوي افسران کړل
ارسطو ورته لېږلي وه رمزون نه
ده له رمزه وه اخستي دا پندونه
زور گمراه لاري ته نه سي سمېدلای
لو مينا خبری نه سي زده کولای
کوږ لرگی په بار کی نه سي ځاييدلای
نه کوږ بار سي ترمنزله رسېدلای
په وطن کي کراري سوه عدالت سو
له زړو داره مارانو په راحت سو
د خاين قاضي يې ورانه کړله خونه
اهل کار ته چي يې وسپارل کارونه

ويرجينيا

۲۰۰۴/۱۰/۹

د نمرود لښکري

کتابونو کي راغلی دایان دی
د نمرود د پاچهۍ پکښي داستان دی

په میراث ورپاته سوي وه ملکونه
له مشرقه تر مغربه هیوادونه
په اوږو کي به تل سپور وود دیوانو
پرولاري وې پیرې د پریانانو
که په سمه که په غرو کي پاچهان وه
په دربار کي د نمرود به غلامان وه
جواهر د سمندرو که د غرونو
خزانو ته یې ورتلل په خرمنونو

په حرم کي یې زرغوني بنایستې حوري
خپدې لکه رنگینۍ مرغلي
په باغونو کي هروخت مېوې پرېماني

د شرابو وې ويايي پکښې رواني

که هرڅه خالق ورکړي دا قدرت و
دی منکر د لوی څښتن پر حقیقت و
ده خپل ځان باله خالق د کایناتو
ځان یې خدای باله د ټولو مخلوقاتو
ده سوځلي وه په اور کي هیوادونه
قتل کړي یې له خېلمې وه ښارونه
روا کړي یې خپل ځان ته وه مرګونه
ورته خلګ ښکارېدل لکه پسونه
چي هرڅومره په دنیا کي انسانان وه
د نمرود په نظر ټوله غلامان وه
ده سجدې غوښتې له خپلو بندګانو
چي سرونه وي کارېده د انسانانو

د طالع جام یې په هغه ورځ نسکور سو
چي د کبر او غرور پر نیلي سپور سو
ویل وزمه په جنگ د آسمانونو

مُحَکَہ خای دی د کمزورو قدرتونو

د نمرود نوم به منلی ټول جهان وي
چي په جنگ می راوتلی شین آسمان وي
چي په غشو د آسمان سینه غلبیل کړم
زورور به له کمزورو څخه بېل کړم
بندگان به مي له زور څخه خبر سي
پر سجده به راته مُحَکَہ، سمه، غر سي
نمرود پورته خپل پوځيان کړله پر غرونو
شيشنبد له مست آسونه پر دښتونو
ښخ سو پورته د سورنا او د ډولونو
يو نمرود ويا دېدی چی په نظمونو
د آسمان پر لوريې غشي اوروله
د نمرود په نوم ناره پورته کېدله

نه دښمن چاته معلوم نه مورچلونه
خُغلبدله په دښتونو کي آسونه
د آسمان له لوري والوتل بادونه

ورسره وه د غوماشو لوی پوځونه

زهر ماري يې وه ملگري د نېښونو
نمرو ديان يې قتلوله په زرگونو
په ساعت کي يې ورقتل افسران کړل
د مرگي يې مېلمان له لوی جنرالان کړل
نه په تاخه خلاصېدل نه څوک په زغرو
عزراييل ته حساب نه و د ککرو
له قضا يوه غوماشه بې وزره
چي په پوځ کي د سيالانو وه ډنگره
له آسمانه را اخیستې وه بادونو
برابره د نمرود سوه پر بریتونو
له بریتونو د سېرمې خواته سوه پورته
لاري يې وکړه د نمرود د ماغزو لورته

د ماغزو په منع کي جوړه يې ډېره کړه
د نمرود يې د دوېخ په منع کي شپه کړه
په ماغزو يې لگول تېره نېښونه

هریو نېښ یې د مرګی تېره تیغونه

له عذابه یې سوه ډکه د ژوند خونه
ورنه هېر یې کړل عیشونه قدر تونه
چې هر ځل به یې نېښ ورغی وځاتته
د نمرود به چیغې پورته سوې آسمان ته
چیغی نه وې انگولایوې غرغړې وې
نه انسان ته ورپه یاد داسې نارې وې
انگولایوې د نمرود چی به سوې پورته
حیواناتو به ځغستل د ځنگله لور ته
لېونی غوندي به گرځېدی په خونو
خپلي غوښی یې څیرلې په غاښونو
په علاج پوري یې ټول خلګ حیران وه
هوبنیاران وه، حکیمان که طبیبان وه

نمرود ږغ وکړ پر خپلو نوکرانو
د دربار پر نازولو غلامانو
چې وهی پر ککړی مې په لرګیو

چي فارغ سم د دردونو له خواريو

چي پرسريې اورېدل کاري ورونه
په نارو به يې کانه کړله غوږونه
له درباره به په تېښته وزيران سول
په غارونو کي دننه به خپلوان سول
چي بېسده به نمرود سوله ورونو
بیهوښی کي به کرار سوله نېښونو
خو شیبې وروسته به بیرته غرغړې سوې
تر آسمانه به يې پورته غلبلي سوې
سل لرگي به يې واهه په ککړۍ کي
چي نارې به يې کراري سوې مری کي
پوره سل ورځي يې وخوړل ورونه
دلرگيو تر باران لاندې نېښونه

ایله وروسته عزراييل پر مهربان سو
له فاني څخه باقي اورته روان سو
هر بنده چی د غرور پر نیلي سپور سي

مخ يې تور سي ورته مخ درد او اور سي

غرور حق دی د خښتن چي کبریا دی
د بنده غرور دوي ورځي دی فنا دی
ازل هر سړي ته ايښي خپله لومه
نمرو ديان کړي د غوماشي د نښن شومه
چي يې وړلې د آسمان پر لور لښکري
آسمان څرنگه ورماتي کړې وزري

چي يې حکم چلېدی پر عقابانو
د غوماشي مسخره سو د سيالانو

ويرجينيا

۲۰۰/۱۰/۱۰

متلونه

چي اوبن پنه نځېدو سي په رقصونو
خپل څښتن يې شرمولى په شرمونو^(۱)
اوبنه هرڅه دي بې هوښه راته ښکاري^(۲)
لوى به يې مگر فارغ له وزرونو^(۳)

له سوالگر څخه چى سوال کوي بې بخته
لکه سپى چي ډوډى غواړي له فقيره^(۴)
د زمري په دود په ښکار پسي روان سه
لا ترڅو به يې گدا په زړه زهيره

څوک چي اورته نيژدې کېږي سوځل کېږي^(۵)
دا متل دى اورپه اور نه وژل کېږي^(۶)
اورته خپل او پردى يودى که پوهېږي^(۷)

(۱) اوبن چي گډېږي نو خپل څښتن شرموي.

(۲) اوبنه هرڅه دي بې هوښه.

(۳) اوبن که هرڅو لوى دى الوتى نه سي.

(۴) چي سوال کړي له سوالگيره لکه سپى چي مړى غواړي له فقيره.

(۵) چي اورته نيژدې کېږي آخر په سوځل کېږي.

(۶) اورپه اور نه مري.

(۷) اورته خپل او پردى يودى.

او هميش به له بخرکي اور لگيږي^(۸)

باز چي خپله خاله پرېږدي په هوا سي
د پاچا منگول يې خای وي يا جالونه^(۹)
باز که هر خونه بوډا سي او يا خوار سي
له چونگېني يې په خوله وي پرېزون^(۱۰)

نوم له نومه نه بېلېږي په وطن کي^(۱۱)
شرمېدلی څوک په ورور څوک په ابادی
د غاتري يې د پلار وکړه پوښتنه
ويل خداى را کړی آس غوندي مامادی^(۱۲)

د يوه نا ورين به پای د بل به سرو ي
غم هيڅکله له غمونو نه شرمېږي^(۱۳)

^(۸) اور له بخرکي لگيږي.

^(۹) باز چي خپله خاله پرېږدي خای يې د پاچا منگول سي.

^(۱۰) باز چي هر خونه خوار سي چونگېني نه خوري.

^(۱۱) نوم له نومه نه پرې کېږي.

^(۱۲) غاتري ته يې ويل پلار دي څوک دی ويل آس غوندي مامالرم.

^(۱۳) غم له غمه نه شرميږي.

د عالم سره به غم په هېڅ کي شمارې^(۱۴)

خو په ویر کي هر څوک خپل مړی ژرېږي^(۱۵)

څه په کار دي له واده وروسته نکړيزي^(۱۶)

که خواړه دي خو ژوند و ته په کارېږي

هسي نه چي دي پر مړي طبيب گرځي

په درملو د ژوندیو رنځ رغېږي

چی نېستي يې په هستي کي په یاد نه وي

تل پر مخ باندي څپېږي د سبا خوري

د نېستۍ د ژوندون هر ساعت مرگي دی^(۱۷)

د نېستۍ غمونه هر سړی تنها خوري

^(۱۴) له عالمه سره غم نه غم.

^(۱۵) په ویر کي هر سړی خپل مړی ژاړي.

^(۱۶) نکړيزی چي تر واده تېري سي په دېوال بې وټپه.

یا تر اختر وروسته نکړيزي په دیوال وټپه.

^(۱۷) د نېستۍ هر ساعت مرگ دی.

دوست ته دومره طمع وکړه چي يې توان وي^(۱۸)
پراوړو باندي يې مه ايږده بارونه
د دوستۍ مزل د سلو کالو لار ده^(۱۹)
په سختۍ کي وي په کار د دوست لاسونه^(۲۰)

که د وني عمر سل کاله په شمار وي
د مرغۍ به يوه شپه باندي تېرېږي^(۲۱)
يوه شپه به له پلندر سره هم وسي^(۲۲)
خو کلونه احتياج نه گلول کېږي

پرړانده د شپې او ورځي توپير نسته^(۲۳)
ورته مه راوړه په شپو کي خراغونه
د کانه له ډول وهلوسره څه دي
دړانده مخي ته مه کوه رقصونه^(۲۴)

^(۱۸) دوست ته دونه طمع کوه چي د لاسه يې کېږي.

^(۱۹) دوستي د سلو کالو لار ده.

^(۲۰) دوست د سختۍ دپاره دی.

^(۲۱) که د وني عمر سل کاله وي، د مرغۍ به باندي يوه شپه وي.

^(۲۲) يوه شپه د مور له مېړه سره هم تېرېږي.

^(۲۳) ږانده ته شپه او ورځ يو شان وي.

^(۲۴) ږانده ته گڼېږه مه، کانه ته ډول مه وهه.

هر ځانده ته د خولې لاره ده معلومه^(۲۵)
له ږندو به امسا يو ځلي ورکېږي^(۲۶)
د هوښيارو آزمويڼه تل پر بل وي
جا هلان به هره ورځ په دام کي لوېږي^(۲۷)

نه د بدو نه د ښو غم ورسره وي
نه اتن لره پيدانه د نا ورين دي
اور پر خپله ټکۍ اړوي وگړي^(۲۸)
د ابا په غم کي نه دي د خورجين دي^(۲۹)

مېړه نسته چي ملک مو ميروگۍ دی^(۳۰)
خود به بولود ابا مېړه ميراته
وران دي غواړمه اته ښاد به نه سې
چی نارې دي امرالدين ته سولې پاته^(۳۱)

^(۲۵) ځانده ته د خولې لار معلومه ده.

^(۲۶) ږوند يو ځل امسا ورکوي.

^(۲۷) هوښيار يې پر بل آزمېښي، بې عقل پر ځان.

^(۲۸) هريو پر خپله ټکۍ اور اړوي.

^(۲۹) ابا مه گوره خورجين يې گوره.

^(۳۰) د نه مړو ملک سو ميرو.

^(۳۱) اته وړان سې چي نارې دي امرالدين کوي.

هغه هم نن د خانۍ د ملګۍ سو
چي مرغه يې ده شنه سوي په دېګدان کي^(۳۲)
څلور پښې کړلې چونګښي ورته پورته
نالول چي يې آسونه په ميدان کي^(۳۳)

د خداي برخي دي پخپله خداي وېشلي
په ازل کي سپور او پلي نه سمېږي
که سل منه په روپۍ سي د اور بشو
په حساب د خړه يوه لپه رسېږي^(۳۴)

چي په کور کي يې يو موټي اوږه نسته
هغه هم پر بام جوړ کړي تنورونه^(۳۵)
په وطن کي اوس د سپيوله نيستيه
پشو ګرځي پر بامونو شخ برېتونه^(۳۶)

^(۳۲) په دېګدان کي يې مرغه شنه سوي ده .

^(۳۳) آسان يې نالول چونګښو هم پښې پورته کړې .

^(۳۴) اور بشي که د روپۍ سل منه سي د خړه برخه يوه لپه ده .

^(۳۵) په کور کي يې يو مټ اوږه نسته پر بام يې تنور جوړ کړی دی .

^(۳۶) د سپيوله نيستۍ پشو پر بام کوي بازي .

ترکاني پرييزوگانو حواله کي^(۳۷)
د پندي زماني وگورئ کارونه
را وستلي يې دى او بن الغندي ته
خوک دانه وايي چي نه لري لاسونه^(۳۸)

د اوبنانو له بازيو سره څه دي
جوړنگان له پېخه مه ورباندي باسه^(۳۹)
اوبن که غټ دى د شيدو تمه ترې مه کړه^(۴۰)
پوره نه وي هره چار د چاله لاسه

چي سرکار اوبنان له خلگو سرکاري کړل
گيدو وځغستل په تاخه سوه روانه
چي پوښتنه چا کول د سترو ځغاستو
ويل سخته پاچهي ده بې پرسانه^(۴۱)

^(۳۷) ترکاني د بزو کار نه دى.

^(۳۸) اوبن ته يې ويل الغندي وکه، ويل يې په کومو لاسو گ.

^(۳۹) اوبن ته يې ويل بازي وکه ده جوړنگان له پېخه وايستل.

^(۴۰) اوبن که غټ دى هم د شيدو تمه مه ورڅخه کوه.

^(۴۱) اوبنان سرکاري کېدل، گيدري هم ځغستل ويل يې بې پرسي ده.

د طالعو بخت وېشونه په قسمت دي
سيالداري يې نه په زړسي نه په زورسي
د بې بختو پسر سر اوري غيبي کاني
بخت يې تورسي چي دښمن يې د پلار کورسي^(۴۲)

اوږده شپه به بېله چرگه هم سبا سي^(۴۳)
چي چرگ نه و آذان چا کاوه يارانو^(۴۴)
خپل بازو ساتندوی دی د مرگ ناموس دی
تمه پرې که له خپلوانو له يارانو

چي مېړني ته خدای په قارسي وزر ورکړي^(۴۵)
د چغال چي اجل راسي مخ پر ښار ځي^(۴۶)
چي د غارو خولې ته ورسېږي سم سي
همېشه په لويو لارو کي کوږ مار ځي^(۴۷)

^(۴۲) بخت يې تورسي چي دښمن يې د پلار کورسي.

^(۴۳) بې چرگه به هم سبا سي.

^(۴۴) چي چرگ نه و آذان چا کاوه؟

^(۴۵) مېړني ته چي خدای په قارسي وزر ورکړي.

^(۴۶) د چغال چي اجل راسي مخ پر ښار ځلي.

^(۴۷) مار پر لاري کوږ کوږ ځي، د غار په خوله کي سم سي.

که تمام جهان جنت سي خود بل دی^(۴۸)
هر سړي ته خپل وطن لکه کشمیر دی^(۴۹)
پر پردي ولات سي کم د مړو قدر^(۵۰)
هر سړی پکښي اخته د خان په ویر دی

خدای هر چاته په قسمت برخي ورکړي
هیچا خراس کړی نه دی په زینونو^(۵۱)
کوټه سپی د تازی خای نه سي نیولای
نه تپوس کولای بنکار سي د بازنو

چا چي خای په شیش محل کي وي نیولی
په ډبرو د چانه ولي کورونه^(۵۲)
چي د چا شړی شلوي شال به یې شلپړي
تر قیامته ټینګیدای نه سي شالونه^(۵۳)

^(۴۸) که دنیا جنت سي خود بل ده.

^(۴۹) هر چا ته خپل وطن کشمیر دی.

^(۵۰) پردي ولات د مړو قدر کموي.

^(۵۱) خر په زین نه آس کېږي.

^(۵۲) څوک چي په شیش محل کي اوسي د چا کور ته ډبري نه غورځوي.

^(۵۳) ته زما شړی، ته لاس مه راوړه زه به ستا شال ته لاس نه دروړم.

که هم سراو هم حیا غوارې ساتلې
خان محتاج نه کړې د هر چا د لاسونو
نه د سوال په اوبو ژرنده چلېدای سي^(۵۴)
نه د حج سفر لنډېږي په ټوپونو^(۵۵)

هر بنده لري عیبونه بي حساب
نیک بختانو گوته خان ته وي نیولې
پر دنیا به داسي ونه پیدانه سي
چی یو ځلي به باد نه وي ښورولې^(۵۶)

سل علتہ یې په خان وي باک یې نه سي
د بل یو عیب ورته ښکاری سل عیبونه
خپل عیبونه همېشه د اوبو منځ وي^(۵۷)
چاته نه ورځي د خپلي خولې بویونه^(۵۸)

^(۵۴) د سوال په اوبو ژرنده نه چلېږي.

^(۵۵) د مکې سفر په یوه منډه نه لنډېږي.

^(۵۶) داسی ونه نسته چي باد نه وي ښورولې.

^(۵۷) خپل عیب د اوبو منځ وي.

^(۵۸) د خپلی خولې بوی چاته نه ورځي.

يوه ورغ بهه د کلونو کسات اخلي
باور کله په قولونو د دښمن سي^(۵۹)
چي د نوک ځای يې پيدا کړ سوک به ځای کړي^(۶۰)
اورته راسي عاقبت د کور ميرمن سي^(۶۱)

د دوو بنو په جنگونو کي رسوا سول
په کاله کي پراته وه پټ عيونه
د موچي خونه پخوا لاهم ورسته وه
لا بوي نه سوه چي و سول بارانونه^(۶۲)

بڼه خو دا چي د جانوم په ټکي ياد سي
يو کفن هم د غريب هم د ماړه دی^(۶۳)
چي مرگی سته بڼادي نسته په دنيا کي^(۶۴)
مرگی اړ نه په واره نه په زاره دی^(۶۵)

^(۵۹) د دښمن په قول اعتبار نسته.

^(۶۰) يو وار نوک ځايوي بيا سوک.

^(۶۱) اورته راغله د کور ميرمن سوه.

^(۶۲) د موچي خونه پخوا ورسته وه چي باران و سو بويونه يې پورته سول.

^(۶۳) دوه گزه کفن هم د خان هم د نېستمن.

^(۶۴) چي مرگ سته بڼادي نسته.

^(۶۵) مرگ نه په واره نه په زاره دی.

چي غيرت لري په خپل ايمان به پايي
بې غيرته د بل مرگ ته هوسپېږي
دامتل دی یو به مړ بل به مړ نه سي^(۶۶)
څوک د مړو په ميراث کله مړېږي

مرگ د ډېرو پرده پوښ وي کله کله^(۶۷)
که د ټولو پر همدغه لاره یون دی
جنت ښه ځای دی د هر چا به زړه کېږي
خو گټل یې هم د زړو نو په چاودون دی^(۶۸)

ځان شیرین دی ژوند پر هر چا باندی گران دی
مرگی تر یخ دی او تاوان هم سراسر دی
خو تر دې چي ژوند په لوړه کی تېرېږي
په ډک نس مرگی ترې سل ځله بهتر دی^(۶۹)

^(۶۶) یو به مړ نه سي بل به مړ نه سي.

^(۶۷) مرگ د ډېرو پرده ده.

^(۶۸) جنت ښه ځای دی خو ورتلل د زړه په چاودون وي.

^(۶۹) تر هغه چي ژوند په لوړه تېرېږي ، مرگ په ډک نس بهتر دی.

که عمرونه سي زر کاله د وگړو
آخر مرگ دی چاره نسته له دې یونه^(۷۰)
مه مي چاته کړې څه پاته چي میراث سم
مه د چا کړې راته پاته جايدادونه^(۷۱)

دا دوستي ترمزله نه سي رسېدلای
نن سبا به سره ووهي سرونه
که د غلو وروړي خوږه ده یوه شپه ده
او پروېش به خامخا کوي جنگونه^(۷۲)

دا ملگری په خوله خوږ دی په زړه کوږ دی^(۷۳)
یوه ورځ به دي د سردښمنان ستايي
په خواږه، خواږه ویل درته لگيا وي
نن سبا به دي د کندي پر لوري يايي^(۷۴)

^(۷۰) که دي عمر سي زر کاله، آخر به ومړې زما لاله.

^(۷۱) مه مي چاته پاته کړې، مه د چا را پاته کړې.

^(۷۲) د غلو وروړي خوږه ده خو پروېش باندي جگړه ده.

^(۷۳) په خوله خوږ په زړه کوږ.

^(۷۴) خواږه خواږه به درته وايي و ژور ته به دي يايي.

چي په کلي کي د دوو سره جگړه سي
همېشه به د دريم سړي په ښه سي^(۷۵)
د چغلو شيطانانو ځالگي سي
په يوه ځای کي چي يو موټی کلی دوه سي^(۷۶)

په دوستي کي د ښمني درته پيدا کړي
خپل دوستان او ځان دي وساته له پوره
د بدۍ تخم که نه پېژني پور دی^(۷۷)
څه ښه وایي پوره ورک دي کړه دوه کوره^(۷۸)

نابلده به څه غلا څه به پيدا کړي
څرک له کوره دی چی خونه دي تالا سي^(۷۹)
چي په خوا او په خاطر کي نه راگرځي
يوه ورځ به هغه څوک درته بلا سي^(۸۰)

^(۷۵) چي د دوو سره جگړه سي، د دريم به پکښي ښه سي.

^(۷۶) چي کلي دوه سي د چغلو ښه سي.

^(۷۷) پور د بدۍ تخم دی.

^(۷۸) پوره ورک دي کړه دوه کوره.

^(۷۹) چی څرک يې له کوره وي خونه يې خوره وي.

^(۸۰) چی نه دي وي په خوا هغه تاته سي بلا.

د ځوانۍ يوه نشه وي همېشه نه وي ^(۸۱)
بېکاري دي سپين پيرتوب لره خواري ده ^(۸۲)
د چا برخه ده اول د چا آخره ^(۸۳)
چي د زرو زور لري شه يې زاري ده ^(۸۴)

دا دنياده په نصيب د بډايانو
پراغزيو خرخي برخي د خوارانو ^(۸۵)
تل د خوارو زه هم گوډه هم پنډه وي ^(۸۶)
آذان څوک اوري د خوارو ملايانو ^(۸۷)

چي اوبه پر ځای ولاړي وی شنې کېږي ^(۸۸)
يوه شپه سي ميلمنه بله ترخه سي
په هغه گري د خوانې شپه کېږه وي

^(۸۱) د ځوانۍ يوه نشه وي نه چی همېشه وي.

^(۸۲) د ځوانۍ بېکاري د سپين پيرتوب خواري ده.

^(۸۳) د چا اول د چا آخر.

^(۸۴) چي زروې زاري نسته.

^(۸۵) د خوار برخي پراغزيو خرخي.

^(۸۶) د خوار يوه زه وه هم گوډه هم پنډه وه.

^(۸۷) د خوار ملا په آذان څوک روژه نه ماتوي.

^(۸۸) اوبه چي پر ځای ودرېږي شنې کېږي.

په نصیب چی یې د زوم په کور کی شپه سي^(۸۹)

نه د غلو کلی چا ولیدی په سترگو

نه د شگو خلی چا دی درولی^(۹۰)

نه خایېړی غل په لویو لویو غرو کی^(۹۱)

همېشه به وي د غله پر ږیره خلی

تل اوښیار اوسه باور ورباندی نسته

همېشه به د لېوه زوی لېوه کېږي^(۹۲)

د غله سپي زوی که غل نه وي نو خوسن وي^(۹۳)

یوه ورځ به یې له پزي بلا زیږي

تر کابل به ځان خوار کړي په مزلونو

خپله برخه دي معلومه در رسېږي^(۹۴)

په ازل کی یې وېشونه دي ټاکلي

^(۸۹) د خوانېي هلته شپه کېږه سي، چی د زوم کره یې شپه سي.

^(۹۰) د غلو می کلی ونه لیدی، د شگو می خلی.

^(۹۱) غل په غره کی نه خایېږي.

د غله پر ږیره خس وي.

^(۹۲) د لېوه زوی عاقبت لېوه سي.

^(۹۳) د غله سپي زوی که غل نه وي، خوسن خو وي.

^(۹۴) که ته ولاړ سي تر کابل، برخه به ځی در پسي خپله.

برخی ازلي دي، نه په زور نه په سيالي دي.

نه په زور نه په سيالي د چا بدلېږي

په تندي کی دی لیکلي هغه کېږي
بې نصیبه خواږه گران دي په جهان کي^(۹۵)
که دا ټول جهان طیب سي نه رغېږي
چاري واړه په نصیب سي په آسمان کي^(۹۶)

نه له خپلي برخي څوک سي تېنېدلای
نه به ستا سي پردي برخه د وگړو^(۹۷)
چي پر کور وي هغه شپه نه پر گور کېږي
نه په کور کي به سي شپه چيري د مړو^(۹۸)

کوم وطن چي سي خالی له سترگورو
په هغه ورځ يې قسمت او نصیب خوار سي
په ږندو کي به يو سترگی پاچهي کړي^(۹۹)

^(۹۵) بې نصیبه خواږه گران دي .

^(۹۶) که ټول جهان طیب سي، چاري واړه په نصیب سي .

^(۹۷) له خپلي برخي تېنېته نسته، له پردي برخي ویش نسته .

^(۹۸) شپه چی پر کور وي پر گور به نه سي، چي پر گور وي، پر کور به نه سي .

^(۹۹) د ږندو په بناړ کي يو سترگی پاچا دی .

یاد ډیرو پندویو کون جمادارسي^(۱۰۰)

عقل پوهه ده عطا د خدای له لوري^(۱۰۱)

چا میندلی د دولت په زور هنردی

دا د خدای بې لاري کله پرلار کېږي^(۱۰۲)

خرکه سل ځله مکې ته ولاړسي خردی^(۱۰۳)

د عالمه سره غم خو به غم نه وي^(۱۰۴)

مگر کله دا خبره مني زړونه

څه بڼه وایي پردی غم له واورې سوړدی^(۱۰۵)

په ماتم کي هر څوک ژاړي خپل غمونه^(۱۰۶)

عقل لعل دی که گوهر دی په قسمت دی

نه زور دی نه په زر چا رانیولی^(۱۰۷)

چي له خپله عقله پلي څوک پیدا وي

^(۱۰۰) پر ډیرو پندویو کون جماداري کوي .

^(۱۰۱) عقل د خدای عطا ده .

^(۱۰۲) د خدای بې لاري نه پرلار کېږي .

^(۱۰۳) خرکه تر مکې ولاړسي ، چی بیرته راسي هغه خردی .

^(۱۰۴) د عالمه سره غم نه غم .

^(۱۰۵) پردی غم تر واورې سوړدی .

^(۱۰۶) په ویرکی هر څوک خپل مړی ژاړی .

^(۱۰۷) عقل لعل وگوهر دی ، نه په زور او نه په زردی .

په دنیا کي به وي تل په غم لړلی^(۱۰۸)

هغه ورځ به له کماله گيله منيږي
چي دوستان دي له حسده درته شا کي
بې مېوي ونه څوک نه ولي په کاڼو^(۱۰۹)
خپل هنر به زمانه درته بلا کي

که هر څو دي د قدرت پله درنه وي
خواره مه بوله ټولۍ د دښمنانو
چي له سر سره کړې لويي سربه و خوري
د مارگير وي همېشه مرگ له مارانو^(۱۱۰)

چي پر خره باندي څوک سپور وي خريږي ورک وي^(۱۱۱)
داله ځايه سودايي يا لېونی دی
چي له خپلي موردي نه وي زېږېدلی

^(۱۰۸) چي له خپله عقله پلي وي ، هغه تل په غم نيولی وي .

^(۱۰۹) بي مېوي ونه څوک په ډيرو نه ولي .

^(۱۱۰) د مارگير مرگ له ماره وي .

^(۱۱۱) پر خره سپور خريږي ورک .

که هونبیار یې خپل یې مه بوله پردی دی^(۱۱۲)

چی په تمه د پردیو د کوروسې
یو من غوښه د وجود به یې کمېږي^(۱۱۳)
د سورو په انتظار سترگی پرلاري
هغه تل په سپېرو د بښتو کي پاتېږي^(۱۱۴)

گوره زړه چي یې له ځانه څخه بد نه کړې
چي وهلاي کوم سړی نه سې په توره^(۱۱۵)
چي په شاتو مري په زهرو یې مه وژنه^(۱۱۶)
که دي زړه غواړي چي مور دي نه سي بوره

د بډای کور ته یې سترگي وي نیولي
ملا نه دی چا موږ کړې په ختمونو^(۱۱۷)
که سل ځله د مکې څخه راستون سي

^(۱۱۲) چی نه دي وي له موره ورته مه وایه چی وروره.

^(۱۱۳) چي پردي کور ته یې تمه سي، یو من غوښه یې کمه سي.

^(۱۱۴) چي په تمه د سورو سي، هغه پاته پر میرو سي.

^(۱۱۵) چي په توره یې نه سي وهلاي زړه یې مه بدوه.

^(۱۱۶) چي په شاتو مري په زهرو یې مه وژنه.

^(۱۱۷) د بډای په ختم د ملا ارمان نه خيژي.

خربه څوک نه کړي حاجي په طوافونو

نه د مړونه د ژوندو غم ورسره دی
تېزوي د بل پرمري یاسینونه^(۱۱۸)
چي جهان په غم زنگېږي باک یې نسته
چي ملاته ورپیدا سي خیراتونه

تل د بل ډوډۍ یا پوروي یا پیغوروي^(۱۱۹)
خمتا غوره ده د بل تراطلسونو
خپل سوړ سک د بل ترورجو غوښوښه دی^(۱۲۰)
پکه لور ښه ده د نورو تر زامنو^(۱۲۱)

د زمريو په یو کاله کي زمري زېږي
له چغال سره ټولۍ د چغالانو
د ټپوس کره چا باز لیدلۍ نه دی
ټپوس غورځۍ له خالي د ټپوسانو^(۱۲۲)

^(۱۱۸) د بل پرمري خپل یاسین تېزوي.

^(۱۱۹) د بل ډوډۍ یا پوروي یا پیغوروي.

^(۱۲۰) د بل تراطلس خپله خمتا ښه ده.

^(۱۲۱) د بل ترزوی خپله پکه لور ښه ده.

^(۱۲۲) د ټپوس له خالي ټپوس الوزي.

تر کاداني پوري وي د پيشو منډه^(۱۲۳)
تر موږي پوري واټن د جولاگانو^(۱۲۴)
هره چاره د هر چاله وسه نه ده
د هوسيو نیول کاردی د تازیانو^(۱۲۵)

د لنډو خټو نری باران پلمه وي^(۱۲۶)
زړونه مه ازاره د مظلومانو
څوک چي بد کوي تل بد خویونه ويني^(۱۲۷)
تر گرېوانه به لاس درسي د خوارانو

چي تلابن کوي آخر به لاس ته درسي^(۱۲۸)
په پوښتنه تر مکې سړی رسېږي^(۱۲۹)
يو ساعت د بل ساعت په شاني نه دی^(۱۳۰)

^(۱۲۳) د پيشي منډه تر کاداني وي.

^(۱۲۴) د جولا منډه تر موږي پوري وي.

^(۱۲۵) چي هوسی نيسي د هغو تازیانو خولي توري وي.

^(۱۲۶) د لنډو خټو لږ اوبه دارو وي.

^(۱۲۷) چي بد کوي کارونه هغه بد ويني خوبونه.

^(۱۲۸) چي طلب يې کوي آخر به يې مومي.

^(۱۲۹) په پوښتنه مکه پيدا کېږي.

^(۱۳۰) يو ساعت د بل په شان نه وي.

يا به مړيې يا موږ ژوندون تېرېږي^(۱۳۱)

د کم بختو خوله سپېره لاس يې سپېره وي
له ډک لوبښي هميشه يوڅه تويېږي^(۱۳۲)
د مردانو نامردانو ځای معلوم وي
که تياره ده لاس له خولې نه غلطېږي

که هرڅو دي غليم خوار وي ډار په کار دی
کم يې مه بوله قوت د دښمنانو
تياري ور لره بويه د زمريو
څوک چي جنگ لره ورځي د گيدرانو^(۱۳۳)

هره ورځ د سبا غم در لره بويه
لږ يې خوره که نعمتونه همېشه خوري^(۱۳۴)
په پرديو انديښنو کي دي ځان زور کړ

^(۱۳۱) يا مړيا موږ .

^(۱۳۲) له ډک لوبښي يوڅه تويېږي .

که شپه تياره ده لاس له خولې نه غلطېږي .

^(۱۳۳) چی د گيدر په جنگ ورځي د زمري تيار کوه .

^(۱۳۴) لږ خوره تل يې خوره .

غم د هغه باغ پرڅه خورې چې يې نه خورې^(۱۳۵)

يوه ورځ ورته احتياج په ژوند کي مه سې
باور نسته د ناکسو په قولونو
يا مدد له لويه کوره څخه غواړه
يا پناه غواړه له لويو لويو غرونو^(۱۳۶)

بيله عيبه يو خالق دی بل یو نسته^(۱۳۷)
بېهوده سپرې د هر سړي عيونه
کومه ونه به باد نه وي بنورولې^(۱۳۸)
څوک به یو سي تر لحده پاک لاسونه

يوه ورځ به د زمري په چمبه ورسې
چې چرگانو کي چغال ځان زمري بولي
د بنکاريانو په ميدان کي به معلوم سي
که خپسې هر څونه ځان گرندی بولي^(۱۳۹)

^(۱۳۵) د هغه باغه چې نه خورې غم يې پرڅه خورې.

^(۱۳۶) يا لويو غرونو ته ځه يا لويو کور ته ځه.

^(۱۳۷) بيله عيبه يو خدای Ψ دی.

^(۱۳۸) داسي ونه نسته چې باد نه وي بنورولې.

^(۱۳۹) خپه سپيه که گرندی وي د بنکاريانو په ورځ به معلوم سي.

نه به هيڅ کله زاپه دښمنان خپل کي
نه به کانه سي پاته د تورو غرونو^(۱۴۰)
خو د نن تر بور سبا درته په کار دی
چی مات نه کي د تر بور غاښ په تر برونو^(۱۴۱)

که دښمن دي وي د لو خو پړی پروت وي
ماریي بوله چي غلط نه سي ورباندي^(۱۴۲)
مار که وژني د دښمن په لاس يي مړ که^(۱۴۳)
يو په بل به سره وژني دښمنان دي

په يوه اسانه نه خاموشه کېږی
دښمني د پښتانه د سري اوردی^(۱۴۴)
چي د زوی او د ورور ويني يي څوک توی کړي
د بد يو پرېښودل ورتنه پيغور دی^(۱۴۵)

^(۱۴۰) کاني به پوست نه سي، دښمن به دوست نه سي.

^(۱۴۱) د تر بور غاښ په تر بور ماتېږي.

^(۱۴۲) دښمن که دي د لو خو پړی وي، ماریي بوله.

^(۱۴۳) مار هم په دښمن وژنه.

^(۱۴۴) د پښتانه بدې د سري اوردی.

^(۱۴۵) چي زوي ورور يي دی وژلی دهغه لاس دی چا نیولی.

دښمنان گوره اغزي دي په لمخي کي^(۱۴۶)
چی ژوندي وي نه آرام سته نه خوبونه
د دباندي دښمني سی ختمېدلای
پام چی مات نه کي په خپل کور کي هډونه^(۱۴۷)

نامردان همېش وهي د مېړولاري^(۱۴۸)
د مېړونو سيالي نه دی کار آسانه
په قصه چي دي رنگ ژړ سو را معلوم سوې
تر ميدانه چي ولاړ نه سې بې ايمانه^(۱۴۹)

د مالونو ساتل وينېي سترگي غواړي
د بيدو خلگو وي تل خراب کورونه
نه څښتن له خوبه وينس سونه سپی غاړي
غله پی کړي وه مزلونه رباطونه^(۱۵۰)

^(۱۴۶) دښمن د لمخي اغزی دی .

^(۱۴۷) د بهرېدي ورکېږي، د کور بدي نه ورکېږي .

^(۱۴۸) نامردان د مېړولاري وهي .

^(۱۴۹) چي رنگ دي په قصه ژړ سو ، تورو ته مه ځه .

^(۱۵۰) نه څښتن خبرېده ، نه سپی غېږده ، هسی غل و تنېتېده .

دا متل دی چی نن سپک سي سبا ورک سي^(۱۵۱)
په ژوندوني يې ميراث يوسي تر بورونه^(۱۵۲)
خوی خاصیت د مېړه، زړه د زمري غواړي^(۱۵۳)
د همت په زور ژوندي پایي مېړونه

له نېکانو سره نېک خلگ اوسېږي
له بدانو سره زده سي بده چار
پر هغه لار باندي مه ځه که هوښيار يې
چي دي نه ورباندي مور تللې نه پلار^(۱۵۴)

چي مېړه وي د هغه به لور چاره وي^(۱۵۵)
د دښمن ورنه رپېږي اندامونه
که وروري ده نو د توري دا خوږه ده^(۱۵۶)
يو د بل له څنگه زيب کوي مېړونه

^(۱۵۱) چي نن سپک سي سبا ورک سي.

^(۱۵۲) څښتن حيات مال يې ميراث.

^(۱۵۳) خوی د مېړه زړه د زمري.

^(۱۵۴) مه ځه پر هغه لار چي نه دي مور پر ځي نه پلار.

^(۱۵۵) مېړه چی مېړه وي لوري يې چاره وي.

^(۱۵۶) وروري د توري خوږه ده.

زه دي بوره يم خوته دي پر ميدان يې^(۱۵۷)
گرځوم به هسکه غاړه پر ملکونو
کشکي مړپه سپينو تورو راته راسې
نه چي خر سې له د بنمن پر ميدانونو^(۱۵۸)

چي اختيار لرې د جنگ پوښتنه څه ده^(۱۵۹)
وخت يې نسته د سلا د مجلسونو
چي د تورو ميدان تور سي بله نسته
لاري ډېري دي يوه ده د ميرونو^(۱۶۰)

مياشت يوه ده ورځي ډيري پکښي غونډي^(۱۶۱)
دېرش يو ځای دي چي لويي ترې معلومېږي
د يوه سواره به څه د وره سي پورته^(۱۶۲)
د لښکر د وړي آسمان ته پورته کېږي

^(۱۵۷) زه دي بوره يم خو چی میدان پرې نږدې.

^(۱۵۸) په تورو مړ سې زويه، نه چی د بنمن ته خر سې زويه.

^(۱۵۹) چي اختيار د جنگ لرې، پوښتنه په جنگ لرې.

^(۱۶۰) لاري ډيري دي د مېړو لاريو ده.

^(۱۶۱) مياشت يوه ده، ورځي ډيري دي.

^(۱۶۲) د يوه سواره څه د وره ده.

د نامه څښتن به پرې نه ږدي پرلاري
خدای دي نه کي د ناکسولوی کورونه
په اول ځل يې پر خپل کلي ورتړ کړل
چي نامردو ته خدای ورکړله آسونه^(۱۶۳)

يوه ورغ به يې اوبو پر سر اخیستی
وهر ځگ ته به وراچوې لاسونه^(۱۶۴)
که اوباز يې هم له ځان سره پام وکړه
هسي نه چي درنه ورک سي گودرونه^(۱۶۵)

د يوې او دوو نېزو توپيريې نسته
چي تر سرو اوړي اوبه سرې غرقېږي^(۱۶۶)
هی توبه چي اوبه لوړي سي تر غاړي
شيرين زوی سي تر پښو لاندی وژل کېږي^(۱۶۷)

^(۱۶۳) چي نامردو آسونه وکړل اول يې پر خپل کلي ورتړول.

^(۱۶۴) اوبو اخیستی ځگ ته لاس اچوي.

^(۱۶۵) اوبازيم، خو بې گودره نه گډېږم.

^(۱۶۶) اوبه چي تر سرو اوړی څه يوه نېزه څه دوي.

^(۱۶۷) اوبه چي تر غاړي ورسېږي، زوي تر پښو لاندې کېږي.

د مېړه د پاره ډېر ناستی پیغور دی
ځای پر ځای اوبه ولاړي زرغونېږي^(۱۶۸)
که دي زړه دی چی له سیاله سره سیال سې
حرکت او برکت سره سمېږي^(۱۶۹)

ښه خواړه همېش له رنگه خوړل کیږي^(۱۷۰)
تل اوبه له پاکه لوبني چنبل کېږي^(۱۷۱)
خدای دي نه کړي مشران د چا بې لاري
اوبه هر کله د سر له خوا خړیږي^(۱۷۲)

که دي زړه وي چی تهمت پر چارانه سي
مال تر سترگو لاندې تل ساتلی ښه دی^(۱۷۳)
که هوښیار یې اعتبار چی په ونه کې
که دي غل اشنادی خرتلې ښه دی^(۱۷۴)

^(۱۶۸) اوبه چي پر ځای ولاړي وي زرغونېږي.
^(۱۶۹) خدای ۷ وایي ته حرکت که زه به برکت کم.
^(۱۷۰) خواړه له رنگه خوړل کېږي.
^(۱۷۱) اوبه د لوبني له مخي چنبل کېږي.
^(۱۷۲) اوبه د سر له خوا خړیږي.
^(۱۷۳) خپل مال تر سترگو لاندې ښه دی.
^(۱۷۴) خپل خرتلې ښه دی، که دي غل اشنادی.

خان ته گوره همېشه ملگري ژغوره
بڼه ملگری به کم نه بولې له وروره^(۱۷۵)
په بڼه ورغ کي هر سپی د سپي یار وي^(۱۷۶)
که دوستان غواړي په بده ورغ یې گوره

که د غله سره یاري لري لره یې
همېشه دي ترې خوندي لره مالونه^(۱۷۷)
بې حساب به یې کتابه ژوندون گران دی
په وروري کي هم په کار دي حسابونه^(۱۷۸)

صبر تريخ دی خو میوه لري شیرینه^(۱۷۹)
او د صبر ونه تل په مراد پخېږي^(۱۸۰)
انتظار تر قتل زور غواړي پوهیږم^(۱۸۱)
خو په صبر د مکې سفر لنډېږي^(۱۸۲)

^(۱۷۵) ځای ته گوره ملگری ژغوره، کم یې مه بوله له وروره.

^(۱۷۶) په بڼه ورغ هر څوک دوست وي.

^(۱۷۷) د غله سره یاري لره، خپل مال دي ترې خوندي لره.

^(۱۷۸) وروري وروري، حساب ترمنځ.

^(۱۷۹) صبر تريخ دی، مېوه یې شیرینه ده.

^(۱۸۰) د صبر ونه په مراد پخېږي.

^(۱۸۱) انتظار تر قتل سخت دی.

^(۱۸۲) د مکې سفر په صبر لنډېږي.

نه به تل د ناروا په زين كي سپوريږي
نه به سره او سپين پر كور درته انبار وي
يوه ورځ د بلي مورد ه ستا دي ياد وي^(۱۸۳)
دا آسمان به وي ولاړ لاټ به مردار وي^(۱۸۴)

خداى دي نه كي د چا مېنه بي مېرونو
په انگړ كي به يې لوخي زرغونېږي
خود به هر كس او ناكس په كور كي گرځي
ابا نسته له ادي څوك نه ډارېږي^(۱۸۵)

چي وريځى بنوروي باران به وكي^(۱۸۶)
پر آسمان د خړو وريځو تمه كېږي
چي يې لاپي كړلې ډېري خيريې نسته
آسمان هومره چي غوريږي نه اورېږي^(۱۸۷)

^(۱۸۳) يوه ورځ د بلي مورد ه.

^(۱۸۴) آسمان به ولاړ وي، لاټ به مردار وي.

^(۱۸۵) ابا پر كور نسته، له ادي ډار نسته.

^(۱۸۶) آسمان چي وريځى بنوروي باران به وكيږي.

^(۱۸۷) آسمان چي غوريږي هومره نه اورېږي.

د ناکسود نا اهلونو کران دي
چي له گوتويي څخه پري کمالونه
چی د تانگ ترل یې زده نه وه په ژوند کي
قسمت ورکړله هغه لره آسونه^(۱۸۸)

په دروغو به دي پورته کي آسمان ته
خادمان به دي در شمگېري کمالونه
یو په یو به درته وښيي په مخ کي
آيينه نه پتوي د چا عیبونه^(۱۸۹)

نن یې مه گوره په ناز په کرشمو کي
چي د خیاله په کاره مغزی روان دی
دا زلخوړی د پردو په غوښو مست دی
پر پردي آس باندي سپور دی میری خان دی^(۱۹۰)

^(۱۸۸) آس یې هغو ته ورکړ چې د تانگ د ترلو نه و.

^(۱۸۹) آيينه د چا عیبونه نه پتوي.

^(۱۹۰) آس پردی، سپور پرې میری.

آس چي خداى خواروي جوړ ترينه يابو کړي^(۱۹۱)
تر درنو بارونو لاندې به زړېږي
د هر چا د پاره خپل مقام په کار دى
چي له خره سره آس و تړي خر کېږي^(۱۹۲)

اختر نه دى پټ مېړه چي معلوم نه وي^(۱۹۳)
تړي خبر دي اولسونه عالمونه
نه اختر د يوه چاپه اجاره دى^(۱۹۴)
له قلا تر کنډ والو وي سره لاسونه

يو د آس په تمه جوړ کړي او خورونه^(۱۹۵)
بل کمبود لري يو آس و درې نعلونه^(۱۹۶)
د ژوندون د پاره پوخ تدبير په کار دى
تل خورجين بايلي چي ډېر وې چرتونه^(۱۹۷)

^(۱۹۱) آس چي خداى خواروي نويي يابو کړي.
^(۱۹۲) آس چي له خره سره و تړي د خره خويونه زده کوي.
^(۱۹۳) اختر پټ مېړه نه دى.
^(۱۹۴) اختر د يوه سړي نه وي.
^(۱۹۵) اخوري يې جوړ کړ، ويل آس به خداى را کړي.
^(۱۹۶) کړي وړي چاره، يو آس نسته درې ناله.
^(۱۹۷) چرت يې واهه خورجين يې بايلود.

چي هډونه دي مات نه کړي د خپلوانو
سبا ورور دی چي دانن درته تربور دی
چي يې تبغ د خپل دښمن په وينو سور کړ
په تندي کي يې معلوم د غيرت نور دی^(۱۹۸)

خه به غم خه به ماتم خه به گيله وای
پښتنو که پيژندلای خپل مېړونه
يو له سلو سل له خاورو برابر دي^(۱۹۹)
يو شى نه دي د اوږو منع کي سرونه

خه به بخت وي خه تدبير در لره بويه
پناه مه غواړه پر کور د غليمانو
له لېوه چي تنبېده وزه بې بخته
شپه يې واوښته پر کور د قصابانو^(۲۰۰)

^(۱۹۸) چپ د توري ووزی يې سور دی، د هغه په ټنډه نور دی.

^(۱۹۹) يو په سل او سل په خاورو.

^(۲۰۰) وزه له لېوه تنبېده پر قصاب واوښته.

مارد بل په لاس مړ نه کې که هوښیاریې^(۲۰۱)
خپل بازو دي هم عزت هم درهمونه
بار چي خر نه وړي پخپله یې په شا کړه^(۲۰۲)
په خواري په زحمت ښه ښکاری مېړونه^(۲۰۳)

نه د بدو نه د ښو تعبیر ترې کېږي
په چينغاړو یې کاڼه کړله غوږونه
ښه ویله زموږ پلرونو هوښیارانو
له خالي لوبښي لوی خپږي آوازونه^(۲۰۴)

یوه ورځ به دي د لاپو نیلی شل وي
چي ویل به دي تر هسکه ټوپ آسان دی
څه به سوی څه به یې بار څه به مزل وي^(۲۰۵)
نن به کور و دغه گز او دا میدان دی^(۲۰۶)

^(۲۰۱) د بل په لاس مار مه وژنه.

^(۲۰۲) بار چي خر نه وړي پخپله به یې وړي.

^(۲۰۳) خواري د مېړو په شاده.

^(۲۰۴) له خالي لوبښي لوی آواز خپږي.

^(۲۰۵) څه سوی څه یې بارگی.

^(۲۰۶) دا گز او دا میدان.

چي پنخپله په خبرو بډايي کړې
له بناغليو څه لره سيالي کړې^(۲۰۷)
يوه ورځ به دي رسوا کړي سپرې شونډي
په خبرو به ترڅو پوري خاني کړې

وايي پور چي ځنډني سي ورکني سي^(۲۰۸)
خداي پوهېږي چي وعده سي ترکلونو^(۲۰۹)
خو فرصت رحمني، بېرته شيطاني ده^(۲۱۰)
په سهلو به ترې د سود بارونه^(۲۱۱)

هر بنده په خپل وطن کي پادشاهي کړي^(۲۱۲)
هر سړي ته خپل وطن لکه کشمير دی^(۲۱۳)
په دنيا کي پردېسي بده بلا ده^(۲۱۴)

^(۲۰۷) چي پنخپله بډايي که، بناغليو سره څه لري سيالي که.

^(۲۰۸) پور چي ځنډني سي، ورکني سي.

^(۲۰۹) چي ترکاله سي، ترخدايه سي.

^(۲۱۰) فرصت رحمني دی، بېرته شيطاني ده.

^(۲۱۱) چي و سهېږي، و سودېږي.

^(۲۱۲) هر سړي په خپل وطن کي پاچا دی.

^(۲۱۳) هر چاته خپل وطن کشمير دی.

^(۲۱۴) مسافري بده بلا ده.

چي په کور کي وي امير بهر فقير دی (۲۱۵)

ښځه ميره په ښايست مخکه په فصل
تلل کېږي تل مېړونه په لوزونو (۲۱۶)
چي يې ژبه خپله نه وه مېړه نه دی
که هر څو لاپي کوي د ميدانونو

د هيلی بچي ته ولي لامبو ښيې (۲۱۷)
په لوی لاس ځان گډوي په احمقانو
د خولې لاره ده پانده ته ور معلومه (۲۱۸)
زړه به نه سوځي پر ډلي د ټگانو

که تر بام که تر آسمانه پورته کېږي
په زینو کي درته بويه قدمونه
له روپۍ څخه روپۍ را پيدا کېږي (۲۱۹)
له ويالو څخه جوړېږي لوی سيندونه (۲۲۰)

(۲۱۵) که په کور کي امير دی، بهر فقير دی.

(۲۱۶) د مېړه لوزگوره، د مخکي فصل، د ښځي ښايست.

(۲۱۷) د هيلی بچي ته لامبو مه ښيې.

(۲۱۸) پانده ته د خولې لار معلومه ده.

(۲۱۹) روپي روپي پيدا کوی.

(۲۲۰) رود له ويالو جوړ دی.

لباسي اشنايي نه کيږي تر مرگه
يوه ورځ به دا يوه لاره دوي کيږي
تر قيامته خومي نه سې غولولای
له پانده لکړه يو ځلې ورکيږي^(۲۲۱)

تورد تورو سپين د نجونو په نصيب دی^(۲۲۲)
د هر چاپ په قسمت نه دي ميدانونه
تېري توري ته اوږه چي سموي څوک
هغه گرځوي له ځان سره سپرونه^(۲۲۳)

د ځوانۍ شپې د باد په شان تېرېږي
ورځي شپې بيرته چا نه دي گرځولي
په سبا سبا چي مړ نه سې له لوري
سپمولي هميشه وي سپو خوړلي^(۲۲۴)

^(۲۲۱) پوند يو ځل امساء ورکوي.

^(۲۲۲) تورد تورو دی، سپين د نجونو دی.

^(۲۲۳) سپر هغه گرځوي چي توري ته اوږه سموي.

^(۲۲۴) سپمولي سپو خوړلي.

په دروغو بڼه تر کله پوري پايې
سپين ته سپين او تور ته تور وايه که بڼه کړې
له سل کاله عبادت سره ده سمه
چي يوه د حقيقت خبره وکړې^(۲۲۵)

سل کلنه ياران نه خاوري ايرې سي
چي په خوله د منافق او د شيطان کي
برابره وي له سلو جادوگرو^(۲۲۶)
يو سړی چی غيبت گروي په ميدان کي

مېلمانه د بې غيتره کور واکدار وي^(۲۲۷)
همېشه يې کيسې کېږي پر کورونو
چي په ننگه د بې ننگو څوک درېږي
شر ميدلی وي په کلي په بناړونو^(۲۲۸)

^(۲۲۵) سل کاله عبادت يوه خبره د حقيقت.

^(۲۲۶) سل جادوگره يو غيبت گر نه دي برابر.

^(۲۲۷) د بې غيتره کور کاله مېلمه واکدار وي.

^(۲۲۸) د بې ننگو په ننگه به تل شرمندې يې.

په ژاولن يوازي نه وي شرميدلي^(۲۲۹)
په خپل کور کي که دوستان که يې خپلوان دي
په قبرونو کي به مړي په شرمېږي
نارینه چي نه په خوی نه په زبان دي

د هغو خلگو شوقدر په نصیب وي
چي پر ځان يې دي منلی شوگيرونه^(۲۳۰)
څوک په ورځ کي تر مقصده نه رسېږي
چي په شپو نه کړي اوږده اوږده مزلونه^(۲۳۱)

بنه هغه چي دي په بده ورځ په کار سي
د بنې ورځي په هر کور کي ياران ډېر دي
چي په بنې کي يار، په بده ورځ بېزار وي^(۲۳۲)
د غسلو په دوکان کی مچان ډېر دي^(۲۳۳)

^(۲۲۹) د ژاولن په کور کي خپلوان شرمېږي، په گور کي مردگان.

^(۲۳۰) د شوقدر شپه په شوگير لنډېږي.

^(۲۳۱) که د شپې ولاړ نه سي، د ورځي به مزله ته ونه رسېږي.

^(۲۳۲) د بنې ورځي يار، د بدې ورځي بېزار.

^(۲۳۳) د غسلو په دوکان کي مچان ډېر دي.

بنه خودا چی لاس یی تش زړه یی سخي وي
چگي ډیر یی یی دنیا زړه یی تنگی یی^(۲۳۴)
چی دنیا یی ډیرول کفن یی یو وړ^(۲۳۵)
په نابوده به جاهل سر یی ناز یی

ډوډی خپله خوري دعا کوي پردو ته^(۲۳۶)
پر دنیا ساده گان ډیر دي چی اوس یی
په تیرا کي دي ډولونه د بنیادیو
ماندی مسکین پر کور ورته گډ یی^(۲۳۷)

ریشتیا کار د زور وریا لیونی دی^(۲۳۸)
هم پر سدی هم خبر له خپله زور یم
په ریشتیا می عبدالله تر مری نیسی
که یی نه وایمه خدای ته به مختور یم^(۲۳۹)

^(۲۳۴) دنیا چی ډیر یی زړه تنگی یی.

^(۲۳۵) دنیا داره چی دنیا دي ډیرول سپین کفن دي یو وړ.

^(۲۳۶) ډوډی خپله خورم، دعا ستا سر ته کوم.

^(۲۳۷) ډول په تیرا ډغ یی، ماندی پر کور گډ یی.

^(۲۳۸) ریشتیا یا زور وریا لیونی.

^(۲۳۹) که ریشتیا نه وایم الله می نیسی که یی وایم عبدالله می نیسی.

چي پر خنډه د شرابو د خم کښېني
مورک وزي د پيشيانو په جنگونو
وليوه ته هم ښکځل کوي په زوره
چی بزه سي يو ځل پورته پر بامونو^(۲۴۰)

سل منته د احتياج د يوې شپې وي
ترې بهتري د بيا بان شپې دي اغزني
بزي رابه کړې شيدې په دې پوهيږم
خوله پوچوبه وي ډکي او خيرني^(۲۴۱)

بلا پرېږده چي بیده وي وينه نه سي^(۲۴۲)
د منزل پر لوري گام اخله تېرېږه
که بلا وهې نو مخامخ پر ورسه^(۲۴۳)
که پر شايې وهې مرگ ته تيارېږه

^(۲۴۰) بزه چي پر بام وڅيژي لېوه ته هم ښکځل کوي.

^(۲۴۱) بزي بزي شيدې به را کي خو له پوچو ډکي.

^(۲۴۲) بلا بيده ښه وي نه وينه.

^(۲۴۳) بلا پر مخ وهل کېږي نه پر شا.

نه له مخکي نه راځي نه له آسمانه
بلا هر کله راځي له خپله ځانه^(۲۴۴)
چي دي وزیږي بلا وي له لمنې^(۲۴۵)
بیا به څرنگه گیله کوي له چانه

که بنده کړي حرکت خدای برکت کړي^(۲۴۶)
بنده هر کله حیران خدای مهربان وي^(۲۴۷)
مینځه و پوره له بنده سره تړلې
بنده کله وي رحمان، کله شیطان وي^(۲۴۸)

بنده راسه د خدای خپل سه که انسان یې
داسي تل اوسه پر بل چي پر خپل ځان یې^(۲۴۹)
که دي خپل گریوان هروخت وي قاضي کړی

^(۲۴۴) بلا نه له مخکي نه له آسمانه، له خپله ځانه.

^(۲۴۵) بلا له خپلي لمنې پورته کېږي.

^(۲۴۶) بنده دي حرکت کړي، خدای به برکت کړي.

^(۲۴۷) بنده حیران خدای پر مهربان.

^(۲۴۸) بنده د بنده رحمان دی، بنده د بنده شیطان دی.

^(۲۴۹) بنده راسه د خدای خپل سه لکه پر ځان داسی پر بل سه.

ترقيامته به پرسمه لار روان يې

اجل هر گړی په ياد لره هونښياره
تل يې غشی را روان وي نابيره
بنده ليري موبنلولي واټنوننه
مرگي لار ورته نيولي نا خبره^(۲۵۰)

يو بيده بل بيده نه سي وينولاى^(۲۵۱)
يو به وينس وي چى بيده خلگ وينښپري
لاري ډکي له اغزيو له خطرو دي
بېله خپلو څوک منزل ته نه رسپري^(۲۵۲)

همېشه لره قيضه د خپلى ژبي
حان دي وساته د زړونو له آزاره
عمر سل کاله لري بدي خبري^(۲۵۳)

^(۲۵۰) بنده ليري موبنلولي، مرگي لار ورته نيولي.

^(۲۵۱) يو بيده بل بيده نه سي وينولاى.

^(۲۵۲) بې د خپلو څوک سرته نه رسپري.

^(۲۵۳) د بدي خبرى عمل سل کاله وي.

رغېده نه وي د ژبي له پرهاره (۲۵۴)

همېشه دي وي د بل دېگدان ته سترگي (۲۵۵)

د بل لاس کي مړۍ غټه در بنکارېږي (۲۵۶)

پر پردي دسترخوان سل مېلمانې غواړي (۲۵۷)

ستا پخپله سپي په تاخت تر کور تېرېږي (۲۵۸)

بيکاري همېش لنگېږي خواړي زېږي (۲۵۹)

تل زانگو د بد بختيو بېکاري ده (۲۶۰)

بېکارانو ته شيطان کارونه گوري (۲۶۱)

شيطاني لار د دنيا د دين خواړي ده

له خنجره چي يې سرې وينی څڅېږي

د قاتل پر نوم به څنگه منکرېږي

(۲۵۴) د توري تپ جوړېږي د ژبي تپ نه جوړېږي.

(۲۵۵) سترگي يې د بل پر دېگدان وي.

(۲۵۶) د بل لاس کي مړۍ غټه بنکاري.

(۲۵۷) پر پردي دسترخوان سل مېلمانې هيڅ دي.

(۲۵۸) تر کور يې سپي په تاخت تېرېږي.

(۲۵۹) بېکاري لنگېږي خواړي ترې زېږي.

(۲۶۰) بېکاري د بد بختۍ زانگو ده.

(۲۶۱) بېکارو ته شيطان کارونه گوري.

چي غلاکړي يې په کلي کی اوښان وي
هغه هم پرلاري ټيټ روان تېريږي^(۲۶۲)

سپي د اوښ په سایه تللی ویل دا زما ده^(۲۶۳)
خدای دي نه کړي له چا ورک خپل اندامونه
پکي وخوره مړی د خان په کور کي
اوس له ناز څخه کاره اخلي گامونه^(۲۶۴)

که هر څو يې خورې پردي خواړه په پور دي^(۲۶۵)
او پردی خپلی په پښو کي معلومېږي^(۲۶۶)
پردی کار که دي ښه وکړلاس دي تور دی
که دي بد وکړ نومخ دي په تور يېږي^(۲۶۷)

^(۲۶۲) پټوي اوښان، ځي ټيټ ټيټ.

^(۲۶۳) سپي د اوښ په سایه تللی ویل يې دا زما ده.

^(۲۶۴) پکي د خان په کور کي ډوډی وخوره پرلاري سمه نه تله.

^(۲۶۵) پردي خواړه په پور دي.

^(۲۶۶) پردی خپلی په پښو کي معلومېږي.

^(۲۶۷) پردی کار که دي ښه وکړلاس دي تور کړ، که دي بد وکړ نومخ دي تور کړ.

چي په چا کي د غیرت سترگی ښکاري وي
تل پردی خواږه خواږه ورته ښکارېږي^(۲۶۸)
پردی خرشل منه بارسي په شا وړلای^(۲۶۹)
پردی خرپه خوږېدلو نه پوهېږي^(۲۷۰)

که پردی بگړی پرسرد مارتړل دي^(۲۷۱)
پردی زوی هم په نازونو نه زوی کېږي^(۲۷۲)
پردی غوښي څوک پر ځان نه سي تپلای^(۲۷۳)
پردی سپی تشد ډوډی په زور خپلېږي^(۲۷۴)

بد اولاد وي د خپل پلار په مخ کي زخه
که یې پرېږدي نو پر مخ بده ښکارېږي
که یې پرې کړي نو تاوېږي به له درده^(۲۷۵)
نه پرې کېږي نه پر مخ پرېښودل کېږي

^(۲۶۸) پردی خواږه خواږه وي.

^(۲۶۹) پردی خرشل منه بار وړي.

^(۲۷۰) پردی خر نه خوږېږي.

^(۲۷۱) پردی دستار پرسرد مارتړل دي.

^(۲۷۲) پردی زوی نه زوی کېږي.

^(۲۷۳) پردی غوښي په ځان پوري نه موبښلي.

^(۲۷۴) پردی سپی په ډوډی خپل.

^(۲۷۵) پرېښول یې عیب لری پرې کول یې درد، ناخلف دی د خپل پلار په مخ کي زخه.

سړی هغه دی چی و مړي په خبره
(۲۷۶) په تېره توره خو هر څوک وژل کېږي

زوی هغه دی چی په سپینو تورو مړ سي
(۲۷۷) نه هغه چي به د بنمن لره خړېږي

(۲۷۸) په خپل کور کي خو مېړی هم توريالی وي
(۲۷۹) پيشو هم پر خپله مېنه زمري کېږي
نر هغه دی چی يې نوم پريابان پروت وي
په کيسو کي د ميړونو چی يادېږي

(۲۸۰) شپه او ورځ دواړه رانده لره يوشان وي
(۲۸۱) چي بل نه کې و رانده ته خراغونه
د کانه تر غوړو ډول نه ور رسېږي
د رانده په مخ کي مه کوه رقصونه (۲۸۲)

(۲۷۶) په توره هر څوک مړي، سړی هغه دی چي په خبره و مړي.

(۲۷۷) په توره مړ سي زويه، نه چي د بنمن ته خړ سي زويه.

(۲۷۸) په خپل کور کي مېړی هم توريالی وي.

(۲۷۹) په خپل کور کي پيشو زمري وي.

(۲۸۰) رانده ته شپه او ورځ يوشان ده.

(۲۸۱) پوند په خراغ څه کوي.

(۲۸۲) رانده ته گلېږه مه کانه ته ډول مه وهه.

زوم چي وشيندي روپی په کلي کور کي
 ټولي پېغلي به يې وکړي خدمتونه^(۲۸۳)
 هم پر خوانبي هم خونښی وي بې قدره
 هغه زوم چي يې ترلي وي جیبونه^(۲۸۴)

مه دی خدای که دوی سوړ مه گرم ژمی^(۲۸۵)
 که هر خو ژمی د خوار غریب تاوان وي^(۲۸۶)
 وایي کله به موسم د ژمي بولو
 وایي هر کله چی باد او یا باران وي^(۲۸۷)

د پردی گټي دپاره کي ځان ستړي
 د مریانو خواری کله چا منلي
 که څوک ځان او ایمان دواړه پکښي بایلي
 سوی به تل وي د خاوند، سپي هسي غعلي^(۲۸۸)

^(۲۸۳) زوم چي روپی شیندي، د کلي نجوني به يې خدمت کوي.
^(۲۸۴) زوم چي جیب ترلی وي، پر خوانبي او خونښی يې قدر خوړلی وي.
^(۲۸۵) ژمی دي سوړ مه سه دوی دي تود مه سه.
^(۲۸۶) ژمی د خوار او غریب زیان دی.
^(۲۸۷) ژمی به کله وي چي باد او باران وي.
^(۲۸۸) سوی د خاوند وي سپی هسي منلي وهي.

چي د چا وي عقل کم هر څه يې کم وي^(۲۸۹)
چي د چا وي عقل ډېر ژوندي يې سمسور وي
عقل ورور دی د عزت سره جوړه دی
چي د چا وي عقل ډېر عزت يې پور وي^(۲۹۰)

^(۲۸۹) چي عقل نه لري هغه به څه لري، چي عقل لري هغه هر څه لري.
^(۲۹۰) عقل د عزت ورور دی، که عقل لري عزت يې پور دی.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library